

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejemam:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Ishaja vsak dan sveder izvzemli nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira. „Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

za Nemčijo:

celo leto	K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:	
celo leto	K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakica. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Državni zbor.

Dunaj, 23. maja.

Morda je prinesla današnja seja vsem onim, ki se zanimajo za velika politična vprašanja monarhije naj-globokejši vtiske cele dosedanje parlamentarne debate. Govoril je eden izmed poklicanih zastopnikov Jugoslovanstva, mož, ki se ne boji izreči resnice, katerega politična zmrznost in treznost se splošno priznava. Dr. Čingrija je bil danes pravi glasnik avstrijskih Jugoslovancev, tolmač našega mišljenja in razpoloženja. — Brezobziren na zgoraj in na spodaj je bil ta govor, brez tajnih pridržkov so bile misli v njem izrečene, baš radi tega pa je bil učinek tako globok in vsestranski. Utihi so se morali vsi oni obrekovalci, ki nam vsak dan očitajo veleizdajstva, sovražnost proti državi pred enostavno in vendar tako krepko izrečeno besedo: Avstrijski Jugoslovanci, ki smo žrtvovali v preteklosti državi toliko krvi in življenja, smo tudi danes, kakor nekdaj, pripravljeni ji dati to, kar je njenega. Toda mi nečemo biti več hlapci, zavest naše lastne sile je tako narasla, spoznanje, da nam morajo priti boljši in lepši časi, je tako splošno, tako trdno vkoreninjeno, da bo zmagovalno premagalo vse zapreke. Na državi, oziroma njenih voditeljih je, da to samozavest primer-no ocenijo, rojeni smo za višje cilje, kakor biti hlapci in služiti kot sredstvo, da druge zatiramo, to resnico je naučila balkanska vojska posled-njega našega kmeta!

Našem popoldanskemu poročilu naj pridenemo zaključni pasus:

»Ogorčenje nas Jugoslovancev izvira iz napačne, proti njim samim naperjene notranje in zunanje politike, ne pa iz panslavizma. Trditev, da je monarhija največja jugoslovanska država in kot taka poklicana vpliva-ti atraktivno na ostale Jugoslovane, je tako dolgo napačna, dokler Jugo-slovanci ne smemo imeti v monarhiji svojega kulturnega središča, dokler nimajo nikake možnosti, se gospo-darsko svobodno razvijati in dokler

se jih politično edini le z izjemnimi določbami. Umetnost oficijalne jugo-slovanske politike je dosegla vrhu-nec: dali so nam trijalizem, ne da bi se čutili Nemci in Madžari oškodovane, toda trijalizem obsednega stanja. Ni čuda, da je v znamenju take politike grof Stürgkh jugoslovansko vprašanje sploh spravil s sveta, ne omenjač ga v svojem ekspoziciji ni-ti z besedico. Zato pa je priporočal, da se naj vzgleduje zbornica pri raz-pravi zunanje - političnih vprašanj nad Anglijo in njenim parlamentom. Toda on kot šef kabineta naj bi se vzgledoval nad angleško vlado, ki je lrcem pripravila homerule. Mnogi trdijo, da se bliža monarhija kata-strofa. Mi Jugoslovanci ne želimo katastrofe, toda mi se je tudi ne bo-jimo! Dolžnost državnika je, da se ji izognejo — dosegli bodo to le, ako prično voditi politiko, katere cilj in namen bo zadovoljnost in samostoj-nost avstrijskih narodov. Videant consules.»

Grof Stürgkh je govor dr. Čingrije pazljivo poslušal, videl je so-glasno in prisrčno odobravanje, s ka-terim so spremljali slovanski poslan-ci govornikove besede, slišal navdu-šeno pritrdjevanje. Razmere so žali-bog pri nas take, da ostanejo najteht-nejši argumenti, najresnejša svarila brez odmeva. Nujno potrebno bi bilo, da bi si bil ministrski predsednik mar-sikateri stavek zapisal v večer spom-in, da bi o besedah, ki jih je slišal, razmišljal, kajti le razmišljanja je treba in spoznanje mora priti.

Ono spoznanje, katero je z ozi-rom na našo balkansko politiko po-slanec Klofač v svojem rezkem da-našnjem govoru tako kratko in točno formuliral z besedami: most na Balkan mora in more biti zgrajen le iz simpatij avstrijskega in balkanske-ga Slovanstva. Kritičen del Klofače-vega govora je razkril mahinacije gotovih diplomatičnih in oficijozno žurnalističnih krogov, ter je vzbudil na vseh straneh upravičeno zaniman-je.

Silno zanimivo in za nas Sloven-ce važno vprašanje se približuje ak-

tualnemu študiju. Proračunski odsek je predložil danes zbornici predlogo o italijanski fakulteti. Kakor znano, je odsek prvotno vladno predlogo v eni točki bistveno spremenil, dolo-čivši Trst kot definitivni sedež ita-li-janske visoke šole, med tem, ko je vlada nameravala provizorij na Du-naju ter pridržala določitev definitiv-nega mesta poznejši zakoniti dolo-čitvi. Predloga določuje, da se naj ustanovi fakulteta najpozneje v zim-skem tečaju 1915/16 v Trstu z ita-li-janskim učnim in poslovnim jezikom. Zdi se, da bo postala ta fakulteta no-va avstrijska specialiteta. Med tem ko obstoječi vseučiliški zakoni nikjer ne določajo, da je katerega izmed avstrijskih univerz namenjena le ene-mu ali drugemu narodu, so zahtevali Italijani, v strahu pred jugoslovans-kim dijaštvom, katero bi se moglo in-skribirati na tržaški fakulteti ter tako »pokvariti« njeno narodni značaj, eventualno tudi izzvati nevarnost utrakvizacije, da se Jugoslovane od obiska italijanske visoke šole že v naprej izključi. Reklo se je, takrat, da to ni mogoče, ker bi nasprotovalo principu proste dostopnosti visokega študija. Reklo se je. Paragraf prvi predloge pa pravi: »da se zadosti kulturnim potrebam državljanov ita-li-janske narodnosti«, se ustanavlja italijanska fakulteta v Trstu. To je docela neobičajna motivacija, ki v zakon sploh ne spada, ako ne zasle-duje gotovih ciljev. Reči moramo, da se nam zdi ta cilj v tem slučaju silno jasen. Na podlagi zgoraj citiranega § 1., se naj kratkoma omogoči praktično izvajanje italijanske za-hteve, sklicujoč se na določbo, da je fakulteta namenjena kulturnim po-trebam državljanov italijanske na-rodnosti, se bo dalo popolnoma eno-stavno izključiti Jugoslovane iz ita-li-janske visoke šole ter tako odstra-niti nevarnost njene, sicer neizogibne utrakvizacije.

Jugoslovanski poslanci bodo morali proti tej eventualnosti z vso energijo nastopiti. Dokler nimamo svoje visoke šole, si ne damo omeji-ti svobode izbiranja.

Poročilo budgetnega odseka vsebuje jako važno izjavo o sloven-

skih, oziroma jugoslovanskih vseučiljskih zahtevah. Ozirajoč se na opo-zicijo Jugoslovancev proti italijanski fakulteti priznava proračunski odsek odkrito, da je ta opozicija stvarno utemeljena z zahtevo, da se ne ustre-že le italijanskim, temveč tudi našim kulturnim potrebam. Poročilo kon-statuje, da je postalo vprašanje jugo-slovanske visoke šole z ozirom na razvoj dogodkov na jugu monarhije silno važno (ungemein wichtig) in da je bo treba v najbližji bodočnosti rešiti. Poročilo pa dostavlja, da se to vprašanje morda ne bo dalo rešiti na eden izmed načinov, katere se je dosedaj poskušalo.

Ta pasus je zelo interesanten — kaže namreč, da se gotovi krogi pro-tivijo tako visoki šoli v Ljubljani, ka-kor reciprociteti zagrebške univer-ze, seveda tudi utrakvizaciji bodoče tržaške fakulte. V parlamentarnih krogih se je že danes govorilo, da ima minister Bilinski namen ustanovi visoko šolo in sicer najbrž teh-niko v Sarajevu. Kakor bi to po-zdravljali, bi vendar ne mogli pri-znati, da se na ta način zadosti našim kulturnim zahtevam.

V čeških krogih se govori o ak-ciji za strnitev vseh slovanskih opo-zicijskih strank. V sredo bodo Če-hi obnovili svoj Enotni klub z ostrej-še poudarjeno opozicijsko tenden-co. Obrniti se hočejo potem na Jugoslovane in event. tudi na Rusi-ne, da vstane zopet Slovanska Uni-ja. Razpoloženje med naprednimi ju-goslovanskimi poslanci je tej ideji ze-lo naklonjeno, v krogih naših kleri-kalnih poslancev, katerih oportuni-istična politika se kaže baš sedaj zo-pet v najlepši luči, pa ne bo našla mnogo prijateljev. Gotovo je eno: v obnovljeni Slovanski Enoti bi posl.dr. Šusteršič ne igral več one nekda-nje slavne vloge in zato je več ka-kor verjetno, da se bo kranjski gla-var izogibal zblizanju, v katerem bi se moral zadovoljiti morda le z ma-lo šaržo...

V naslednjem podajamo sejno poročilo:

Predsednik dr. Sylvester je ob enajstih otvoril sejo.

Prešli so takoj na dnevni red, namreč k nadaljevanju prvega bran-ja proračunskega provizorija.

Prvi je govoril dr. Waldner, za njim pa dr. Čingrija. Ta je v svojem govoru označil slabo razmer-je med aktivnimi in pasivnimi postojankami naše zunanje politike kot ta-ko vpijoče, da se ne sme nihče čudi-ti, da ni niti ene frakcije, tem manj pa naroda v tej monarhiji, ki bi mo-gel odobravati tako politiko. Poseb-no Jugoslovanci, proti katerim je vsa ta politika v prvi vrsti naperjena, jo morajo po zaslugi označiti. Iznena-dena vsled balkanske vojne, se je na-ša diplomacija krčevito oprijela sta-tusa quo. Vsled dogodkov zopet pre-hitena in razočarana, ni mogla, ker si ni znala pomagati, drugega staviti, nego držati se napačne poze člove-ka — za katero je ne bo nihče zavi-dal — ki kriči: »Držite me, če ne udarim!« Srbi niso smeli priti do morja, Črnogorci niso smeli dobiti Skadra. Nadalje pride afera Procha-ska, Palič, Skodra. In če vsa zname-nja ne lažejo, tedaj še dolgo nismo prišli na konec naših balkanskih bo-lečin. Kot Hrvat mora govornik kon-statovati, da je vodilna misel av-strijske balkanske politike prononci-rano sovražna napram Jugoslovan-cem. Za svobodo Arnavtov se ne boje svetovne vojne; če pa tradicio-nelno zvesti Hrvati zahtevajo svoje sankcionirane pravice in svobodo, tedaj jih kaznujejo s kršenjem usta-ve in komisariatom. Politične oblasti v Dalmaciji so danes terorizirane od vojaške stranke, celo na jurisdikcijo vplivajo. Vsako vojaško poveljstvo misli, da je poklicano, celo avtonom-nim oblastim dajati lekcije o patrio-tizmu in političnem naziranju, kar je moral govornik sam kot župan du-brovniški doživeti. Državniki mo-narhije so izvršili nov komad: Jugo-slovane so obdarovali z obsednim trializmom. Če se je grof Stürgkh skliceval na Angleško kot vzor, te-daj se nal tudi drži angleškega vzora in naj pride namesto s komisariati in izjemnimi stanji s homerulo. (Govo-

LISTEK.

Lisjak.

Imeli smo mladega lisjaka, živel pa je priklenjen samo par dni. V bli-žini njegove kletke je ležal velik prazen sod. Nekega jutra sem prišel pogledat; žival je visela na svoji ve-rigi preko sode, mrtva in trda. Po-noči se je bila vzpela na sod, spustila se na drugo stran ter obvisela. Rekli so, da je bila to gola nezgoda. Jaz pa sem prepričan še zmirom, da si je bila žival zadovoljno končala življen-je; kajti odprte oči, dvoje svetlih opalov, niso razodevale prav nič strahu ali bolečine, temveč samo divje sovraštvo. Žalovali smo dolgo in odkritosrčno; zdi pa se mi čudno, da se niti v meni, niti v drugih ni zgenilo ničesar takega, kar bi bilo podobno sramu ali kesanju.

Kmalu nato smo si kupili druge-ga lisjaka, še mlajšega, komaj par tednov mu je bilo. Mlad fant ga je prinesel v naročju. Živalca je bila nemirna in sila plaha; pogled svetlo-rumenih oči je bil poln začudenja; ali kadar je bliskoma švignil iz glo-bokih jam ter se za pol hipa uprl v obraz človeka, se mi je zazdelo, da se je že budilo v njem poleg začude-nja še vse nekaj drugega, globljega. Za prvo noč smo spravili lisjaka v prazno kamrico poleg moje izbe. Stisnil se je v kot; njegove oči so

žarko, čisto po mačje sijale iz teme. Ponoči me je vzdramil rezek, srdit, presekan glas: »Kef, kef, kef — kef, kef, kef...« V prvem trenutku, še v poluzavesti se mi je zdelo, da laja žival prav tik moje postelje, da se je bila vspela s prednjima nogama na odejo. In to ni bil lisjak, temveč bila je vsa druga, mnogo večja žival, na-pol smešna, napol odurna, kakor strašilo človeka v sanjah. Spreletelo me je temno: »Pojdi, kamor ti je pot... ali sem te jaz ohromil?« ... Zalajalo je vdruživ, močnejše in rez-keje in zavzdihnil sem potolažen: »Saj je samo lisjak!« ... Vstal sem, stopil k durim ter jih odprl nati-homa. Vse je bilo tiho in mirno; iz kota se je bleščalo dvoje rumenih luči.

Drugi dan smo postavili lisjaku prostorno bajtico kraj vrtno ograje. Priklenili smo ga na dolgo verigo, tako da bi se lahko izprehajal. Toda izprehajal se ni. Časih je pogledal skozi vrata koničasti, nežni gobček, pa se je skril nemudoma, če se je pri-kazal človek. Šele kasno pod večer sem ga zalotil zunaj ob ograji; veriga je zarožljala, izginil je ter se stisnil v najgloblji kot svoje kajbe. Videl sem, da je bil razgrebel prst kraj plota. Zjutraj sem mu nesel kruha, v mleko narobljenega, lisjaka pa ni bilo od nikoder.

»Hej, lisec, lisjaček!« ... Veriga je bila močno napeta, pod globoko izpodkopanim plotom je držala na-ravnost na vrt. »Hej, lisjaček!« Zgrabil sem za verigo, ali tedaj se je napela še močnejše, tako da se je pre-

meknila in zazibala kajba, kolikor je bila težka. Ko sem potegnil z vso silo, se je prikazal izpod plota koničasti gobček; držal se je postrani, dlaka krog ovratnika je bila vsa namršena, oči so buljile nekam motno, morda v otopeli grozi, ali v otopelem srdcu. Izpustil sem verigo ter sem šel pogledat na vrt. Koj onstran plota si je bil lisjak čez noč izkopal tako pro-storno jamo, da bi se lahko ves skril vanjo. Bilo je, mislim, naporno delo.

Kmalu smo ga začeli pitati s sve-žim, krvavim mesom. Kadar sem mu ga prinesel, se ni več skrival v kaj-bo, temveč prišel mi je naproti ter se trgal na verigi. Zgrabil je najprej en sam kos, pobegnul v kolibo, na pra-gu pa se še ozrl, če gledam za njim. Tisti pogled ni bil prijazen, kaj šele hvaležen; prav nič pasjega ni bilo v njem. Nato se je vrnil še po drugi in po tretji kos ter pobegnul z vsakim posebej. Jemal je pač iz roke, toda hlastno, plaho in drzno hkrati — zver, ki si jemlje sama in ne mara darov.

Dekla je imela koklje in piščan-ce natanko preštete. Nekega jutra, ko jih je pitala, je pogrešila najlepšo grahasto puto. Izginila je brez sledu. Prikrivala je v vežo, nato smo se na-potili k lisjakovi kolibi. Stal je na pra-gu ves miren, gledal je nedolžno ka-kor nikoli, zdelo se mi je celo, da na-ravno pomežikava, kakor da bi se mu bleščalo. Preiskali smo dodobrega ves kolobar krog kolibe, pa nismo našli kurjega perjica, niti najmanj-šega.

»Kar scela je vendar ni pogolt-nil... s kljunom in perjem!«

Ali sum je ostal in iz suma se je porodila nezaupljivost. Preselili smo lisjaka v samotni kraj, v zatiseh pod verando, kamor kokoši ponavadi ni-so zahajale. Tam blizu je bila lesena koliba, kjer smo imeli kunce. Nekoč sem stopil iz veže na prag, da bi po-gledal zaradi vremena. Izpod ve-rande so se glasili zamolkli udarci; potrkavalo je v enakomernih pre-sledkih, kakor da bi tam kje daleč tolklo kladivo ob duri ali ob plot. Lisjak je bil z vso divjo močjo pri-velel svojo težko kolibo do kolibe kuncev. Ko je bil premeril in preuda-til, kje da je les najtanjši, počenil je, vspel se s prednjim delom života ter se zagnal v tenke duri, naravnost z gobcem; zagnal se je vdruživ, vtret-jič. Vratca so počila, odprla se je oz-ka špranja.

»Hej, lisjaček!« Komaj da se je malo postrani ozrl, neprijazno kakor človek, ki ga nadležen tujec moti ob važnem opravilu; in zaganjal se je dalje, ena-komerno, z neugnano silo.

Da bi se vrata navsezadnje le ne udrila ter da bi se res ne lotil kuncev, smo ga spet preselili za vrtni plot, verigo pa smo mu za polovico pri-krajšali. Občutil je, da je obsojen v tesnejšo ječo, zato je bil njegov po-gled še bolj sovražen in odljuden. Posebno čudno se mi je zdelo, da ni več lajal; niti ponoči ni bilo glasu; močlal je trdovratno, kakor tisti po nedolžnem obsojeni, ki so bili spo-znali, da bi jim kričanje in razgraj-nej nič ne pomagalo. Ščasoma nam je bil skoraj popolnoma tuj, tudi me-

ni; zdelo se mi je, da živi v drugem svetu, ki ga ne poznam; in da bi se zgrudil od usoplosti in groze, če bi ga spoznal.

Sedel je kraj plota ves miren, košati rep je bil v krasnem loku po-ložil na tla. Skozi široko špranjo, ki si jo je bil sam izkopal in izglodal, je strmel doli na vrt, na zelene loke pod njim, na daljne gozdove, ki so bili čudežno prežeti od jutranjih soln-čnih žarkov. Blizu lisjaka in njegove kolibe so brskale kokoši po pesku. Ni se zmenil zanje, niti trenil ni; vse je kazalo, da jih v svoji zamaknjenosti ni opazil. Lep dolgokrak piščanec se je bil približal in približal tik do njega. Lisjak se je razgledaval po vrtu, po lokah in gozdovih. Ali bli-skoma, hitreje od misli, je planil lisjak ter zgrabil. Niti videti nisem mogel, kako se je bilo to zgodilo; perje je frčalo po zraku; piščanec ni imel časa ne prilike, da bi kriknil...

Malo dni kasneje sem se napotil z doma. Ko sem se vrnil, ni bilo lis-jaka več v kolibi, samo dišalo je še po njem. Pred mojo izbo je ležala na preprogi nabasana žival, lisjaku po-dobna. Dlaka je bila zmršena, trdo štrleča, mrtva; steklene oči so bu-ljile topo in neumno. Ubile so ga bile ženske.

Med obedom sem vprašal: »Zakaj ste to storile... kako ste mogle to storiti?«

»Če pa je piščanec kradel!«

Takrat smo obedovali ocvrte pi-ščance. —

Ivan Cankar.

ru je sledilo dolgotrajno, burno pritrjevanje pri slovenskih poslancih.

Posl. dr. Schlegel je govoril o dijaških izgreduh v Gradcu. Motil ga je posl. Wastian. Govoril je še posl. Klofač, ki je ostro bičal avstrijsko balkansko politiko, na kar se je med krščanskim socializmom Jerzabekom odzval. Zenkerjem razvila prav čeden dialog, ki ga je zmožen le kak dunajski »Plattenbruder«.

Ob pol petih je bila seja zaključena. Prihodnja seja bo v ponedeljek.

Izvanredni občni zbor dolenjskih železnic.

Dne 19. maja se je vršil na Dunaju izvanredni občni zbor omenjenih železnic, ki je bil sklican v namen, da se delničarjem dolenjske železnice vsako leto pridobi delnice res niso dobivale posebnih dividend. Delničarji pa so se lahko tolažili s prihodnostjo. Na eni strani se mora pričakovati, da bo promet vsled zveze z Bosno in Dalmacijo poskočil, kar bo gotovo izvanredno dobro vplivalo na vsakoletne dohodke. Na drugo stran je po dosedanjih koncesijskih doli plačilo prioritet bilo izvršiti v 75 letih, dočim je zadnjih 15 let bilo določenih v pokritje delnic. Država je sedaj, ko nujno potrebuje dolenjske železnice, odklonila podpravljanje ter se oklenila neke najemne pogodbe, s katero dobi dolenjske železnice takorekoč že sedaj v popolno last proti temu, da plačuje vsako leto obresti in amortizacijo prioritet, katerih je sedaj nekaj čez 12.000.000 K. V bodoče gospodarstvo se ji ne sme nikdo vtikati, nikdo ji ne sme revidirati računov, z eno besedo: država je svobodno gospodar cele železnice. Da pa odpade nadležnih zadnjih 15 let dosedanje konces. dobe, se ta skrajša od 90 na 75 let ter spremeni konc. listina v toliko, da more država potem, ko je po 75 letih doseglo se popolno poplačilo prioritet, dozele v žep vtakniti, ne da bi delničarji smeli kaj zahtevati. Občnemu zboru je predsedoval dvorni svetnik Werner, ki je prečital načrt najemne pogodbe, kakor ga je sestavilo železniško ministrstvo, in pa tudi načrt, po katerem naj se skrajša dosedanja koncesijska doba. Pri tem ni gosp. predsednik niti z eno besedo utemeljil koristi predlagane pogodbe, samo oba načrta je prečital, dostavil, da naj ju občni zbor odobri. Tako postopanje je bilo mogoče, ker je prišla k občnemu zboru tolpa mladih uradnikov, ki so zastopali 2500 državnih delniških glasov in ki so morali glasovati »per prdre du mufti«. Zborovanje je bilo prav zelo živahno, ker so dvorni svet. pl. Šuklje, dr. pl. Schöppl in dr. Ivan Tavčar ostro pobijali predloženi predlog.

Prvi se je oglasil k besedi ljubljanski župan dr. Ivan Tavčar ter govoril nekako tako-le:

Vidi se mi potrebno pred vsem omeniti, da sem s privolenjem s. kr. železniškega ministrstva izstopil iz upravnega sveta dolenjskih železnic, ker bi drugače zagazil v konflikt z dolžnostmi, na katerih izpolnitev sem prisegel kot župan ljubljanskega mesta. Danes zastopam torej svojo občino, ki je s 550 delničarji, oziroma 110.000 K udeležena pri dolenjskih železnicah. Dobil sem pooblastilo od različnih drugih delničarjev, kakor so se mi po g. predsedniku zavrnila, češ, da so neveljavna, ker nisem osebno delničar dolenjskih železnic. Govoriti hočem torej le v imenu mestne občine ljubljanske. Ker časih pri najboljši volji svojega temperamenta ne morem krotiti, naj se vzame v vednost, da nočem žaliti nobene osebe. Moji napadi veljajo stvari kot taki, ne pa osebam!

Po tem uvodu bodi mi predvsem dovoljeno, da izrečem svoje najprišernje čestitke njegovi vzvišenosti gosp. baronu Schweglu, ki morda radi boleznij ne predseduje današnjemu izvanrednemu občnemu zboru. Ni namreč nikaka tolažba, pa tudi nikaka posebna čast, voditi eksekucijski kar, posebno ne takrat, če se ne obeša tisti, ki je vzel, ampak tisti, kateremu je bilo vse vzeto. In v resnici, gospodje, danes imamo pred sabo justifikacijo! In naj si bomo oblagodarjeni s primernim kosom provincijalne kratkovidnosti, le - ta vendar ne sega tako daleč, da bi danes vsega jasno ne pregledali. Jasno je namreč, da vse to, kar je prečital in predlagal prečistiti gosp. predsednik, zasleduje edini cilj, delničarje iz krogov interesentov pripraviti ob zadnji vinar, dolenjske železnice pa potisniti v žep vladi, ki bo tako popolnoma plačana ne samo za izdatke pri prioritetnem poslu, temveč tudi za svoje delnice. Načrt, kakor ga je sestavilo c. kr. železniško ministrstvo, prav živo spominja na Ameriko. Mogoče je, da bi bil Gould, Harman, ali kako se že imenujejo ti mo-

derni ameriški železniški roparji, skovali še bolj rafiniran in še bolj neusmiljen načrt, s katerim bi bili izkožili svoje delničarje! Mogoče je to, pravim, ali verjetno pa vendarle ni, ker je težko, bolj neusmiljeno postopati proti delničarju, kakor se hoče postopati sedaj proti privatnim delničarjem dolenjskih železnic!

V svojo žalost moram izjaviti, da postopa vlada mala fide, to se pravi, da si je bila od pričetka v svesti, da se bo dalo njeno postopanje težko spraviti v sklad s tistimi načeli spodobnosti, ki morajo veljati tudi za komercialno življenje. Vlada si je bila pri tem tudi v svesti, da tega javnosti ne bo mogla prikriti. Da pa bi to prikrite morda le dosegla, postopala je nalašč z neverjetno hitrostjo in še bolj neverjetno površnostjo.

Danes smo zbrani pri osodepolnem posvetovanju in sklepam nam bo o komplicirani in dolgi pogodbi, katere prepisa pa ni dobil nihče v roke. Se celo upravni svetniki niso dobili nobenega prepisa, tako da jim ni bila dana prilika, spoznati se z vsemi potrebnimi detaili! Odločilo grajam, da se pogodba ni predložila eksekutivnemu odseku, da bi se bil o njej posvetoval. Več kot naravno je, da se take velevažne zadeve ne smejo čez koleno prelomiti in da mora vsak delničar in vsak upravni svetnik, prej ko glasuje, vedeti, za kaj pravzaprav glasuje. Danes pa tavamo v nekaki temi. Gospod dvorni svetnik Werner je prečital listine in nasvetoval, da naj jim občni zbor pritrdi. V seji upravnega sveta je gosp. dvorni svetnik prečital ravno iste listine, pa je saj elegično dostavil, da sta on in vlada računala in računala, pa vedno prišla do sklepa, da bo morala država do konca 75. let, če bo morala vsako leto pokrивati obresti in amortizacijo prioritet, zdatno doplačevati. Povedal je tudi, da je bilo ministrstvo že nervozno in da je hotelo končno upravnemu svetu dolenjskih železnic že vse pred noge vreči. Namigaval je gosp. dvorni svetnik, da je velika sreča, da se pogajanja niso razbila, in da je pretela velika nevarnost, da bi dolenjske železnice ne postale delne dobrote predlagane najemne pogodbe. Tudi njega ekscelencija Liharski je bil v kratkih besedah enakega mnenja. Jaz pa sem vzlic temu mnenju, da je nova pogodba velika dobrota za državo, poguba pa za privatne delničarje. Zase imam prepričanje, da dolenjske železnice niti pasivne niso in da bi bili delničarji lahko računali na stalno letno dividendo, da se ni tako izvanredno nerodno gospodarilo. Sicer pa bi nas vendarle interesiralo, kako sta ministrstvo in gosp. dvorni svetnik Werner glede prihodnjih izdatkov pri dolenjskih železnicah delala račune. O detailih tega računa ne vemo ničesar. Servirala se nam je samo fraza »država bo morala vsako leto doplačati«. Mi pa nismo tako neumni, da bi nas mogel kdo o tem prepričati, da dolenjska železnica, ko postane važna tranzitna črta, ne bi mogla pokrивati potrebe svojih prioritet, kakor pa se bo itak od leta do leta manjšala. Naravnost absurdno pa bi bilo misliti, da zadnjih 15 let, ko ne bo treba za prioritete niti vinarja plačevati, ne bi ničesar ostalo za delnice, kojim na korist je v sedanjih koncesijskih listini rezerviranih ravno teh 15 let. Ne tajimo si, gospodje, da je postopanje vlade proti delničarjem brezobzirno, in da se jih hoče naravnost in s silo vzeti delnice, glede katerih je danes čisto gotovo in jasno, da reprezentujejo precejšnjo vrednost.

Dalje sem mnenja, da so se nam morali ne samo računati, katere je napravil naš prečistiti gosp. predsednik po različnih ministrstvih, predložiti, napraviti se je moral in predložiti se nam je moral tudi natančen inventar, da se zavemo, kolika je vrednost dolenjskih železnic dandanes. Danes vemo sicer, koliko hoče država vsako leto plačevati, nimamo pa pojma o tem, koliko bo vsako leto iz dolenjskih železnic dobivala. Da so se napravili pametni računi in da se je predložil resničen inventar, potem bi razsodnost navadenega človeka prišla do sklepa, da bo vlada vsako leto imela čedne profite in da bo končno tako visoko vrednost vtaknila v žep, da bo pokrila z njo ne samo plačane prioritete, temveč tudi svoje delnice, s katerimi se nas bo danes tukaj garotiralo.

Zgoraj navedena mala fides odseva tudi iz okoliščin, da se najemna doba hoče raztegniti nazaj do 1. januarja 1912. Tendence pri tem je morda jasna. Gospodarski uspehi naših železnic v letu 1912. ne morejo biti slabi, ker je bil promet radi gradbe belokranjske železnice prejkone močno napet. Gospodarski uspehi l. 1912. gotovo ne bi opravičevali današnje smrtnonosne trepanacije nad zasebnimi delničarji in zatorej veljaj najemna pogodba od 1. januarja 1912 dalje!

Stališče gospodov, ki so nam rodili današnjo najemno pogodbo, je

logično. Če pa je kaj takega tudi spodobno, o tem si ne upam izreči nikake sodbe.

Niti na misel mi ne prihaja, da bi se pri ti priliki spuščal na politično polje. Eno pa vendar lahko izrečem, da je v državi nj kronovine, kjer bi se vlada upala s tako najemno pogodbo na dan, kjer bi se vlada osmelila tako nonsalantno razlastiti pošteno pridobljene pravice, kakor se hoče v tem slučaju storiti. Samo nasproti kranjski deželi se je mogla povzpeti do silovite razlastitve, ker se od strani deželnega odbora, ki je časih še preenergičen, ni dvignil prst za pravično postopanje nasproti delničarjem, ki so svoj čas delnice prav težko in iz golega navdušenja podpisali in poplačali!

Gre pa tukaj za pošteno pridobljene pravice, in ker živimo v pravni državi, se te pravice z Vašim današnjim sklepom ne bodo mogle odpraviti. Te pravice pa izhajajo predvsem iz koncesijske listine, ta listina je za vse delničarje pravni instrument, ki ima veljati za celo koncesijsko dobo devetdesetih let, ta listina pa vsebuje predvsem slovesno besedo našega premilostivega vladarja, na katero so se se smeli zanašati vsi tisti, ki so podpisali delnice in v pravem pomenu besede s svojimi žulji plačali! — Marsikomu ne bo šlo v glavo, da bi smel današnji občni zbor izpodnesti slovesno besedo našega vladarja.

Dalje pa imamo tudi deželni zakon, s katerim se je prevzelo poročstvo za prioritete, ali vse le pod pogojem, da se iz kroga interesentov podpiše in plača 6000 delnic. S tem, da so interesente omenjeno število delnic pokrili, dobili so si pravico, da trajaj ta deželna garancija celih 75 let. To pravico delničarjev hoče danes ugonobiti, ali ta pravica se nahaja izven okvirja današnjega občnega zbora, do nje ne sega premoč Vaše večine.

Končno pa izhajajo pridobljene pravice delničarjev tudi iz tistih principov, na katere se opira delniška družba kot taka. In med te principe spada, da se ima delničarju polagati račun o resničnih dohodkih in stroških in da mu gre delež na onem resničnem prebitku, kadar so stroški nižji od dohodkov. Kakšne fikcije, ali kakšni navidezni dogovori na tem polju tukaj ne veljajo!

Nam pa se sedaj predlaga, da naj delničarji izgube vse svoje pravice, da naj nimajo nobene pravice, vsako leto zahtevati natančnega računa o dohodkih, ki jih bo železnica vsakoletno resnično dajala, in o stroških, ki jih bo resnično provzročala. S spremembo koncesijske listine naj se nam vzame tudi 15 let, v katerih bi se delnice brez dvojbe z zdatnim zneskom amortizirale! In vse to naj se zgodi, ne da bi se oskubljeni delničarji smeli zateči h kakemu pomočniku! Če bi Vam rekel, da hočem mestni občini nasvetovati — da naj se poda na pravno pot — me boste prejkone odpravili z zaničljivim zasmehom, češ, »ta človek je jurist, da se bogu usmili!« Vi menite, da je današnji občni zbor edina in zadnja instanca, da je za nas summum ius. Če bi to res bilo, potem danes lahko sklenete, da se anulira 6000 privatnih delnic brez vsake odškodnine in za vselej. Jaz dvomim, častiti gospodje, da bi v pravni državi proti takemu sklepu ne bilo nikake odpomoči! Formalno sicer danes ne boste napravili takega sklepa; ali sklep, ki ga boste storili, je v efektu ta, da vržete privatne delnice pod kap in da jih anulirate.

Zatorej bom jaz, ker ljubljanska občina nikakor ni v položaju, da bi mogla v vodo vreči 110.000 K, mestnemu svetu nasvetovali, da nastopi pravno pot proti današnjemu sklepu. Če se bo kaj doseglo, ne vem, vem pa, da ljubljanska občina ne bo zavzela tistega stališča, katerega je zavzel upravni svetnik trboveljskega premogokopa, izpregovorivši v upravnem svetu: »Vzdržati se hočem glasovanja.« Če že hočete skleniti, da naj samega sebe umorim, je to Vaša stvar. Od mene pa ne morete zahtevati, da naj tudi jaz glasujem, da naj se umorim! Na tako stališče se mestna občina ljubljanska ne bo postavila, pač pa se bo energično branila!

Sedaj pa hočete izpremeniti še koncesijsko listino. In to v času, ko pritiska na našo revno deželo denarna kriza, kakor je krutejša še nismo doživeli. V takih časih hočete takorekoč odvlati odgovornost za svoj današnji čin, ki ni vreden prav nikake hvale, na najvišjega, na svetlega in nedotakljivega reprezentanta naše državne ideje. Koncesijska listina je v rokah cesarja, in sedaj naj ta izpremeni prvotno listino, ki je bila podprta s slovesno njegovo obljubo. Gospodje, Vaše današnje glasovanje ne bo patrijotično, Vaši nasveti so tudi v tem oziru nepremišljeni. V zadnjem trenutku Vas prosim, da zadevo znova vzamete v preudarek, in da je na noben način ne rešite tako,

da bi se v njo zapletla častitljiva in sveta oseba našega vladarja!

Končno, gospodje, napravila slabo kri, da se hoče uprava akcijske družbe, katere družba bo od slej naprej zgolj le senca in prav nič drugega, še nadalje obdržati in za njo vsako leto žrtvovati 16.000 K. Ta premija, ki se bo plačevala pro nihilo, presoja se v javnosti za nekako vabo, s katero naj bi se odkrila opozicija proti nasvetovanju najemni pogodbi. Ti sodbi se sicer ne pridružujem, ali vendar sem mnenja, da ne bo posebno vabljivo, sedeti v bodočem upravnem svetu, ki ne bo imel ničesar govoriti, ter bo marioneta v pravem pomenu besede! Tesavrirajte raje te 16.000 K vsako leto, tako da se bo koncem koncesijske dobe nabrala lepa vsota, s katero boste lahko potolažili takratne lastnike privatnih delnic!

Dovolite, da zaključim z apalom: Moje skromno prepričanje je, da današnji kritični časi ne dopuščajo eksperimenta, ki bi je v obraz človekoljubju, morali in saj spodobnosti, ki bi tudi v javnem življenju ne smela se z nogo teptati! Ti časi ne dopuščajo eksperimenta, ki ne more drugega doseči, nego da se tudi med priprostim ljudstvom more ukoreniniti nezaupanje do države in njene pravicoljubja. Izbrskali boste vendar kje v državnih kasah borih 600.000 K, pa jih dajte zasebnim delničarjem, da ne bo vpitja in proklanja na Kranjskem in da ne bo vlada se nahajala v nesimpatičnem položaju, da poje nekateri sirotam edino premoženje, ki ga imajo!

To bi bil moj nasvet, ki izvira iz dobrega, pa tudi patrijotičnega srca!

V drugem pa me ni volja, da bi bil še nadalje glas vpijočega v puščavi!

Predsednik Werner hvali govorinika po Mark Antonovem načinu, ter konstatira, da se vlada ni metala za dolenjskimi železnicami, in da je vse to, kar se bo sklenilo na današnjem shodu, izšlo iz inicijative deželne odbora kranjskega, ki bi rad neki fond v znesku 1.500.000 K porabil v druge namene.

Deželni odbornik grof Barbo naglašja, da poročstvo dežele ne preneha, in da bo trajalo celih 75 let.

Dr. Tavčar: Na praznem papirju!

Predsednik Werner ni zadovoljen z Barbotovim tolmačenjem, ter meni, da poneha poročstvo dežele. Po daljšem pakiranju pa se končno le pridruži mnenju, da bo poročstvo dežele še nadalje obstajalo.

Dr. pl. Schöppel priloži v imenu »Kranjske hranilnice« k zapisniku o današnjem zborovanju jako spretno in zelo energično pisan protest, kojemu pristopi tudi župan dr. Tavčar. Žal, da nam ta listina ni na razpolago, ker bi je drugače dobesedno objavili.

Pl. Šuklje se v temeljitem govoru protivi predlogu upravnega sveta. Popisuje, kako se je svoj čas trudil, da so interesenti podpisali delnice. Vendar pa pri tem nikdo ni mislil, da bi delnice kdaj izgubile vsako vrednost.

Predsednik Werner se zviija na vse strani, vendar pa se mu vidi, da tudi niemu cela stvar ni prav vseč.

Vladne delnice sprejmejo — proti glasovom privatnih delničarjev — stavljen predloge.

Vzlic temu pa upamo, da o ti umazani zadevi še ni izrečena zadnja beseda.

Jugoslovansko vprašanje.

(Govoril na shodu zaupnikov Narodne stranke v Mariboru dr. Božič.)

I.

Slovenci smo do danes obdržali v politiki dve vodilni ideji: narodno avtonomijo in zedinjeno Slovenijo. Ti glavni programatični točki naše politike so imeli naši predniki že leta 1848. pred očmi, čeravno ne z isto izrazitostjo. Postavili so ti vodilni ideji bolj instinktivno. Ideja narodne avtonomije je bila izražena v zahtevah po ravnopravnosti slovenskega jezika v šolah in uradih, v zahtevi po lastnem nadsodišču in po slovenskem vseučilišču.

Realna politika Slovencev se je do danes gibala v zahtevah, ki so bistvo narodne avtonomije. — S podrobnim delom se je naš narod izpopolnjeval. Delo je bilo tem težje, ker je moral slovenski narod v kratki dobi par desetletij prehoditi pota, kakor so hodili drugi narodi stoletja, k temu še narod, ki ni nikdar za sebe tvoril kake državne enote in ki nima slavne zgodovine liki češki ali hrvaški in srbski narod. — Pri nas Slovincih je bilo treba narod v pravem pomenu besede še le ustvariti, narod tvari joče stanove, kmete, obrtništvo, trgovstvo, uradništvo, delavstvo še le pridobiti. — Narodno delo se je moralo gibati v dveh smereh — na

znotraj v izpopolnjevanju samega sebe, na zunaj v odbijanju napadov Nemcev in Italijanov ter z njimi združene vlade in v pridobivanju novih pravic. — Čuditi se je, da se je delo v tako kratkem času v toliko posrečilo; pripisovati je uspeh žilavosti inteligence, brihtnosti in zdravni moči ljudstva.

Do narodne avtonomije smo še seveda daleč. — Bistvo narodne avtonomije obstoji v tem: narod se mora priznati od države; dati se mu mora v vseh smereh narodnega življenja po zakonih zjamčeno svobodno samoupravo; posebej se mora uvesti na teritoriju doličnega naroda njegov jezik kot uradni jezik, dati se mu mora svoje šole do najvišje stopinje — vseučilišča in upravo šolstva, dati se mu mora urade s slovenskimi uradniki in narodno upravo teh uradov. Zasigurati se mora narodnim manjšinam življenske pogoje, — zasigurati se mora jeziku popolni svobodni razvoj.

Primerjaje sedanji naš položaj s temi bistvenimi zahtevki narodne avtonomije, pridemo do zaključka, da smo od ideala še zelo oddaljeni. — Imamo sicer državne osnovne zakone, v katerih se lepo čita, da se vsaki narodnosti zjamči svobodni razvoj in ravnopravnost jezika v šoli in uradu. — Manika pa tem osnovnim zakonom podrobnejših zakonitih določb. Zato nemško uradništvo, ki si je vedelo do danes obdržati premoč v državi, dosledno prezira v osnovnem zakonu izraženo načelo ravnopravnosti, vlada pa pri zatiranju posameznih manjših narodov temu početju asistira in ga tu manj, tam bolj očitno podpira. — Vsa imenovanja uradnikov za c. kr. urade v naših pokrajinah, ne izvemši Kranjsko kot čisto slovensko deželo, bijejo pravilci v obraz, Vlada s svojim uradništvom vzdržuje nemštvo v naših mestih in trgih, nemški sodni in upravni uradniki so nositelji germanizatoričnega gibanja na Slov. Štajerskem, so oni faktor, s katerega pomočjo dela Germanstvo most do Adrije. — Jezikovne pravice, katere smo še pred nedavnim časom imeli, se nam danes odrekajo; slovenske šole, posebno srednje šole se ustanovljajo za Nemce v slov. pokrajinah, nam se jih ne da. Zahteva po slovenskem vseučilišču se zasmehuje, — smatra se nas negodne, ne stori se pa namenoma nič, da bi se to baje obstoječo negodnost odpravilo. — Pa ne samo, da se nam krati naše po naravi in navadni človeški pameti nam pristojne pravice, — dela se od strani Nemcev tudi pozitivno kolonizatorično delo. Zidajo se nemške šole ter se našo dečo z dopustnimi in nedopustnimi sredstvi ponemčuje; jači in širi se nemško obrtništvo in trgovstvo ter se skrbi za potreben naraščaj; — ustanovljajo se nemška industrijalna podjetja, v katerih se naše delavstvo telesno in duševno zasužnjuje; kupujejo se slovensko zemljo in naseljuje nemško prebivalstvo. Nemški kapital spravlja slovenske ljudi v odvisnost in jih pripravlja v narodno smrt.

Ta naval nemstva je v zadnjih letih mnogo hujši, kakor kdaj poprej. Nemški šovinizem dela sistematično in skupno z vlado doseza uspehe.

Odpor mora biti podvojen. — Naš avtonomistični program mora prežeti vse sloje našega ljudstva. S podvojenjo silo treba širiti narodno zavednost, narodni ponos moramo vzbuditi in vzdržati. — Širiti omike je najboljšje sredstvo poleg dela za gospodarsko moč. — Spopolniti bo treba naše šolstvo z ustanavljanjem slov. šol v nemških mestih in trgih Sp. Štajerske. Vprašanje o ohranitvi domače grude, razdolžitvi kmetijstva, organizaciji denarništva, obrtništva in trgovstva, ustanovitvi lastne industrije, organizaciji odjemalstva bo treba posvetiti vse moči. — Le na ta način se bomo ubranili in si zasigurali bodočnost. Storilo se je mnogo, storiti se mora še več.

Ker še obstanek našega naroda ni dovolj močno utrjen, — ker se zaletuje Nemštvo v rastočo močjo v naše vrste in je svojo ekspanzivnost ravno na nas preneslo, — tudi bodoče naše delo ne bo moglo imeti drugačnega programa, kakor dosedanje; cilj mora ostati: naša narodna avtonomija in zedinjena Slovenija.

Dogodki na Balkanu.

Zavezniki med seboj.

Gotovi krogi nimajo menda drugega dela, nego poročati, da so nastale med balkanskimi zavezniki sovražnosti, ki so dovedle celo do ostrih konfliktov. Tako poročajo iz Sofije, seveda ne uradno, da so pred dvema dnevmoma grške čete streljale na bolgarsko stražo, ki je stala med mostovoma Valčista in Kušuk - Köpri. Kmalu so začele streljati tudi ostale straže, ki so bile v okolici, iz

katere so hoteli Orki Bolgare pregnati. Kmalu pa so Orki prenehali streljati, ne da bi imeli Bolgari kakšne izgube. Bolgari so zasedli pozicije na višinah. Podpolkovnik, ki je poveljeval grškimi četami, se je opravičil pri poveljniku bolgarskega polka. Tudi pri Angisti je baže prišlo do spopada med Orki in Bolgari, ker Bolgarska nasprotuje Grkom, ki so svoje pozicije pomaknili do železniške proge. Govori se, da je bilo na obeh straneh več mrtvih in ranjenih.

»Agence d'Athènes« poroča, da je popolnoma izmišljena vest, da je bilo izdano povelje, naj grško vojaštvo napade Kavalo in druge točke, ki so jih Bolgari zasedli. Grška vlada je prepričana, da poslednji spopadi, četudi so bili resni, ne bodo imeli nikakršnih nadaljnjih posledic. Kralj pojde v Zagazi, kjer bo skupaj z nadpoveljnikom prve armade preiskal položaj ter se skušal dogovoriti z Bolgari v tej smeri, da se ustvari nevtralna, zelo široka zona, da se v bodoče prepreči novi spopadi.

»Daily Telegraph« poroča iz Aten, da odnosi med Belgradom in Atenami niso več tako prirčni kakor prej. Razmerje med belgradskim in atenskim dvorom je bilo do pogreba kralja Jurja najboljši. Nato je prišel slučaj ponesrečenega poskusa, oženiti srbskega prestolonaslednika s hčerjo kralja Konstantina. Temu projektu se je protivila, baže vsled posredovanja nemškega cesarja, kraljica Sofija, ki je sestra nemškega cesarja. Vsled tega so opustili projekt, kar je povzročilo napetje med Srbijo in Grško.

»Südslavische Korrespondenz« poroča iz Sofije: Kabinet Gešov se bo v dokaz svojega miroljubnega mišljenja napram Srbiji izrekel za to, da se odstopi Srbiji ono zono, ki je v pogodbi označena kot sporna in v kateri se nahaja Skoplje, Kumanovo in Tetovo. Bolgarska vlada pa pričakuje, da bo Srbija nekoliko reducirala svoje pretirane zahteve. V Sofiji tudi upajo, da bo srbski kabinet dal izprazniti one kraje, ki pripadejo po pogodbi Bolgarski. Med te kraje spadajo Bitoli, Ohrida in Prilep.

»Srbska Rieč« poroča, da bo Srbija odstopila Bolgarom svoj vojni plen v vrednosti 58 milijonov, ki ga je osvojila v Odrinu. Sicer pa bo Srbija obdržala kraje, ki jih je zasedla srbska armada, in bo v teh krajih ustanovila pet novih divizij.

Albanija.

Isa Boljetinac je došel na Dunaj ter izjavil, da Albanci ne morejo dopustiti, da bi Srbi obdržali Kosovo. Menda niso Albanci pri pravi pameti, če kaj takega zahtevajo.

Poročevalce »Secola« je imel v Tirani dolg pogovor z Esad pašo. — Esad paša nasprotuje temu, da bi bil kak evropski princ imenovan za albanskega kralja in hoče sam doseči pod suvereniteto sultana krono, ali pa saj čast sultanovega namestnika.

»Alb. Kor.« poroča iz Londona: Albanski delegati so izročili sir Edwardu Greyu in poslanikom veleposlanstva spomenico, v katerih slikajo grozovitosti, ki so jih baže izvršili Orki v južni Albaniji. Grške čete so baže vdrlje v deželo in ropale, ne da bi jih oblasti pri tem ovirale. Tako so baže v Filatu ukradle posestnikom 25.000 glav živine. Iz 250 mož obstoječa četa je v Džameriji prisilila 73 albanških prvakov, da so se ti udeležili grekofilskega meetinga v Janini, ki se je vršil dne 22. aprila. Od tega časa niso ničesar več slišali od teh prvakov. Spomenica zahteva ostro preiskavo in konča s prošnjo, naj poslaniška konferenca čim prej osvobodi deželo grških čet.

Mastna kranjska klobasa.

»Slovenec« se je zdelo potrebno, dodati mojemu popravku nekaj pripomeni, v katerih dvomi, da je bila mastna kranjska klobasa edini vzrok moje bolezn. Občudujem njegovo bistroumnost po zasluženju in priznavam brez vsega obotavljanja, da je to pot — izjemoma — zadel resnico. Da, na dan Marijinega oznanjenja, torej dne 25. marca opoldne v Marijanišču zavzeta mastna kranjska klobasa res ni bila edini vzrok moje bolezn, nego je ta težko prebavljiva jed bila le nekako prvi vzrok. Dan poprej je bil namreč gospod deželni glavar dopoldne lastnoosebno pri meni in me je za dan 25. zvečer povabil k sebi in svoji soprogini na večerjo. Potem me je zopet lastnoosebno spremljal h gospodu Povšetju, pri katerem sem bila povabljen na obed. V tem, ko sem jaz natikala svoj klobuk, je gospod deželni glavar porabil priliko, da je rekel čestiti sestri Lidvini, prednici Marijanišča, ki mu je delala družbo, da je vendar večna škoda, da sem jaz kot ženska prišla na svet, češ, če bi bila možki, da bi bila vsled svojih

odličnih duševnih zmožnosti gotovo že davno minister postala. Omenjam to le mimogrede, da pokažem, da me Šusteršič in tovariši vsaj takrat niso smatrali za umobolno in si šteli v dobro, da so z menoj znani. Kakor rečeno, obedovala sem potem pri Povšetju, oziroma pri njegovi hčeri g. Erni Krajec. Tudi to povabilo ima svojo predzgodovino, ki je vredna, da se jo pove. Soprog g. Erne Povšetove, inženjer Krajec je, kakor znano, v deželni službi. Ta odlično kvalificirani uradnik je bil že celih pet mesecev predlagan za stavbnega svetnika, pa ni mogel doseči, da bi bil imenovan, dasi je bil dotični akt popolnoma izgotovljen in je bilo samo še treba, da ga gospod deželni glavar podpiše. Vzlic vsemu siljenju od strani dr. Lampeta pa tega podpisa ni bilo dobiti. V svoji nevolji sta se Povše in njegova hči obrnila name in sta me prosila, naj jaz za zeta, oziroma soproga posredujem pri Kreku. To posredovanje je imelo seveda v 48 urah zaželeni uspeh in zahvala za to je bilo povabilo na obed. Med tem obedom je prišlo od gospoda deželnega glavarja na gospoda Povšetja pismo, obsežajoče povabilo za dan 25. in ključ k loži deželnega glavarja za tisti večer. Povše je hotel oboje odkloniti, ker — kakor je rekel — ne mara ničesar od ljudi, ki so mu v vsakem oziru toliko zla storili, kakor Šusteršič in njegova soproga. Glede lože ga tudi ni bilo pregovoriti, pač pa se je končno udal skupnim prošnjam njegove hčere in mojim in me je tudi naslednji večer točno ob določenem času spremljal v deželni dvorec.

Po lukullični večerji so gospodje — razen Povšeta je bil navzočen samo — se prelat Kalan, ravnatelj Marijanišča — sedeli v sobi za kadilce, dočim sva gospa deželna glavarica in jaz ostali v salonu. Gospa Bogomila je bila najbrž že slišala o čenčariji, ki je spravljalo moje ime v zvezo s Povšetovim in se je očividno hudo bala, da bi jaz po sprejetju eventualne Povšetove ponudbe postala njena tekmovalka. Strah pred to možnostjo je bil tako velik, da ni samo pozabila na previdnost, ki jo je zahtevala pamet, nego je tudi pozabila na najelementarnejše dolžnosti spodobnosti. Izrazila se je napram meni o gospodu Povšetju, ki je bil ravnokar vstal izza njene mize in se je še pušec v sosedni sobi pogovarjal z njenim soprogom, da mi je zanjo stopila rdečica v lica in sem se s težavo premagovala, da ni prišlo do eklata. Pri tej priliki mi je rekla, da je njen mož prevzel mesto deželnega glavarja samo prisiljen, ker nikogar drugega ni bilo, ker tisti, ki so bili na razpolaganje, nimajo potrebnih zmožnosti za ta urad. In da bi odpravila vsako nesporazumljenje, je namigala z roko v smeri proti Povšetju. Dostavila je potem še, da Povše očividno duševno in telesno vsak dan bolj hira in da ga že lastni otroci imenujejo **staro baho**. V ilustracijo te opomnje mi je potem takoj povedala primerno storijsko. Tudi sicer mi je povedala še marsikaj in je zaničljivo govorila o Povšetovi pokojni soprog, o malomeščanskem načinu življenja cele rodovine, o njeni znani štedljivosti — izrazila se je drugače — in tako dalje z gracijjo. Navadno mi ne zmanjka besed, a to pot, ko sem čula toliko nizkotnosti v mišljenju in v obliki, mi jih je res zmanjkalo. Še divjakom je gost svet, tu pa se je soproga deželnega glavarja izražala na tak način in se napram tujki o tovarišu in pristašu stranke njenega moža, o možu, ki je še pred malo minutami užival njen kruh. Vozeč se domov, nisem mogla tega doživljaja takoj povedati Povšetju, ker nas je prelat spremljal in tako sta s silo zadržani stali in nevolja zvečer dopolnila, kar je bila začela opoldne mastna kranjska klobasa. Z drugimi besedami: ponoči sem hudo obolela. Naslednje dopoldne sem potem povedala to lepo dogodbo Povšetju, ki je bil prišel vprašat, kako se mi godi. Izvajal je konsekvence v toliko, da od tedaj ni več prestopil praga dež. dvorca. Najbrž je moje trdovratno molčanje pripravilo gospo Šusteršičevo do mnenja, da se je ponesrečil njen poskus, me preplašili pred eventualno poroko s Povšetom, na kar je bil poslan dr. Pogačnik nad g. Povšetja samega.

V svojem prvem odgovoru na nespodobne napade »Slovenca« nisem tega omenila, ker mi je zoperno, vpletati v javna razpravljanja osebne stvari, ponovljene podlosti »Slovenčeve« pa so me odvezale te dolžnosti, ki sem si jo sama naložila.

Kamila Thelmer.

Štajersko.

Delegacijsko zborovanje Zveze slov. učiteljev in učiteljic v Celju. Predsednik Rajš je pozdravil na-

vzoče poudarjajoč, da se učiteljstva še vedno nahaja v boju za zboljšanje svojega gmotnega stanja. Obsoja neuteemeljene napade nemških in žal, zadnjič čas tudi nekaterih slovenskih tovarišev po Zvezi. Kritika je potrebna, a ta naj se ne vlači v javnost, ampak se izrazi na primernem mestu in v primerni obliki. Ista naj se vrši v domačih učiteljskih društvih in pri deleg. zborovanjih. Ne sme pa biti samo negativna, ampak mora dati tudi nasvete, katera pota hoditi, da pride učiteljstvo čimprej do zaželenih smotrov. Tajnik Tomažič poda natančno poročilo o delovanju Zveze, katera je imela od zadnjega obč. zbora 4 odborove seje in en sestanek delegatov Zaveze v Celju. Poudarja, da so nemški učitelji zopet začeli napadati svoje slov. tovariše, vkljub temu, da so ravno slovenski učitelji ostali med ljudstvom, kjer so delali za njega in svojo korist, dočim so se nemški tovariši ljudstvu odtujili. Slovenska napredna javnost je stala vedno na strani učiteljstva, borečega se za svoje pravice ter je poslanec g. dr. Kukovec, vsa čast mu, zastopal koristi učiteljstva pri mnogih težjih razmerah bolj dosledno in vztrajno, kakor je to storil, kateri nemški poslanec. (Živahno pritrdjevanje.) Da pa voditelj naših klerikalnih poslancev ni lahko pridobiti za upravičene učiteljske zahteve, lahko so se prepričali nemški učitelji, ki so hoteli preko Zveze stopiti v stik z dr. Korošcem, a niti odgovora niso dobili na svoja pisma. Iz tajnikovega in poročila g. Požegarja o regulaciji učiteljskih plač je razvidno, da je sturilo slov. učiteljstvo vse, kar je smatralo kot dobro v prilog zboljšanja gmotnega položaja ter so napadi na organizacijo slov. učiteljev popolnoma neosnovani. Sklene se pozvati Lehrerbund, naj skliče čimprej odborovo sejo, kjer se naj slov. odborniki do dobra pogovore z nemškimi tovariši o razmerah na Spodnjem Štajerskem ter napravijo konec napadom po nemških učiteljskih listih. Izmed sprejetih predlogov navajam: tu nekatere: Zveza naj ustanovi učiteljski obrambni sklad; vsako okrajno učiteljsko društvo naloži vsako leto določeno vsoto v »Učit. zadruzi«. Zveza naj stori korake proti prestavljanju učiteljev vsled njih političnega delovanja. Organiziranemu učiteljstvu se naroča, prirejati s pomočjo šoli prijaznih političnih organizacij protestne shode proti obstrukciji v štaj. dež. zboru, predlagati in priporočati na istih resolucije v prilog zboljšanja učit. plač ter posredovati, da isto stori razne korporacije, zastopi in društva. Zveza pričakuje od svojega članstva, da isto pokaže jednako disciplino ter stori v polni meri in sicer v najkrajšem času svojo dolžnost. Občni zbor Zveze se določi za Veliko noč prihodnjega leta v Mariboru.

Hans Trunkov zemljevid. Pišejo nam: Kartografski zavod G. Freytag & Berndt pošilja šolskim vodstvom Hans Trunkov zemljevid vojvodine Štajerske na ogled. Zemljevid je sicer res lepo izdelan, a žali, kar se tiče krajevnih imen, vsacega Slovenca. Sploh je treba vse zemljevide, ki nosijo popačena imena slovenskih krajev, vreči iz šole in jih nadomestiti z boljimi in vestnejše izdelanimi, ki pa ne žalijo našega narodnega čuta. Ko si ogledujemo zgoraj omenjeni zemljevid, vidimo, da dosledno izpušča slovenska imena in jih zamenjuje z nemškimi spakedrunkami. Ali naj se Slovenci ravnamo po teh imenih, ki jih je izmisllil kak butelj? Merodajna so vselej le imena, ki žive v ljudski govoric ali pa, če imajo zgodovinsko podlago. Ko bi se vsaj potrudili napisati poleg spakedrunk v oklepaju tudi slovensko ime! Samo en tak slučaj najdem, t. j. Johannistal (Dvor), ki je na Kranjskem. Sinča (sinja) planina na Koroškem je za Nemce še vedno Sau-Alpe. In take budalosti naj učimo v šoli? Če se imena niso dala popolnoma popačiti, so pa polna »sch«, »tz« itd. Če lahko zaznamuje hrvaška imena pravilno n. pr. Ivančica in dr., bi bilo isto mogoče tudi pri slovenskih. S kranjskimi imeni ima zemljevid še nekoliko obzira, da je vsaj smisel pravilna, če so tudi pismenke popačene, slov. Štajersko in Koroško pa sta na zemljevidu samo nemška vilajeta, iz kojih se mora slovenski značaj popolnoma izbrisati. Na takih spakah naj se torej še vedno uči naša mladež zemljepisja. Narodno učiteljstvo glej, da se iztrebi taki zemljevidi iz ljudskih šol.

Glavosi iz nemškonacionalnega tabora k bodočim deželnozbornim volitvam. »Tagespost« poroča, da so se obrnili razni konservativni poslanci, med njimi Schoiswohl na nemške nacionalce v zadevi volilnega kompromisa pri bodočih deželnozbornih volitvah na Štajerskem. Nemški nacionalci pa da so te ponudbe odklonili. Med vrstami je brati, da hočejo

demški nacionalci skupno s klerikalnim disidentoma Pantzem in Neunteufelom delati proti Hagenhoferjevi konservativni skupini. V nekaterih kmečkih in splošnih volilnih okrajih na Sr. in Zgornjem Štajerju bo torej prišlo do ostrih bojev med »krščansko-socialnimi« in »konservativnimi« klerikalci.

Predlogo o lokalnih železnica h bo predložil ministrski predsednik Stürgkh po izjavi nemškonacionalnim štajerskim državnim poslancem, »ko se politične razmere zbitijo.« Tako hitro se torej to ne bo in na železnico Polzela-Motnik bo še treba nekaj časa čakati. Ta čas bi pa lahko porabila državna poslanca dr. Benkovič in dr. Jankovič in spravi la zadevo sotelske železnice v tek. Zdi se nam, da sta častivredna možaka še pozabila na kopico moralnih zašaučnik, ki sta jih zaradi svoje malobrižnosti v tem vprašanju dobila na shodih po Sotelski dolini. Bo treba še druge izdaje! Ljudje klerikalne politične in zasebne morale so navadno strašno trdokožni.

Iz Slov. Bistrice. Vlada je razpustila naš okrajni zastop. Za komisarja je imenovan namestniški tajnik g. dr. baron Neugebauer iz Maribora.

V Lembergu pri Smarju se priredi v nedeljo, 25. t. m. ob 3. popoldne pri Lorenčaku ljudski shod, na katerem se bo govorilo o političnem položaju in o raznih gospodarskih vprašanjih.

V Križevcih na M. p. je priredilo vucjevaško bralno društvo pri Muhiču na Telovo javno predavanje. Urednik Lešničar iz Celja je govoril o zemlji in narodih na Balkanu in omenil tudi glavne momente iz balkanske vojske. Predavanje je ilustriralo okoli 200 lepih skiptičnih slik.

Naprednjaki — pretepači? V uvodniku zadnjega »Slov. Gospodarja« beremo to-le okusnost: »Kato-liški Slovenci smo lahko veseli, da imajo pri nas liberalci tako malo moči, sicer bi bile naše glave v nevarnosti...« Najpreje je na tem stavku interesantno to, da je po dikciji »Slov. Gosp.« samo oni katolik, ki je političen pristaš kaplana Korošca! Ali ni to kos krivoverstva? Dolej namreč ni te verske resnice v nobenem katekizmu. In zanimivo je nadalje, da dolži »Slov. Gosp.« nas — pretepanja in morda še celo ubijanja iz političnih motivov, ko je vendar notorično, da so na deželi kakor v mestih naši pristaši gotovo izobraženejši del naroda. Nam se ne more očitati kakor »katoliškim« Slovincem dr. Korošceve vere, da bi koga ubili iz strankarskega sovraštva kakor se je to od nasprotne strani že zgodilo! Tudi drugače je zadnja številka polna prav lažljivih napadov na našo stranko in pristaše. Značilno za slovenskega duhovnika, da ne pozna v političnem boju nobenega drugega sredstva.

Iz Čadramelj. 27. aprila t. l. je priredila konjiška podružnica c. kr. kmetijske družbe za Štajersko poučno predavanje v Čadramski šoli. Okrajni živinozdravnik iz Poličan, g. Hinterlechner, je govoril prav poljudno in zanimivo o prvi pomoči pri teletenju (porod pri kravah) ter o rdeči bolezni pri svinjah. — Mnogo dobrih svetov in migljajev so dobili naši gospodarji in gospodinje, kako si lahko v prvi sili pomagajo sami z domačimi sredstvi ali cenenimi pripomočki. Taka predavanja so jako koristna; kako jih ljudstvo ceni, je pokazalo s tem, da je privrelo v tolikem številu, da je bila največja šolska soba natlačena polna, dobra četrtna ljudi pa je morala oditi, ker ni bilo prostora. — Slavno načelstvo podružnice prosimo, da še priredi pri nas večkrat slična občekoristna predavanja — saj je ljudstvo v vseh panogah kmetijstva potrebno pouka.

Iz Keblija. Tukajšnji krajni šolski svet se je v svoji seji dne 27. aprila t. l. na predlog g. Melliva izrekel soglasno za delazmožnost deželnega zbora in regulacijo učiteljskih plač ter poslal deželnemu odboru tozadevno resolucijo.

Iz Keblija. Na praznik, dne 1. maja po večernicah priredilo je za ljudsko izobrazbo vneto učiteljstvo v Keblju nad Čadramljami kaj dobro uspešno šolsko veselico. Na dnevnem redu sta bili 2 igri, namreč enodejan- ka »Darežljivi otroci« — dvodejan- ka »Lažnjiva Milena«, ki sta obe — zlasti pa zadnja — zaradi njih vzgojne tendence na zelo mnogobrojne poslušalce dobro vplivali. Zasluga, da sta se igri tako gladko proizvajali, gre gđ. učiteljici Očkovi, ki ji naj bo uspeh igre v bodrilo za nadaljno delovanje! Med predstavama so učenici prav mično zapeli Kosijevo spevigo: »Kosova gostija«, ter so zopet — kakor že lani pri Kosijevih »Štirih letnih časih« — dokazali, da imajo tudi Pohorci čut za petje in da delaven učitelj tudi v manj ugodnih razmerah vztrajnostjo in iz ljubezni do

dobre stvari doseže lepe uspehe. In kaj naj še rečemo o vrlih tamburaših, ki so nas pred in po predstavi kar očarali s celo vrsto ličnih in za kratek obostj tamburaškega zbora — jako dobro prednašanih komadov! Človek bi mislil, da je skoro nemogoče doseči takih uspehov s priprostimi fanti. Pa gospod nadučitelj Bregant je dokazal, da je mogoče! Čast mu! Pozabiti še ne smemo omeniti, da je precejšen del omenjenih uspehov pripisovati vzgledni vzajemnosti med učiteljstvom in katehetom, katera se najbolj opazi pri tamburanju, ko vsi trije »pionirji kulture« sedijo v sredini priprostih kmečkih fantov ter udarjajo krepko na strune — v izobrazbo in zavednost pohorske mladine in pohorskega kmeta. Le tako naprej! Sad vzajemnosti se že kaže!

Iz Ljutomera. Tu so se vršile dne 21. t. m. občinske volitve. Slovenci so se jih udeležili samo v tretjem razredu, na katerega so se Nemci že popolnoma zanašali. Vendar so Slovenci zmagali tako sijajno kot še nobenkrat doslej. Dobili so 154, Nemci pa 84 glasov. Izvoljeni so Slovenci Misja, Stajnk, Babnik, Seršen, Zacherl in Rajh.

Koroško.

Volilno gibanje se je pričelo v Celovcu. Nemci prireajo shode, na katerih poročajo odstopivši občinski svetniki o svojem delovanju in sklepa jo o novih kandidatih. Z vso verno pa so se vrgli v boj tudi socialni demokratje, ki hočejo na vsak način omajati stališče nemških nacionalcev in doseči saj izdatno kontrolo njihovega delovanja.

Mrtvo so našli štiri ure od Djek- še pod noko skalo 60letno Marijo Roganovo. Nabirala je planinske cvetlice in pri tem brzkone padla čez strmino.

Požar. V Homelišah je pogorela hiša in gospodarsko poslopje pri Veračniku. Poslopja so bila last barona Helldorfa. Škodo cenijo na 14.000 K. Kako je ogenj nastal, še ne vedo, govorje pa, da je bil podtaknjen.

Nepreviden avtomobilist. Pri Brovrljah je trčil neki avtomobil, v katerem je bil šofer in neka natakaraica, v voz nekega kmeta iz okolice, ki se je peljal v Glinje. Voz je odletel v steno neke hiše in se razbil, kmet je nevarno, morda smrtno ranjen, žena je nepoškodovana. Konja so morali vsled dobljenih poškodb ubiti. Nesrečo je zakrivil šofer, ki se je, kakor pravijo, bolj brigal za natakaraico, kot za voz.

Vojaški begun. Ob Glini pri Celovcu so našli vojaško uniformo nekega huzarja, ki je pobegnil iz Jezernice. Mislili so prvotno, da je mož skočil v vodo, toda pozneje se je doglano, da je bila to le zvijača, kajti ubeglega huzarja so aretirali v Greljnu.

Primorsko.

Iz deželnega šolskega sveta. Za člana deželnega šolskega sveta gorriškega je imenovan kot zastopnik deželnega odbora odvetnik dr. P. Pinausig.

Kaj hočejo Nemci v Trstu. Nemci v Trstu igrajo čudno nečedno vlogo. Njih namen, katerega ne morejo prikriti, je, poraziti in potlačiti s pomočjo Italijanov najprej Slovence, ki zelo napredujejo, nato pa bodo naprili ost proti zaveznikom Italijanom in Trst bo nemški. »Grazar Tagespost«, ki se seveda silno zanima za svoje brate v neosvobojeni deželi, piše v nekem članku, v katerem posebno povečuje nekega dr. Wotavo, ki opozarja Lahe in Nemce na slovensko nevarnost, sledeče: Ljudsko štetje iz leta 1910. nam kaže zelo veliko. Pred vsem konstatira veliko nazadovanje Italijanov, nasprotno pa še večje ojačenje jugoslovanskega elementa na vseh poljih in zelo razveseljiv prirastek Nemcev. Razmerje Nemcev se je napram celotnemu številu le malo izboljšalo, vendar pa je njihovo število v zadnjem desetletju zraslo od 19.000 na 29.000. V Trstu so Nemci mnogo močnejši, kakor kažejo uradne številke, ker se nahajajo med približno 40.000 tujih državljanov tisoč Nemcev iz »raja«. Italijani so v nevarnosti. Še en tak poraz, še en skok Slovanov, in laška večina je bila. Po vsej verjetnosti bodo potem Nemci odločevali na eno ali drugo stran. Pametna nemška politika bi se morala na tem položaju znati okoristiti. — To je dovolj jasno povedano, kaj hočejo Nemci v Trstu. A Italijani še ne uvidijo tega, ne umevajo, da Slovanov ne bodo izpodrinili s svoje zemlje tudi ne s pomočjo Nemcev, ki se bodo okozili v Trstu na njihov račun. Slovenci jim ne odstopimo niti pedi, in čim več Slovencev nas bo, tem večje pravice bomo zahtevali in si jih tudi znali pridobiti. Italijani pa naj le paktirajo

z Nemci, kaj bodo imeli od tega zavestnosti, bo pokazala prihodnost. Nemec že danes pove, zakaj je zavzelek.

Nadomesina deželnozborska volitev v Pulju. Jutri se vrši ožja volitev med laškim kandidatom in med kandidatom socijalno - demokratične stranke. Hrvaška stranka, ki je doslej, da je prišlo do ožje volitve in ki sedaj odločuje, je sklenila na večerajšnjem shodu na predlog poslanca dr. Laginje, da bodo volili Hrvati in Slovenci socijalno - demokratičnega kandidata Lirussija. S tem je mandat zagotovljen socijalnim demokratom.

Ponarejen denar je razpečaval v Gorici Lah Luigi Barbierato. Pri aretaciji se je branil, pri čemer je bil poškodovan na roki. Tudi v zaporu se je obnašal zelo nasilno.

Pogorelo je gosposarsko poslopje in streha s strešnim stolom hiše posestnika Josipa Križaniča v Bazovici. Kako je nastal ogenj, ni znano; izključeno ni, da je bil podtaknjen.

Ponesrečen železničar. 37letni železniški skladiščni mojster I. Godnik v Trstu, je zadel, ko je stopil s tramvaja, v mimoidočo kočijo, ki ga je vrgla z vso silo ob zid. Pri padcu si je razbil Godnik črepanjo. Odpeljali so ga v bolnišnico, njegovo stanje je zelo resno.

Iz morja so potegnili včeraj v Trstu truplo 35letne prostitutke Cecilije Nathan s Štajerskega. Nathanova je izvršila samomor.

Nesreča ali zločin. Pisarniški uradnik Artur Pirl iz Gradeža se je peljal s kolesom v Oglej. Zvečer ga je našel na cesti neki njegov znanec nezavestnega in pobitega po glavi. Kolo je ležalo na drugi strani ceste. Prepeljal ga je v Gradišče, kjer je konstatiral zdravnik težke poškodbe na glavi, katere je Pirl lahko dobil pri padcu, ali pa ga je kdo napadel. Ker se Pirl do sedaj še ni zavedel, zaveša se ni pojasnjena.

Dalmatinske železnice. Sedaj, ko vidimo, kako nežno, skrbno in varno neguje Avstrija Albance in Arnavte, ta visoki kulturni element na Balkanu, ki stoji menda v Evropi prvi za Nemci, se nehoti spomniti, kako je skrbel in še skrbi ravno ta Avstrija za svoje primorske kraje. Pred vsem mislimo tu na našo Dalmacijo, krasen kos naše zemlje. Sto let je od tega, kar je Dalmacija utrovljena Avstriji, sto dolgih let in še danes je zapuščen in do skrajnosti od vlade zanemarjena. Albanci bodo kmalu dobili ekspresne vlake, v Dalmacijo pa se bomo vozili še vedno le s parniki, kakor v kakšno oddaljeno, osamljeno kolonijo. — Štirideset let je od tega, odkar je bil objavljen zakon o gradbi železnice iz Splita preko Knina do dalmatinsko - hrvaške meje. Takrat je bila gradba te železnice nujna, neodložljiva stvar. Od vsega tega velikega načrta pa je dohila Dalmacija samo eno drobtino, lokalno progo Split - Knin oziroma Perković - Šibenik. Pred približno 25. leti je izšel zakon o gradbi železnice Split - Aržan - bosanska meja. Ta železnica je še danes na papirju. Deset let pozneje je izšel nov dalmatinski železniški zakon. Kabinet Beckov je dobil pooblastilo za gradnjo železnice Novo mesto - hrvaško-krajska meja in Knin - dalmatinsko-hrvaška meja. Po konvenciji z ogrsko vlado glede gradbe zvezne proge na hrvaškem teritoriju, je bila zagotovljena gradba zveze Dunaj - Split. In tudi ta zakon je ostal na papirju. — Čudno je to, značilno, in težko je definirati natančno to postopanje avstrijske vlade. Monarhija je zgradila v dobi 40. let nad 35.000 km železnice, ali dohoda k Adriji ni mogla dogotoviti.

Stražnik ustrelil mornarja. Nekaj mornarjev in podčastnikov torpedovke »Trabant«, ki je usidrana v bližini ladjedelnice Danubius na Reki, je ustavil ponoči, ko so se vračali na torpedovko, stražnik ladjedelnice. Mornarji se za njegov prvi klic niso brigali in neki podčastnik je šel naprej tudi po drugem klicu. Stražnik je ustrelil in zadel podčastnika v ramo. Ranjenca so odpeljali v bolnišnico, stražnika premenili in uvedli strogo preiskavo.

Dnevne vesti.

+ Izredna seja obč. sveta bo v torek, dne 27. maja 1913 ob šestih popoldne v mestni dvorani. Dnevni red: I. Naznanila predsedstva. II. Odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Finančnega odseka poročilo o proračunu mestnega zaklada za leto 1913.

+ **Narodni hrvaški škandal.** V »Slov. Narodu« z dne 8. maja t. l. šte. 104 je pod uvodnim naslovom huda pa zaslužena kritika »voznega reda«, izdanega v zalogi Josipa Kreinza, upravitelja »Hrvaške katoliške tiskarne«. Iz tega se je porodilo prerakanje med slovenskimi listi in sicer največ samo zato, da je opo-

zicija, nobeden pa ne pove, kako se naj zamujeno popravi. Vedno se glasi: »grajali smo v raznih zastopih in v javnih listih« itd. ali — brez uspeha, — ker se naši nemški in drugi odločilni krogi za take »graje« čisto nič ne zmenijo, — kar je samo ob sebi umevno. Prosim vas lepo: zakaj pa imamo naše občinske in okrajne zastopce? — čemu so nam naši deželni odbori in državni poslanci? — Ali vsem tem zadostuje, da izrečejo svojo »grajo« v ogorčeno donečo »resolucijo« nad »nemškimi spakedrankami« itd. potem pa zavestno potrkajo na svoje prsi: »mi smo storili svojo dolžnost!« Ako bi vsi — pa vsi — ti faktorji energično in sicer skupno »in persona« na merodajnih mestih nastopili, in se ne bi zadovoljili s samimi sladkimi obljubami, — pa bi bilo vse drugače. Hrvaškega »voznega reda« ne mislim zagovarjati, pa reči moram, da je isti »voznik« pisan in tiskan za »praktično potrebo«. Zahtevajte na kateri postaji od Zagreba doli do Siska, torej na progi južne železnice karto n. pr. v »Sevnico«. Vi je ne dobite, ker žel. uradnik te postaje ne pozna in je tudi poznati ne more in tudi ne mora, ker ime »Sevnica« ni oficijalno ime, temveč le »Lichtenwald«. — Vi se boste na uradnika jezili, pa čisto po krivici, ker on ni kriv. Naj povem tukaj resničen dogodek: Lani junija meseca pridem v Zagreb na južni kolodvor, da se popeljem v Ljubljano. Čakalo je že več ljudi na vozne liste, in pri oknu je ravno zahteval neki kmet iz Loke vozni list za »Loka« pri Zidanem mostu. — Uradnik vpraša: »Laak bei Steinbrück?« — Kmet odgovori: »Loka pri Z. m.« — Uradnik zopet: »Laak b. St.?« — Kmet pa zopet: »Loka pri Z. m.« — Uradnik odslavi kmeta brez listka rekoč: »Eine Station »Loka« kenne ich nicht!« — Na to pa pravim jaz: »Bodete vsaj te postaje do Zidanega mosta poznali, »Loka« je vendar predzadnja postaja pred Zidanim mostom?« — Uradnik pa odgovori: »Aemlich ist mir eine Station »Loka« nicht bekannt, und eine andere als ämtl. Bezeichnung bin ich nicht verpflichtet zu kennen.« — Na tak odgovor sem jaz moral molčati, ker uradnik je bil v svojem pravu. — Kmalu na to pride na vrsto drugi kmet tudi iz Loke, in tega je prosil prvi naj vzame tudi za njega list. Pogovor se je začel na isti način. Ali kmet si je najbrž mislil: »der Gescheiter gibt nach!« in je na vprašanje uradnikovo: »Laak bei S.« odgovoril: »No - ja!« in je dobil oba listka, in če bi bila morala oba v Zagreb ostati. Obema kmetoma sem potem »levite« bral, zakaj da županstvo nič ne stori, da bi se ta postaja zvala »Loka«. — Rekla sta: »8000 goldinarjev je morala občina šteti, da smo lani dobili postajališče in zdaj bi skoraj domu ne mogla!« Zakaj ni županstvo prej zahtevalo, da mora biti na postaji vsaj »tudi« ime »Loka« kot prvotno ime, preden je obljubilo in plačalo 8000 gld! Čudno, da pri takih prilikah nimajo slovenski kmetje nobenih svetnikov, če pa pridejo volitve, pa mrgoli vse polno »svetovalec« okoli njega, da se jih komaj brani! Svetujte, kadar sveta potrebujejo! Jaz mislim, da dotičnemu uradniku v Zagreb ni bilo neznan postajališče »Loka«, in da ni bil morebiti kak zagrozen nemur, da bi iz hudobije ne bil hotel dati voznega lista, temveč da je hotel na tak način »moralno« pritisniti na kmeta, naj doma od tozadevnih faktorjev energično zahtevata remediure. Kolikokrat je čitati ogorčeno pisane dopise v slovenskih listih o železniških uradnikih, da nočejo na slovensko zahtevo izdati voznih listov; pa večkrat oni ne morejo dati lista, ker ne vedo: do kam, ker v uradnih spisih ni zapisano tudi slovensko ime dotične postaje. Zahtevajte v Zagreb na državnem kolodvoru ali pa tudi na južnem listek do Laškega trga, ne dobite ga, ker najbrž nobeden uradnik na tamkajšnjem kolodvoru tega imena ne pozna. Oni niso krivi, ampak krivi so naši vodilni krogi in sicer vsi — prav vsi — skupaj brez izjeme! Torej: občinski, okrajni in deželni odbori in posebno še vse državni poslanci — postavite se vsi korporativno za čast in dobrobit slovenskega naroda, kakor to zahteva vaše dostojanstvo, drugače ste le nadležne muhe v drž zboru in klošči na telesu slovenskega naroda!

+ **Lep zgled.** Kdo bi si pred enim letom mislil, da bo imela Ljubljana v največjem mestu Makedonije v Bitolju, ki se nahaja na skrajni točki slovenskega juga, svojo ulico? Kdo je lani v Bitolju vedel, oziroma smel vedeti, da leži tam gori pod snežnim Triglavom Ljubljana, slovensko in jugoslovansko mesto, in kdo bi si bil upal predlagati, naj se ena izmed glavnih in najlepših mestnih ulic krsti z ljubljansko ulico? Nihče! A danes? Nedavno je sklenil občinski svet bitoljski, naj se glavne in najlepše ulice in ceste imenujejo po imenih važnejših jugoslovanskih mest. In tako je dobila poleg Belgrade, Zagreba, Dubrovnika, Splita in Zadra tudi Ljubljana svojo ulico v Bitolju. Stvar sama na sebi seveda nima bogsigavde kakega pomena, izpričuje pa, da so se že tam doli na skrajnem slovanskem jugu, kjer je še pred dobim pol letom gospodoval Turek, jeli zavedati, da prebivajo od Triglava pa doli do Balkana in Pelagonske ravni sinovi enega naroda.

+ **Temejitost nemških listov.** V predzadnji številki nemškega ilustriranega lista »Wiener Bilder« je priobčenih več slik iz Skadra. Ena izmed teh predstavljata starega, v vojaški plašč zavitega Črnogorca, sedečega na konju. Pod sliko je napisano: »Bardanjol, brat Črnogorskega kralja Nikite.« Ves svet ve, da črnogorski kralj Nikita nima nobenega brata, samo nemški časnikarji, ki se delajo kakor da bi bili vso modrost pojedli z veliko žlico, tega ne vedo. Pa recimo, da bi kralj imel brata, potem bi mu gotovo ne bilo ime »Bardanjol«. Bardanjol je namreč hrib pri Skadru, katerega so Črnogorci osvojili z velikim junaštvom. Za časa obleganja Skadra se je o Bardanjolu toliko pisalo, da bi si to ime pač lahko zapomnili tudi nemški časnikarji. Potem bi se jim pač tudi ne bil zgodil maler, da jih je nekdo tako grdo potegnil z »Bardanjolom, bratom Črnogorskega kralja.« Morda pa je pošiljalec tudi te slike zloglasni baron Binder-Kriegelstein, ki je svoječasno spjel na led »Das interessante Blatt« s svojimi fingiranimi slikami Ive Boljeticina in njegove razrušene kule?!

+ **Škarpe v Grubarjevem prekopu.** Te škarpe so izpodjedene, posebno pod zatvornico, kjer se že deloma tudi podirajo. »Slovenčev« tehniki prihajajo sedaj z dobrimi sveti, ter obžalujejo mestno vodstvo, da se ni svoj čas brigalo, da bi se bila struga betonirala, kar bi preprečevalo posedanja obrežnih naprav. Po mnenju »Slovenca« bo mestno vodstvo to svojo malomarnost še drago plačevalo, ker bo moralo škarpe vsako leto popravljati. Dobro! Ali »Slovenec« je, kakor že mnogokrat, tudi tukaj prezrl glavno stvar, da namreč mestno vodstvo pri gradbah v Grubarjevem kanalu ni imelo najmanjše besedice. In sicer zategadelj ne, ker naprav v Grubarjevem prekopu, kadar bo vse dodelano, ne prevzame v oskrbo mestna občina, nego glavni močvirski odbor, kojemu mestno vodstvo ničesar zapovedati nima! Najbolj informirani list naj torej spopusti svoje informacije ter naj prečita dotični deželni zakon!

+ **Nepotrebna pisarija.** »Dan« piše, da se je neki vladni funkcionar ob priliki neke kritike izrazil: »Was will man, die Mannschaft, die wir von der Stadtgemeinde übernommen, ist sehr gut disciplinirt und versteht ihren Dienst; sie hatte nur eine schlechte Leitung, was wir aber aus Triest bekommen haben, ist aber unter 0!« Kdo je ta vladni funkcionar, tega prej kot ne niti pri »Dnevnu« ne vejo! Taka pavšalna sumničenja na moštvo policije, ki opravlja težko službo, in naj si je policija v rokah mesta, ali v rokah države, kar najodločneje zavračamo! Trst je dal nekaj poštenih kraških fantov, katerih ne puščamo potiskati — pod ničlo.

+ **Deputacija iz Kranja.** V sredo se je oglasila v deželnem dvorcu deputacija iz Kranja in je prosila dr. Lampeta, naj dela na to, da se bo električno omrežje iz naprave na Završnici podaljšalo do Kranja. Dr. Lampe je obljubil to in obljubil še več, da se bodo bodoče centrale na Savi priklopile na to omrežje. To se pravi: slona bodo navezali na oslička!

+ **Iz poštne službe.** Aspirant Josip Androjna je imenovan za oficijanta za Rovinj. Mesto poštnega odpravnika v Vodich na Primorskem je dobil Ant. Alojz Ribarič. Prestavljeni so oficijanti Aleks. Čencič iz Rovinja v Pulj, M. Smole iz Ljubljane v Opatijo, M. Košir iz Opatije v Ljubljano in Evgen Graberg iz Gradeža v Trst. — Za poštne praktikanta je imenovan absolviran pravnik Miroslav Matjašič.

+ **Socijalni Matič** je pristopil kot ustanovnik g. Fran Jerovšek, c. kr. gimn. profesor v Mariboru. Zivel nasledniki!

+ **Od državne policije.** K izpitu za revirne inspektorje se je oglasilo 12 strážnikov, izmed katerih ga je napravilo le 5. Od teh jih je bilo nekaj premladih, nekaj pa le slovenščine zmožnih. Zato so dobili zdaj z Dunaja dva inspektorja, trda Nemca. Pri izpitu se stavijo juridična vprašanja mesto takih, ki so za redarje res potrebna, na kar opozarjamo ravnatelja grofa Künigla.

— **Jurjevanje na ljubljanskem Gradu** je doneslo šentjakobsko-trnovskima podružnicama družbe sv. Cirila in Metoda 284 K 96 v dobička. Ako se vpošteva nad vse skrajno slabo vreme, se mora priznati, da je to čisto lep dohodek, ki se je dosegel brez ponavljanja prihodnje nedelje in brez posebnega pobiranja po mestu. Za uspeh gre posebna zahvala nemurnim narodnim gospodim in gosposiđnam iz Trnovega in St. Jakoba, zahvala gre pa tudi vsem, ki so sodelovali ali drugače pripomogli k sufcitu. Zlasti se tu zahvaljujemo vrhniški pivovarni, ki je velikodušno darovala pol hektolitra svojega izvrstnega piva podružnicama. Naj bi Slovenci upoštevali to narodno podjetje, ki se v svojih izdelkih lahko meri z vsakim tujim pivom, ki se ga toliko popije med nami! Zahtevajte slovensko vrhniško pivo povsod!

— **Hrvaški inženirji v Ljubljani.** Danes vrne »Hrvaško društvo inženirjev« »Društvo inženirjev« v Ljubljani poset. Zbližanje naših tehnikov je v zgodovini našega kulturnega razvoja zelo važen moment. Inženirski stan je med najbolj produktivnimi v vstvarjenju naše gmotne kulture in ozki stiki med slovenskimi in hrvaškimi tehnikami morejo povzročiti marsikatero novo in važno inicijativo na našem narodnogospodarskem polju, zlasti pa zdravo kritiko tega, kar imamo dosedaj in zato se tega poseta ne veseli samo stanovsko društvo naših inženirjev, marveč vsa naša javnost. Dobrodošli torej!

— **Zahvala zagrebskega župana »Društva inženirjev v Ljubljani« za čestitke k novozvolitvi.** »Društvo inženirjev v Ljubljani« je brzojavno čestitalo ing. arh. Janku Holjcu k zopetni izvolitvi za župana svobodnega mesta Zagreba, nakar je dobil predsednik »Društva inženirjev v Ljubljani« ta-le odgovor: »Veleučeni gospodine predsedniče! Na ljubeznom sjećanju i lijepoj čestitci u imenu »Društva inženirjev v Ljubljani«, povodom mog ponovnog izbora za načelnika, toplu Vam hvala. Velika mi je dužnost nametnuta, jer sam obvezan sve svoje založiti ne samo kao Hrvat i Zagrepčanin, već i kao prvi thenik na tom mjestu, da utrem i u nas put staliju, kojem sem se posvetio i kojem pripadam, do njegovih prava i potpunog ugleda. Uvjerem, da u slučaju potrebe mogu računati i na podporu slovenske braće i njihovih inženira, kličem: Da živi i napreduje »Društvo inženirjev v Ljubljani!« Sa velepoštovanjem Janko Holjac.

— **Obisk hrvaškega društva inženirjev in arhitektov v Ljubljani.** Danes z opoldanskim poštnim vlakom je prišlo v Ljubljano Hrvatsko društvo inženirjev in arhitektov, da se odzove povabilu društva inženirjev v Ljubljani. Prišlo je 26 hrvaških inženirjev in arhitektov, z njimi tudi štiri dame. Na kolodvoru je hrvaške inženirje sprejelo društvo inženirjev v Ljubljani korporativno. Društveni predsednik nadsvetnik Klinar je s toplimi besedami pozdravil došle goste, dame pa so obdarovali s krasnimi šopki. Zahvalil se je za sprejem predsednika bratskega hrvaškega društva ing. arh. Grahor. Gostje so se nato odpeljali v hotel »Union«.

— **Spored potnih odprav pri tukašnjem deželnem sodišču.** Dne 26. junila Ivan Polajnk o. knjigovodja v Ljubljani, zaradi hudodelstva goljufije; dne 27. junija Ivan Perne, pekovski mojster v Repnjah, zaradi hudodelstva zažiga; dne 28. junija Klemen Peter, delavec, pristojen v Vukovje, nestalnega bivališča, tat iz navade.

— **Avtomobil Ljubljana - Celje.** Jutri, v nedeljo, vozi poseben voz iz Ljubljane v Lukovico, na zahtevo tudi dalje, a samo ako se oglašajo zadostno število pasažirjev. Avtomobil odide iz Ljubljane ob 7. jutraj. Priglasiti se je pri »Figovcu«.

— **Invalidska ustanova.** Razpisano je ustanovno mesto invalidske ustanove društva ljubljanskih gospa v letnem znesku 100 kron. Podrobnosti so razvidne iz razglasa, ki je na bit na mestnem magistratu.

— **Vsaka gospodinja dobro ve,** da se samo s Kolinsko kavno primesjo lahko napravi najboljša kava, kajti Kolinska kavna primes je priznana najboljši kavni priradek in se je zaradi svoje izvrstne kakovosti povsod priljubila. Poudarjamo pa tudi, da je Kolinska kavna primes pristno domače blago, edino te vrste na celem slovanskem jugu, in je zato dolžnost vsake naše gospodinj, da jo kupuje. Pri nakupovanju pazite na znamko »Sokol«!

— **Občinski lov.** Potom javne dražbe se bo dal v zakup pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Ljubljani za dobo 5 let, to je od 1. julija 1913 do 30. junija 1918 lov občine Studenec. Ig dne 3. junija 1913 ob 10. dopoldne. Zakupni in dražbeni pogoji so na raz-

polago v pisarni pri okr. glavarstvu v Ljubljani.

— **Ponesrečen železničar.** Na progi med Ljubljano in Zalogom je bil dne 21. t. m. tovorni vlak vsled ranžiranja nekega vlaka na južnem kolodvoru ustavljen. Pri zaviranju je padel z vlaka železničar Alojzij Skrbinc. Trije vozovi so mu šli čez levo roko in dobil je tudi težko poškodbo na glavi. Odpeljali so ga v bolnico v Ljubljano.

— **Nesreča v Rakitni.** Dne 21. t. m. so na paši zakurili pastirji in se gredli pri ognju. Pri ognju je bila tudi 11letna deklica Jožefa Mikuža iz Rakitne. Deklica je je naenkrat vnela obleka, začela je bežati in je bila precej v ognju ter se tako hudo opekla, da je koj umrla.

— **Bitriška koča v Kamniški Bistrici** se otvori jutri, t. j. v nedeljo dne 25. t. m. Prijatelji Kamniških planin so vlnudno vabljani v ta rajski gorski kotiček.

— **Razdor v gasilstvu v svitu ognja.** Dne 16. t. m. ponoči okrog 10. so se vnele saje v dimniku posestnika Mat. Kerna iz Cerkelj in tudi na sosedni hiši poleg šole je začelo goreti. Plamen je švigal iz dimnika takoko, da je bila za bližnje hiše velika nevarnost. Ta nevarnost je bila tem večja, ker tamošnja požarna brambha ne deluje več. Prejšnji liberalni odbor in moštvo je kaplan Horvat, ki se vedno nekam opoteka, s par privrženci toliko časa denunciral, da se je odpovedal. Sedanji klerikalni odbor je pa za delo prenobel; so sami taki, ki iz mlekarne živijo, zraven pa nečje delati, posebno takrat ne, če gori pri takem, ki je napreden. S tem, da deželni odbor pri oddaji podpor prezira društva z naprednim odborom, je ista razdvojitvilo, da v sili ognja nikdo ne gasi. Posledice tega naj deželni odbor le dobro študira, da bo uganil, kdo bo pri tem svoj čas največ trpel.

— **Načrti cekini.** Po časopisih je krožila vest, da je posestnik Janez Galjot iz Cerkelj pred kakimi štirimi tedni v svojem hlevu iz starega zidu izkopal več kot 50 kosov čez 500 let starih zlatnikov, velikih kakor so sedanjih dvekronski srebrni novci. Po dopisih iz Cerkelj so gotovi ljudje mnogo raznašali o tem izrednem bogastvu, tem raje, ker spada Janez Galjot h klerikalni stranki. Janez Galjot je z najdenimi cekini krošnjari po hišah v Kranju in v Ljubljani, tudi po bližnji okolici pa celo tudi na Štajerskem. A zdaj se čuje, da bo Janez Galjot moral spet obhoditi vse tiste ljudi in pokupiti tiste cekine, ker se menda oblastnjice dognale, da najdeni cekini niso njegovi. Stari so čez petsto let in zazidani so bili gotovo čez 200 let — njihov pravi gospodar torej ni več živ in zdaj hočejo oblastnjice v to stvar nekoliko svetlobe spraviti. Pa bo moral nemara Janez Galjot tiste cekine res pobrati in jih dati državi.

— **Čvrsti Orli** nastopajo tudi pri procesijah! Pri procesiji v Kranju jih je bilo deset, ki so imeli nalogo častne straže! Ker jih v Kranju dosti ali sploh nič ni, prišli so iz okolice; istotako njih načelnik, kateri je s svojo piščalko takoj po procesiji na kolesu — švignil iz mesta! Bile so žalostne postave in vsemu preje podobni, kakor pa čvrstim telovadcem! Ko bi ne imela kranjska dežela bolj-ših fantov, bilo bi žalostno! — V splošnem je pa procesija pri najlepšem vremenu zelo dobro uspešna! Udeležila so se iste vsa društva, razen požarne brambe, kateri deželni odbor vsled svoje pravičnosti ni hotel nakloniti podpore!

— **Umrl je 75letni prevzittkar** Jakob Gorjanec iz Britofa, po domače Spreitzer. Padel je po stopnicah ter zadobil poškodbe, vsled katerih je nastopila smrt. Rajnik bil je oče gostilničarja in posestnika enakega imena iz Primskovega.

— **Požar.** Dne 19. t. m. je izbruhnil požar v hlevu posestnice Cvarove na Bregu pri Ribnici. Vsled vetra se je ogenj silno širil in vnele so se v kratkem 4 sosedne hiše, ki so popolnoma zgorale. Skodo cenijo na 26.800 kron, zavarovalnina pa znaša komaj 10.000 kron. Ogenj so zanetili otroci, ki so se igrali z vžigalicami.

— **Zanimiva dela pri razširjenju novomeškega kolodvora.** Poroča se nam: Ta teden so se pričela zanimiva dela v svrhu razširjenja novomeškega kolodvora. Kakor znano, si je železnična državna uprava pridržala zadnji del nove proge med vhom v novomeški predor in sedanjem obsegom starega kolodvora. Ta del proge je bil doslej še nedotaknjen. Ker so se pogajanja s celovsko tvrdko Madelle razbila, je železnična uprava tudi ta del oddala podjetju Samohrd, ki gradi proge do te točke, tako da ima to podjetje sedaj cel del proge od Novega mesta pa do Lazov. Vendar gre zdaj prevzeti zadnji del na drugi račun. Tozadevna dela so se zdaj z vso resnostjo pričela. Kot važen akt k zgodovini nove železni-

če se mora smatrati prva lopata, ki se je dne 21. maja zasadila ob izhodišču konca dolenske proge ter s prekopanjem zemlje za tir nove proge odkazala začetek daljne nove prometne poti preko Gorjancev tja doli v sosednjo Hrvaško in od tam proti našemu dalmatinskemu obrežju. Ne bo dolgo več, in koncem tira dolenske železnice se položi, za enkrat seveda, le provizoričen nov tir, ki ima zvezati dolensko železnico z novo belokranjsko progo. S polaganjem novega tira za prevažanje materiala za nasipe so že pričeli pod malim mestnim parkom, katerega material izrabijo za nasip globoke doline med cesto in izhodiščem dolenske proge. Ko v tej globini zvežejo odvodni kanal in ga pokrijejo, se pričene splošno zasipanje te doline, pri čemur bodo vničili gozdič nad globino. Novi del proge so že razirali grmičevja, pri čemur so pokončili veliko število kač (kobrank — Würfelnter). Zda kaže ta del gola skalovita rebra, skalovje se iztrebljuje ter med razstrelbami dela za silo pot za novi tir. Od one strani (od mesta proti kolodvoru) pa so izpeljali izpod kapiteljskega hriba preko kolodvorke ceste materialni tir, po katerem prevažajo material izpod že lani načetega kapiteljskega hriba, ter ga od zgoraj zavračajo navzdol v svrhu zasipanja strmine med vznožjem ob Krki ter visoko gori ležečem projektu za železniški tir. Ta zasip bo požel ogromno množino materiala. Najbrže kapiteljski hrib, v kolikor se ga sploh sme izrabiti, v to svrhu ne bo zadostal. Za ta slučaj so poskrbeli, da se odvzame tudi del gozdiča desno nad cesto, isto potisne nazaj, tako, da cesta na tem delu izgubi svoj ovinek in se cestni material z onim iz gozdiča uporabi za nasip. Če se to res zgodi, bo tu nastala popolnoma nova krajevna slika in bo ta del proge, namreč od kolodvora do mostu, preko Krke, najlepši del proge tostran Gorjancev. Vsi deli pritiska železniškega ministrstva na Samohrdovo podjetje se je začelo sploh živahneje gibanje na izdeljavanju tudi ostalih delov proge. Pridno se nadaljuje novomeški predor in vhod pred njim pod cesto, dalje nasip onokraj predora, obokanje podpornikov za železniški most ob levem bregu Krke, priprave za nadaljevanje dela na kesonu sredi Krke in nasipu tudi onostran Krke.

Petelin na tujem dvorišču. Mizar Jernej Sitar v Šmihelu nima ravno mizarskega dela, zato se pa bolj razume na druge »špase«. Izvedel je, da je Neža Sušteršič z Broda si prisvojila petelina, ki je bil last Jožeta Lojka, čevljarja v Regerji vasi. Zato je hodil Sitar na dvorišče Neže Sušteršičeve, kjer se je uril v posne-manju petelinovega petja. Ker bi bil to storil tudi lahko doma, se je Neži Sušteršič takoj zdelo, da ji s posne-manjem petelinovega petja na njenem dvorišču pravzaprav očita tatvino petelina. Ko je začela dne 10. maja o mraku petje dvorkega petelina, je vrgla v njega velik lonec vode. Sitar se je samo otrese, pogumno zakril in odšel domov. Toda drugi dan mu žilica že ni dala miru: gnala ga je zopet na dvorišče Neže Sušteršič, da bi se tam dobila pravičnejši petelinu petju. Bilo je še daleč do polnoči, vendar je Neža Sušteršič že spala, ko jo prebudi petelinje petje na dvorišču. Da prepodi tega nepravdnega petelina, ki nikoli ni pel ob zori, ampak vedno o mraku, je pograbila kake 3 m dolga palico, se potihem splazila za vogal hiše in je začela udrihati po nepridipravu. Petelin je takoj utihnil, ni pa pobegnil, marveč se je zakadil proti Neži Sušteršičevi, ki se je petelina tako ustrašila, da je pobegnila v hišo. Sitar pa za njo, hoteli ji vrniti dobljeno udarce. Tedaj pa mu zastavi pot mož Neže Sušteršičeve, Anton Sušteršič. On in njegova žena sta pridno mahala po čudnem petelinu, največ po glavi in po očeh, ker petelin tako ne rabi oči, saj zamiži, kadar zapoje. Zdelala sta nagajivega petelina tako, da je bil ves črn in zatekel po životu, eno oko bo pa menda izgubljeno. Sitar se je podal v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandijo.

Iz Krškega. V torek, dne 27. majnika t. l., priredijo člani slovenskega deželne gledališča pod vodstvom g. R. Bukšeka v tukajšnji sokolski dvorani gledališko predstavo »Gospodar senator«. Začetek ob pol 9. zvečer. Vstopnice se dobivajo v trgovini g. F. Stögerja in na dan predstave pri blagajni.

Iz Logatca. Pretečeni teden smo tu pokopali posestnika in lesnega trgovca g. Antona Kastelica. Pokojnik je prišel v Logatec kot darar, se je pozneje začel pečati z vinsko kupčijo, nazadnje pa z lesno trgovino. Z marljivim delom si je kmalu pridobil premoženje, da si je mogel ustanoviti svoj lastni dom v bivši Zupaničevi hiši v Dol. Logatcu, katero je dal popolnoma prenoviti. Kot zvest pristaš narodno-napredne stranke je

bil član vseh naprednih društev v Logatcu. Zelo se je zlasti zanimal za požarno brambo dolenelogaško, ki je v njem izgubila marljivega odbornika in večletnega blagajnika. Pokojnika je že pred letom zadela kap — kateri je sedaj tudi podlegel — in od onega časa se ni mogel več pozdraviti. Kljub svoji bolezni pa se je dal še pri zadnjih občinskih volitvah pripeljati na volišče, s čemur je pač podal lep vzgled strankarske zavednosti. Kako priljubljen je bil pokojnik v vseh logaških krogih, je pokazala številna udeležba pri njegovem pogrebu, katerega sta se dolenelogaška požarna bramba in Sokol udeležila korporativno. Vrlemu narodnjaku bodi ohranjen prijazen spomin!

Poročil se je danes g. Fran Schlick iz Maribora z gospico Mici Grumovo v Trstu. Bilo srečno!

Kinematograf Ideal. Danes na splošno zahtevanje ponavljanje velikankega filma »Quo vadis«, ki je pri zadnjem predvajanju dosegel naravnost sijajen uspeh. Krasni prizori, kakor: »Kako planejo levi na obsojene kristjane in jih trgajo.« »Boj velikana Urzusa z bikom.« »Velikanske pojedine cesarja Nerona.« »Dirke.« »Goreči Rim« itd. napravijo na gledalce nepozaben vtisk in vsakdo kar najbolj zadovoljen zapusti kinematograf. Ta film predvaja se samo tri dni in naj nihče ne zamudi te prilike, da si ga ogleda. Radi velikega navala je dobro, da si vsakdo vstopnico preskrbi v predprodi od 10. do 12 ure dopoldne. — Predstave od 1. do 3., od 3. do 5., od 5. do 7., od 7. do 9. in od 9. do 11. — Jutri tudi dopoldne od pol 11. do pol 1. — Torej vsakdo, kdor še ni ogledal te lepe slike, danes v Kino Ideal.

Kino Metropol v deželnem gledališču. Spored predstav v soboto, 24., nedeljo, 25., in ponedeljek, 26. maja: 1. Krkonoški pozimi. (Naravni posnetek.) 2. Srčna drznost. (Komično.) 3. Skoz temo k luči. (Drama.) Samo popoldne. 4. Izgubljena sreča. (Drama.) Samo popoldne. 5. Izkrcaje francoske mornarice. (Naravni posnetek.) 6. Skrivnost rumene sobe. (Drama v 3 delih.) 7. Kralj zračnih višav. 8. Leo na ženitovanjskem potovanju. (Komično.) — Predstave se vrše: V soboto: ob pol 9. zvečer. V nedeljo: popoldne ob pol 4., pol 5. in pol 6.; zvečer ob pol 7. in pol 9. V ponedeljek: zvečer ob pol 7. in pol 9. Sobotna predstava ob pol 7. uri odpade, ker ima ob isti uri Društvo inženirjev predavanje. — K večernim predstavam mladini vstop ni dovoljen.

Kinematograf »Metropol« — zaprt. Deželni glavar dr. Sušteršič je dal danes zapreti Kine Metropol, ker so se baže kazali filmi erotične vsebine.

Cirkus Schmidt. Že znani cirkus Tagblattu od 21. t. m. povzemamo Schmidt dospe zopet za nekaj dni v Ljubljano. Celovškemu »Kärntner« nastopno skrajšano poročilo: ... Zlasti omembe vredno je veliko število krasnih konj in pa cela vrsta umetnikov. Ne zanemarjajo pa niti točk s konji ter imajo prijatelji jahaškega športa in sploh prijatelji konj, konjske dresure najnovejšega sistema, ki jih predvajata g. ravnatelj in soproga, šolski jahalec prof. Ott, smeli jokej Alberti, to vse so prav odlični prikazi. Omenjati je tudi umetnega strelica burskega kapitana Srema in miss Alice, ki streljata za čuda zanesljivo, dalje troje Barlayev na trojem drugu, salonski žonglerski prikaz »Treh starov« in pa prikaz jakosti zob. Dobri so tudi klovnji, pozabiti pa ne smemo niti opice — umetne vozačice na kolesu. Godba se ugodno loči od navadnih cirkuskih godb.

Tržne vesti. Tržno nadzorstvo je danes z električno lučjo preiskalo 580 jajc, ki so bila vsa dobra. Prodajale so jih ženske komad po 6 v. Z ozirom na zasirjenost mleka je bilo na trgu mleko preiskano v 18 slučajih in je bilo v treh slučajih zasirjeno. Ženske so sicer trdile, da je sveže, kar bi bilo slednjič tudi verjetno in se jim je zasirilo vsled tega, ker niso z njim prav ravnale. Krompirja je bilo 12 voz in je bil 100 kg po 6 K. Piščanci so bili par po 3 K, tržaška solata pa, katere je bilo precej na trgu, je bila glavnica po 10 v. Izredno veliko je bilo na trgu danes raznih travniških, gozdnih in poljskih cvetic, sosebno pa šmarnic. Tudi kumar je bilo precej in so jih prodajali komad po 60 v. Vipavskih češenj je bilo na trg pripeljanih 1 voz in je cena že precej padla.

V vodi najden kruh. Predvčerajšnjem dopoldne je hčerka nekega poštnega poduradnika našla v vodi pri studencu Na stolbi veliko množino raznovrstnega kruha, žemelj itd., v vrednosti okrog 8 kron. Kako je kruh tja prišel, še ni znano, pač pa se domneva, da ga je v vodo stresel kak navihan pekovski vajenec. Kruh bo do porablja za krmiljenje perotine.

Trgovci — obrtniki — podjetniki, pozor! Lepo in dobičkasno pod-

jetje brez konkurence je na slovensko-nemški meji na prodaj, oziroma v sodelništvo na razpolago. Častiti bralci se opozarjajo na tozadevni in-serat v današnjem listu pod »Kompanjon-konzorcij«. Načrti so že gotovi.

Narodna obramba.

Najvišja C. M. podružnica se je ustanovila binkošno nedeljo pri Sv. Jurju pod Kumom ob krasni udeležbi domačinov in sosednih gostov. Razun zastopnika glavne družbe sta navduševala zborovalce s krasnimi nagovori še gg. nadučitelj Blaganje in žel. uradnik Fr. Oset. Za predsednika je bil izvoljen vrli rodoljub gosp. Hinko Knez. Tudi ostali odbor je srečno izbran, tako, da bo ta najvišja trdnjava naše narodne obrambe gotovo delala čast kraju in prebivalstvu.

Društvena naznanila.

Politično društvo za šentpeterski in kolodvorski okraj priredi povodoma žegnanja sv. Petra in Pavla svojo prvo veliko vrtno veselico na vrtu g. Tratnika na Sv. Petra cesti. Ker so dohodki veselice namenjeni za ustanovitve knjižnice, se prosijo druga društva, naj se ozirajo na to prireditve.

Občni zbor Narodno socijalne zveze se vrši v nedeljo, dne 1. junija ob polu 10. uri dopoldne v restavraciji Narodnega doma v Ljubljani, po sledečem dnevnem redu: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Strokovno poročilo. 5. Volitev odbora. 6. Volitev nadzorstvenega sveta. 7. Volitev zaupnikov. 8. Sprememba pravil. 9. Slučajnost. Pristop na občni zbor imajo povabljeni, kakor tudi po njih vpeljeni gostje.

Našim inteligentom. Prihodnjo nedeljo ima N. S. Z. svoj občni zbor, na tem zborovanju se namerava začrtati smer v smislu razširjenja te edine naše narodne delavske organizacije. Da se to delo lažje vrši, je pa nujno potrebno, da tudi naša inteligenca kaj stori zato. — Posebno pri vzgoji mladine je dobro došel vsak do, ki ima zanimanje in dobro voljo do tega. V Trstu se vsa inteligenca zanima in deluje v N. D. O., a pri nas še ni tako. Tudi pri klerikalnih organizacijah se vidi, da vse njih delavske organizacije vodijo takorekoč prvaki njih stranke. Zato N. S. Z. vabi in prosi vse tiste, posebno mlajše gospode, ki jim je kaj na tem, da naše delavstvo ostane narodno, da se istega izobrazi, da se mladino vzgaja v narodnem duhu, naj se udeleže v nedeljo občnega zbora, ter tudi prevzamejo kakšno funkcijo v N. S. Z.

Izlet na Katarino priredi društvo slovenskih trgovskih sodrušnikov v Ljubljani, v nedeljo 1. junija. Zbirališče na južnem kolodvoru ob pol 7. uri zjutraj, odhod ob 6:54 z vlakom do Medvod. Udeleženci stanujoči v bližini drž. kolodvora se tam pridružijo. V slučaju neugodnega vremena se zlet preloži na poznejši čas. K obilni udeležbi, članov in prijateljev društva vabi odbor.

Slov. trg. društvo »Merkur«. Pevski odsek slov. trg. društva »Merkur« priredi v nedeljo 8. junija pešizlet na Grosuplje, nakar gg. člani in prijatelje društva še danes opozarjamo. Podrobnejše objavimo v kratkem.

Slovensko zidarsko in tesarsko društvo v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 1. junija t. l. na lepem, senčnatem vrtu gostilne g. Antona Novaka v Štepanji vasi veliko vrtno veselico. Ljubljancanom je ta lep sprehod vsled primerne oddaljenosti od mesta že itak priporočljiv, osobito se bo pa nudilo to pot za mal denar obilo zabave. Prijatelji godbe bodo lahko poslušali izbrane godbene točke, prijatelji petja lepo ubrano petje, plesalci mladini bo na razpolago veliko plesišče, drugi se bodo zabavali pri dobrem Novakovem vinu. Na večer se bo žgal umetni ožen. Poleg vsega navedenega je odbor, oziroma veselični odsek poskrbel še za razne druge zabave. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 40 vin.

Telovadno društvo Sokol v Štepanji vasi priredi v nedeljo, dne 25. maja t. l. popoldne ob pol 2. pešizlet po glavni cesti čez Hrušico, Dobru-nje, Zador v Kašeli. Tam je poldrugi gornji odmor, od tam pa čez D. M. v Polje nazaj v Štepanjo vas. Vabijo se vsi bratje Sokoli, da se tega zleta polnoštevilno udeleže. Zbirališče v telovadnici pri br. J. Anžiču v Štepanji vasi.

Gasilno društvo v Škofljici priredi v nedeljo 1. junija veselico v gostilni pri Ogorelcu, na kar že danes opozarjamo ljubljansko narodno občinstvo, ki je doslej vedno rado posečalo narodne prireditve v Škofljici.

Gasilno društvo v Št. Vidu pri Zatičih bo letos slovesno praznovalo svojo 25letnico in sicer 13. julija, v slučaju neugodnega vremena pa

20. julija t. l. Obenem se bo blagoslovil novi Gasilni dom ter se pripelpe osmim zaslužnim članom častne kolajne. Popoldne se vrši velika ljudska veselica. Opozarjamo že zdaj okoliška društva na to prireditve.

Telovadno društvo Sokol v Logatcu razvije letos 3. avgusta svoj prapor. Za to pomembno slavnost vlada že sedaj v Logatcu in okolici veliko zanimanje ter so tozadevne predpriprave v polnem teku. Ta dan bodo gotovo prihitela v Logatec vsa bližnja sokolska društva v kar največjem številu, zlasti pa je pričakovati velike udeležbe iz Ljubljane, tembolj ker odpade letos zvezni zlet. Brezdvomno bo pa tudi zavedno narodno občinstvo vedelo ceniti pomembni praznik mladega sokolskega društva in se zato v obilnem številu udeležilo tega slavlja. Saj prijazni Logatec je ostal ob takih prilikah še vedno slehernemu gostu v najlepšem spominu. Bližnja bratska in ostala društva prosimo, da se pri določitvi svojih veselic blagovole ozirajo na to prireditve logaškega Sokola.

Izpred sodišča.

Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Očeta pretepel. Janez Bernik, delavec iz Srednje vasi, je jezen na svojega očeta, ker je izročil posestvo njegovemu mlajšemu bratu Matevžu mestu niemu. Dne 28. svečana t. l. je prišel pijan domov. Pred hišo je srečal svojega očeta, katerega je po kratkem prerkanju udaril s kleščami večkrat po glavi ter ga poškodoval. Obdolženec pravi, da se zaradi prevelike pijanosti ne spominja. Obsojen je bil na tri tedne ječe.

Nož. Dne 11. marca t. l. ob 2. ponoči so šli Anton Barlič, kočarjev sin iz Podsmrečja, delavec Franc Šturm in posestnika sin Janez Ovcu nekega mrliča kropit. Pred Pavličovo gostilno v Blagovci je nastal med njimi prepir. Barlič je potegnil nož, ga ponudil Šturmu, češ, da ga naj z njim sune, ko pa ta tega ni hotel storiti, sunil je Šturm v hrbet, Ovco pa v rebra, oziroma v prsi. Barlič se zagovarja s silobranom. Obsojen je na 7 mesecev težke ječe.

Vse zaradi prevroče ljubezni. Luka Bezek, kočijaž na Reki, se je zagledal v Marijo Logar, doma iz Trnovega, ki je služila takrat na Reki. Doma pa se je poročila z zidarjem Novakom, ki je prišel iz Amerike in prinesel tudi nekaj denarja. Ko je to Bezek zvedel, je postal hud. Pisal je Mariji Logar, omoženi Novak, več pretilnih pism, v katerih ji je grozil z umorom. Umevno je, da se je ta obdolženec v grožnji silno bala. Obdolženec vse to priznava in pravi, da je to storil iz ljubosumnosti in iz jeze, ker ga Marija Novak ni marala. Za kazen je dobil 8 mesecev težke ječe.

Mlad pretepač. Janez Kern, 17 let star, posestnikov sin v Vodcah, in njegov tovariš France Stiglic, delavec, sta šla na večer dne 2. aprila t. l. na Markov pod v Nomenju spat. V delni pijanosti sta se nekaj sprla, nakar je Kern svojega prijatelja trikrat z nožem v život sunil. Od teh poškodb je bila ena in sicer na hrbtu, težka. Obsojen je bil na pol leta ječe.

Zganje. Posestnik Jernej Dolinar je prišel na dom batarja Janeza Jenko, kočarja v Trbovljah. Dal je za četrtinko špirita in naredila sta pol litra zganja, katerega sta skupaj pila. Okoli 1. ure popoldne je prišla žena Helena iskat svojega moža, pri čemur ga je ozmerjala, češ, da zapravlja denar. To pa Jenkovima ni bilo po volji. Obdolženec Janez Jenko jo je ozmerjal, njegova žena jo je pa pahnila skozi vrata. Ker pa Dolinar Helena ni hotela oditi, je obdolženec zagrabil nasajeno sekiro in jo udaril z ušesom iste tako po glavi, da se je zgrudila na tla in za hip izgubila zavest. Obdolženec, ki dejanje prizna, je bil obsojen na tri mesece ječe.

Obsojeni bosanski kmeti, črnogorski vojniki. V Sarajevu se je zaključila večeraj tridnevna obravnava proti 6 bosanskim kmetom Srbom zaradi nedovoljenega nabiranja prostovoljcev za črnogorsko vojsko. Ti kmetje so pobegnili takoj v začetku balkanske vojne iz Foče v Črno goro, kjer so se sešli z več bosanskimi kmeti, katere so nabrali za črnogorsko vojsko in se udeležili z njimi vred črnogorskih bojev. Za to akcijo jih je pridobil nadporočnik 35. pešpolka Vladimir Ban, ki je tudi pobegnil iz Foče in stopil v črnogorsko službo. Predno je nadporočnik odšel iz Foče je imel s srbskimi in bosanskimi kmeti iz bližnje okolice več sestankov, na katerih jih je pregovoril, da so mu sledili in obenem nabrali še več pristašev. Dal jim je tudi precej denarja, ki so ga rabili za agitacijo in za vožnjo nabranih prostovoljcev. Šest teh prostovoljcev pa se

je kmalu vrnilo in sodišče jih je obsodilo radi prepovedanega nabiranja prostovoljcev. Po dovršeni obravnavi je sodišče obsodilo 5 kmetov v zapor od dveh do štirih mesecev, enega pa je oprostilo.

Draga ljubavna pisma. V nafa-karja Julija Gornika v kavarni »Paris« v Draždanah se je zaljubila ločena žena nekega trgovca Klara Marija Friedman, hčerka nekega komercijskega svetnika Wolfa. Gorniku je bila ženica všeč in delj časa sta se imela rada. Toda Gornik se je je končno naveličal in odšel iz Draždan v Maribor. Žena zapuščena mu je vedno pisarila in ga rotila, naj se vrne. — Slučaj je hotel, da je dobila žena Gornikova cel zavoj pism zaljubljenega Draždanke. Pisala ji je, da naj ji pošlje 1000 mark, drugače pa pošlje ta pisma njenemu očetu komercijskemu svetniku. Friedmanova se je hotela ogniti javnemu skandalu in je poslala ženi res 1000 mark. Kmalu potem pa se je obrnil nezvesti ljubček do Friedmanove z zahtevom, da naj plača ona njegove dolgovce, sicer izroči njuno razmerje javnosti. To je bilo Friedmanovi odveč in izročila je zadevo sodišču. Julij in Terezija Gornik sta bila obsojena pred deželnim sodiščem v Gradcu zaradi izsiljevanja in sicer Julij na 5 mesecev, Terezija pa na 6 tednov težke ječe. Pritožila sta se na kasa-cijsko sodišče, ki pa je njihovo pritožbo zavrnilo kot neutemeljeno.

Razne stvari.

*** Požar.** Iz Berolina poročajo: Tvornica za sladkor v Heilbronnju je včeraj pogorela. Škodo cenijo na tri milijone mark. Velika mehanična tkalnica Bachofen in sin v Mitweidi je tudi včeraj zgorela. Škoda je zelo velika.

*** Separije pri dunajski pošti.** Z Dunaja poročajo: Na poštne uradu v Margaretnu so predvčerajšnjem aretirali tri pismonoše, tri poštne oficijante in enega poštnega slugo, ki so v preteklem letu spolirali okoli 300 pism.

*** Avtomobilska nesreča.** Z Dunaja poročajo: Blizu »Naschmarkta« je včeraj opoldne povozil avtomobil nadvojvode Jožefa Ferdinanda nekega otroka ter ga lahko ranil. Nadvojvoda je sam prepeljal otroka domov.

*** Italijanska patrolja na avstrijskih tleh.** Iz Inomosta poročajo: Pri pohodu v ozemlju Cima dodici je prekorčila neka italijanska patrolja pod vodstvom častnika avstrijske meje ter prišla ponoči v hudem viharju v Vezzeno, kjer jo je aretiralo avstrijsko vojaštvo ter jo potem v spremstvu dveh častnikov in osmih mož eskortiralo v Borgo.

*** Ladja s 6000 človeških skeletov.** »Journal« poroča iz New Yorka: Znano je, da so Kitajci prepricani, da se oči njihovih sorjakov, umrlih v tujini, zapro še le tedaj, če njihovi telesni ostanki počivajo v kitajski zemlji. V San Francisku se je pred šestimi leti ustanovila kitajska družba, ki ima namen, dati vsem Kitajcem, ki so v poslednjih petdesetih letih umrli v Kaliforniji, definitivni grob. Ta družba je dobila od vlade dovoljenje, da izkoplje ostanke petih ali šestih tisočev Kitajcev, ki so pokopani v Kaliforniji, da jih prepelje na Kitajsko. Čez par dni odplove iz New Yorka ladja, ki bo vozila okoli šest tisoč kitajskih skeletov. Skeleti so vloženi v majhne zaboje. Na slavnosten način jih bodo pokopali na Kitajskem.

*** Najlepša starost sodnikov.** Na Angleškem je sklical kralj komisijo, ki naj bi se posvetovala o tem, s katerimi leti naj se v pokoje sodniki. Najprvo so vprašali lorda, najvišjega sodnika, ki je odgovoril, da smatra poslednjih deset let sodnikovega življenja za najlepša sodnikova leta. Največji pravniki so baje svoja največja leta izvršili v starosti med 65. in 80. letom, prav gotovo pa med 65. in 70. To velja o duševni popolnosti. Telesno stanje je seveda tako, da mnogi ne morejo več vršiti svoje službe. Vsi delj mora iti v pokoj marsikateri sodnik, katerega duševne zmognosti niso pravzaprav niti najmanj oslabele. Drugi poznavelec, sodnik Phillimore je izjavil, da je predlagana principierna vpokojitev v 65. letu brezdvomno predčasna. Boljše bi bilo ravno nasprotno. Ljudje bi morali v starosti od 50. do 55. let šele postati sodniki, kajti šele v teh letih so zmogni objektivno razsojati.

*** Vojaški izgredi v Toulu.** — Demonstracije proti uvedbi triletné službe. Iz prvotnih mirnih demonstracij med vojaštvom v Toulu, o katerih smo že poročali, so se izcimili prav resni izgredi, ki so zahtevali že več žrtev in ki bodo imeli precej hude posledice. Vojski so odpovedali

pokorščino in razgrajajo po mestu in okolici. Neki major je iztrgal svojo trobentaču rog iz rok, ravno ko je hotel ta dati znamenje za začetek demonstracije. Ker se mu je vojak branil, ga je vrgel major ob tla. V tem trenutku je skočil na majorja neki vojak in ga hotel prebosti. Major pa je iztrgal nekemu stražniku iz rok puško in pobil napadalca s kopitom na tla. V tem hipu se je vnel splošen poboj. Demonstranti so nvalili na majorja, kateremu je prišlo na pomoč 10 podčastnikov z nasajenimi bajoneti. Pretep je trajal skoro 3 četrt ure in na obeh straneh je obležalo precej ranjenih. Demonstranti so se polastili tudi ključa od smodnišnice, katerega pa so jim vojaki majorjevi s silnim naporom vzeli nazaj. Premagali so končno demonstrante in zaprli 27 vodij vstaje. Preiskava je dognala, da je povzročil upor neki vojak, ki je član neke delavske revolucionarne zveze. Njegov pomočnik pa je neki učitelj. Med aretiranci so večinoma podčastniki. Med drugimi so zaprli tudi več topničarjev, ki so se pridružili pešcem. Med temi sta tudi dva gojenca vojaške strokovne šole.

*** Samomor madžarskega aristokrata.** Iz Budimpešte poročajo: 24letni grof Ladislav Keglevich, sin člana magnatske zbornice in komornika grofa Julija Keglevicha, se je včeraj zjutraj v mestnem gozdu ustrelil. Pri njem so našli štiri vinarje in nekaj brezcenih precioz. Grof Keglevich je bil prejšnji večer v klubu in se je ponoči odpravil v avtomobilu z grofom Evgenom Keglevichem in njegovim soprogom v njihovo palačo. Ne ve se, kako je prišel v mestni gozd. Grof Keglevich je živel že doli časa v finančnih težavah. Po smrti svoje matere je podedoval veliko premoženje, ki je v kratkem zapravil. Pozimi je imel grof Ladislav Keglevich jako kočljivo afero. Pri neki zabavi v »Palais de danse« v Budimpešti je zmanjkal baronu Urayu, ki je bil ves večer v družbi grofa Keglevicha, tisočkronski bankovec. Dolžili so natakarije, da so ukradli bankovec. Končno so vsi družbo odpravili na policijo. Medpota je neki detektiv zapazil, da je grofu Keglevichu padel bankovec iz žepa.

*** Iščem pepelko.** Clément Vantel piše v »Matinu«: Eden izmed najbogatejših sinov Amerike, polkovnik H. R. Green, je objavil pred dvema letoma po vseh svetovnih listih novega in starega sveta sledeči inerat: »Lep mož, ki ima sto milijonov imetja, včasih sentimentalni, išče tem potom mlado, priprosto meščansko deklico brez imetja, popolnoma navadno »pepelko« v svrhu zakona. Drugačje pogoja ni. Ta ponudba je v resnici resna, ni nastala vsled kakšne stave. — Piše se naj — itd.« To je bila v resnici zelo vabljiva ponudba. Vsled tega so bili tudi vsi polkovnikov prijatelji prepričani, da kandidat najde dovolj »pepelk«. Čeprav je polkovnik H. R. Green dve leti dopisoval, zasliševal in si ogledal neštenevne ponudnice, je po dveh letih trudopolnega iskanja pravil nekemu ameriškem uredniku: »Priproste žene, mile domače pepelke, o kateri sem sanjal, nisem — verjamite mi — dobil... No, mi je pač sojeno, da ostanem star samec!« Ali je v resnici tako priprosta deklica tako posebnost, tak čudežni ptič? Prav gotovo postaja posebnost, ki že izmira; vendar pa mislim, da polkovnik ni dobro iskal. Na njegovem mestu bi nikakor ne obupal. Naj se spomni na Andersenovo pripovedko, v kateri je bilo junaku naročeno, naj med malimi zlatimi ribicami sveta najde malo zlato ribico. In ta junak je končno vendarle v nekem akvariju našel to ribico. Sv. pismo pravi: »Iščite in našli boste!« Mislim, da polkovnik po desetih letih vendarle najde malo priprosto pepelko.

*** Požar v Požunu.** K tozadevne mu včerajšnjemu obširnemu poročilu poročamo dodatno, da se je posrečilo drugi dan ogenj popolnoma pogasiti. Med gašenjem so našli še tretjo žrtev ognja, namreč nekega starega moža, ki so ga našli podstega v neki kleti. V bolnicah je 300 ranjencev, izmed katerih je 40 težko ranjenih. Reševalna akcija je bila, kakor pripovedujejo udeleženci, silno težka, ker so bili ljudje tako zbegani, da so drli naravnost v ogenj ali v svoji zmedenosti niso hoteli iti iz hiš in so jih morali s silo odnašati. Prvotno se je govorilo, da je pogorela cerkev sv. Nikolaja, toda ta vest se je izkazala kot neresnična. Cerkev je le nekoliko ožgana. — Prebivalci so nastanjeni še vedno po vojašnicah, šolah in pri zasebnikih, nekaj pa so jih odpeljali v Požun došli sorodniki na svoje domove. Po mestu in okolici so zbrali že veliko darov za pogorele, posebnost mnogo so darovali ljudje obleke in živil. Cesar je daroval pogorelcem 20.000 kron, ogrska vlada pa 10.000 kron. Govorica, da je nastal ogenj v neki hiši, kjer so pekli za svatbo, bo

po izpovedbah pogorelecev bržkotne resnična.

*** Klerikalne cvetke.** Kakor pri nas, ravnotako imajo tudi na Moravskem podivjane duhovnike, ki ne delajo in ne mislijo drugega, nego kako bodo kradli čast svojemu bližnjiku. Najbolj v želodcu pa so jim Sokoli. »Česke Slovo« prinaša par klerikalnih cvetk, ki jasno dokazujejo moralno propalost teh politikujočih duhovnikov. Mi objavljamo o naslednjem par takih cvetk: Župnik v M. na Hani s prižnice: »Napodite, Hanaki, to rdečo židovsko pakažo in obljubite se Bogu, za katerega moramo v tem trenutku svoje življenje tvegati. Molite k sv. Vojtehu, patronu naših belomodrih Orlov in nebeških devic Orlic...« — Čez poltretji mesec je devica Orlica T. porodila lepega Orlička. — Kaplan na prižnici v U. na Slavkovskem: »Mati, ki vzgojuje Sokoe, bi ne smela roditi.« — Ker je s tem razžalil soprogo ondotnega učitelja, se je moral zagovarjati pred sodiščem, ki ga je kaznovalo. — V R. pri Brnu je župnik na shodu rekel: »Če bi ne bilo Sokola Javürka na »Titanicu«, bi se ladja nikdar ne potopila. — M. K. v J. na Hanaškem je zahtevala na smrtni postelji od svojih otrok, naj ji prisežejo, da nikdar ne postanejo Sokoli, ker sicer ne more umreti. — V H. pri Vyskovem so zažgali klerikalci pri nagovoru na javnem telovadišču Sokola kopico žita ravno za govornikom. — Na Valaškem je znani bojoviti kaplan K. pravil na shodu: »Kristjani, Sokola Pilata ne morete voliti za poslanca, ker izvira iz rodu, ki je dal križati Kristusa...« Ta kaplan je plačal že 4000 K globe za podobno obrambo Kristusa. — Župnik H. na Kopanicih je med razgovorom v gostilni rekel: »To svinjo učiteljsko, ki nam je tega Sokola tu ustanovil, polijte z vitriolom...« 200 K ga je to veljalo. — V B. pri Brnu je kaplan z »lumpom« in »tatom« nazval br. Č., ker je imel kot boter pri birmi na suknji sokolski znak. 200 K globe. — Župnik H. v L. na Boskovskem je rekel na shodu: »Tej rdeči sku... ani mladini boj na nož!« Fanti so mu to takoj poplačali. Ležal je 14 dni. Toda še vedno zmerja... — Kaplan N. na Valaškem je rekel na shodu: »Z vsakim takim rdečimprašičem na vislice in rezati iz njega jermena.« Zvečer je dobil, kar je iskal. — V D. pri Vyskovem so razbili Orli križe na pokopališču, da bi mogli potem obdolžiti Sokole. Orle pa so zasledili ter kaznovali. Klerikalci so seveda o tem previdno molčali.

*** Za vsakega: Duševno delo zahteva dandanes čiste, mirne glave, o čemer pa more biti govor samo pri zadostni, dobri prebavi. Kdor pozna muke, ki jih povzroča pritisk krvi v glavo, ako je treba pri tem opravljati še duševno delo, bo prirodno Franc Jožefo grenčico cenil za pravo dobroto. Nje redna in pametna raba pospešuje svobodno in zdravo kroženje krvi in dvigne delovanje možganskih živcev prav presenetljivo. Preizkusila jo je francoska medicinska akademija in se dobiva po lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami. Razpošiljalno ravnateljstvo Franc Jožefovih zdravilnih vrelcev v Budapešti.**

Telefonska in brzojavna poročila.

Dogodki na Balkanu.

Mirovna pogajanja.

London, 24. maja. Neki ugledni balkanski diplomat je izjavil, da so balkanski delegati včeraj imeli konferenco s turškimi delegati ter jim vročili svoje pogoje. Tudi bolgarski zastopniki stoji sedaj na stališču, da se je treba s Turčijo že pred sklepom miru sporazumeti o raznih gospodarskih in trgovinskih vprašanjih, ker v nasprotnem slučaju ni pričakovati, da bi bila kasneje pogajanja s Turčijo glede teh vprašanj uspešna.

Dementi o razlaščenju albanskih posestev. Belgrad, 24. maja. Uradno se dementira vest, da bi bile srbske oblasti odredile razlaščenje albanskih posestev v severni Albaniji in na Kosovu. Nasprotno je res, da je vlada odredila, da se v okupiranih pokrajinah dokler traja vojna ne smejo prodajati in kupovati nobena zemljišča. Vse kupčije, ki bi se v tem času izvršile so ničeve.

Srbsko bolgarski spor.

Belgrad, 24. maja. Zatrjuje se, da je vest solifjskih listov o pokolju v vasi Zapari pri Bitolju popolnoma izmišljena. Takisto se uradno dementira tudi vest, da bi bilo prišlo na srbsko-bolgarski meji do krvavih konfliktov, pri katerih bi naj bila sodelovala tudi srbska artilerija.

Sarajevo, 24. maja. »Srbska Reč« javlja, da bo srbska vlada prepustila Bolgarski plen, ki je Srbiji pripadel pri zavzetju Odrina v vrednosti 48 milijonov dinarjev kot kompenzacijo za ono ozemlje v Makedoniji, ki je reklamira Bolgarska za se.

Spopadi med Bolgari in Grki.

London, 24. maja. »Daily Telegraph« javlja iz Aten, da je napetost med bolgarskimi in grškimi četami v Makedoniji vedno večja. Zadnji boji so imeli že popolnoma značaj pravih bitk. Pri gori Pangajon so se grške in bolgarske čete spopadle in boji so se razvili v četrtke v pravo bitko. Borbe so ponehale še le v petek proti opoldne. Snoči so se vneli novi boji. Natančnih poročil še ni.

Atene, 24. maja. Grški poslanik v Sofiji Panas je interveniral pri ministrskem predsedniku Gešovu zaradi dogodkov pri Pangajonu. Gešov je obljubil, da bo odredil vse potrebno, da se enaki incidenti več ne ponove.

Sofija, 24. maja. Bolgarsko glavno taborišče je izdalo ta-le komunikacije:

Dne 22. t. m. ob 5. zjutraj so napadle grške čete pri vasi Radolevo podpirane od artilerije, bolgarske pozicije ob reki Anilisti. Bolgarski vojski sprva niso hoteli odgovarjati na napad. Ko pa je grška artilerija poškodovala železniško progo, so Bolgari izvršili protinapad in prisilili grške čete, da so se umaknile proti orfanskemu zalivu.

Srbska skupščina.

Belgrad, 24. maja. Srbska skupščina se je včeraj zopet sešla. Na skupščini je podal minister za javna dela zakonski načrt glede zgradbe notranjega srbskega železniškega omrežja. V ti predlogi je tudi načrt za zgradbo železnice Učice-bosanska meja. Predloga bo bržkotne sprejeta.

Srbska trgovinska mornarica.

Belgrad, 24. maja. Srbska vlada je dovolila srbski parobrodni družbi 10 milijonov frankov državnega posojila za zgradbo srbske trgovinske mornarice.

Pogodba med Srbijo in Grško.

Dunaj, 24. maja. Oficijozno situacijsko poročilo zaznamuje vest, da je med Srbijo in Grško sklenjena pogodba, v kateri si obdede državi protistransko jamčita posestno stanje tako, da pripade Srbiji Struga, Prilep, Ohrida in Bitolj, Grški pa Vodena, Kukuš, Seres, Drama in Kavala. Nadalje omenja poročilo tudi vest, da je Rusija odobrila srbsko zahtevo po reviziji bolgarsko-srbske pogodbe in prihaja do zaključka, da je bolgarska vlada pripravljena dati Srbiji gotove koncesije.

Dunaj, 24. maja. »Reichspost« je baje izvedela iz merodajnega vira, da sta Srbija in Grška sklenili vojaško konvencijo.

Prepoved Ciril-Metodove slavnosti.

Solun, 24. maja. Grške oblasti so prepovedale bolgarski slavnostni obhod po mestu povodom praznika sv. Cirila in Metoda.

Grški kralj v Solunu.

Atene, 24. maja. Kralj Konstantin je odpotoval včeraj dopoldne s princem Aleksandrom in s svojim štabom v Solun.

Grški princ v Argyrokastru.

Atene, 24. maja. Povodom včerajšnje poseta grškega princa v Argyrokastru so sklenili prebivalci mesta subskripcijo za zgradbo nove palače za princa v Argyrokastru.

Obsodba turških zarotnikov.

Carigrad, 24. maja. Vojno sodišče je obsodilo tajnika princa Saba Eddina Šefket Luftfija in in majorja Luftfija, v katerih hišah so našli bombe, v dosmrtno ječo, dva njihova prištaša pa na desetletno prisilno delo.

Župnija v Šiški.

Dunaj, 24. maja. Danes se je vršila pred upravnim sodiščem obravnava o pritožbi proti odloku deželne odbora glede ustanovitve župnije v Šiški. Pritožnike je zastopal dr. Novak. Razsodba se objavi 27. junija ob 10. dopoldne.

Razpust drugega brodovja vojne mornarice.

Dunaj, 24. maja. »Mil. Rundschau« poroča, da je odredil cesar razpust drugega brodovja avstrijske vojne mornarice in je imenoval komandanta tega brodovja za poveljnika pomorskega arzenala v Pulju.

Razkol v hrvatski stranki prava.

Zagreb, 24. maja. Frankovec dr. Karel Bošnjak je brez znanja predsednika upravnega odbora stranke prava dr. Mile Starčevića sklical sejo upravnega odbora na snoči zvečer. Podpredsednik tega odbora bivši sa-

borski poslanec Cesar Akačić je na ta poziv poslal dr. Bošnjaku pismo, v katerem mu naznanja, da ga ne smatra za pooblaščenega, da v odsotnosti strankinega predsednika dr. Starčevića sklicuje sejo upravnega odbora, ter izjavlja, da smatra vse sklepe, ki bi jih odbor storil v odsotnosti predsednika, in podpredsednika za ničeve.

Zagreb, 24. maja. Predsednik stranke prava dr. Mile Starčević je odpotoval v Opatijo, kjer se sestane s državnimi poslancema dr. Laginjo in Prodonom. Sestane se z njima v svrhu, da se dogovori o izredni seji vrhovne uprave stranke. V četrtak je dr. Starčević konfiriral s članom vrhovne uprave iz Bosne, poslancem pl. Vancažem.

Baron Rauch bo rešil hrvatsko vprašanje.

Zagreb, 24. maja. Tu se govori, da je bivši ban baron Rauch dobil na Dunaju nalogo, da reši hrvatsko vprašanje. Zlasti se mu je baje poverila mislija, da srbsko vlado pridobi za to, da uduši akcijo gotovih krogov v Srbiji, ki je naperjena proti avstro-ogrski monarhiji. Baron Rauch je baje imel v tem oziru pogajanja z ministrskim prednikom Pašićem ki je stavil kot pogoj za sporazum med Srbijo in Avstro-Ogrsko zahtevo, da cesar Fran Josip sprejme na Dunaju kralja Petra. Baronu Rauchu se je baje že posrečilo izposlovati, da bo kralj Peter sprejet pri cesarju. Kralj Peter bo potoval preko Dunaja v Svico in bo pri ti priliki posetil cesarja. V tukajšnjih krogih so mnenja, da niti besedica na teh vesteh ni resnična.

Razkol med Hrvati v Bosni.

Sarajevo, 24. maja. Med Hrvati v Bosni je prišlo do razkola zaradi kandidature pri dopolnilni saborski volitvi v sarajevskem okraju. Klerikalci so kandidirali nadškofijskega tajnika in urednika »Hrvatskega dnevnika« Karla Cankarja, dočim je vodstvo hrvatske narodne zajednice proglasilo za kandidata Nikolaja Preko. Ker je baje Preka po mišljenju pristaš hrvatsko-srbske koalicije in torej tudi zagovornik hrvatsko-srbske sloge, je njegova kandidatura klerikalce v stranki silno razburila in »Hrvatski dnevnik«, glasilo nadškofa dr. Stadlerja, priobčuje poziv, da naj njegovi somišljeniki ne volijo »brevzevca« Preko, ki je baje tudi arnavskegt pokolenja, marveč duhovnika dr. Kalistra Tadiño.

Clemenceau, ministrski predsednik.

Pariz, 24. maja. Predsednik Poincaré se je sporazumel s Clemenceaum, da le ta prevzame predsedstvo v novem kabinetu.

Vojaške revolte na Francoskem.

Pariz, 23. maja. Revolte vojaštva proti triletni vojaški službi se še vedno ponavljajo. Vlada se je odločila za izredno stroge odredbe, da uduši revolucionarno gibanje, ki ga podpirajo socialisti.

Vstaja v Maroku.

Pariz, 23. maja. Tako na Francoskem, kakor na španskem ozemlju v Maroku je izbruhnila vstaja. Mohamedanski duhovniki oznanjajo sveto vojno proti Francozom in Špancem.

Bolezni japonskega mikada.

Berlin, 24. maja. Nemški listi poročajo iz Jokahame: Danes po noči se je razširila tukaj vest, da je mikado v smrtni nevarnosti. Mikado je obloel na pljučnici, bolezen se mu je sicer nekoliko zboljšala, vendar pa je stanje mikadovo resno, ker je zelo slabe narave.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 19. maja: Alojzij Marolt, železniški pripenjač, 28 let, Južni kolodvor.

Dne 20. maja: Alojzij Sušnik, sin tesarja in hišnega posestnika, 11 mesecev, Ilovica 15.

V deželni bolnici:

Dne 18. maja: Ignacij Koščak, poljski dninar, 25 let.

Dne 19. maja: Marija Jenko, delavčeva žena, 24 let. — Josip Strupi, železniški uslužbenec v pok., 70 let. — Josip Pertekelj, posestnik, 37 let.

Dne 20. maja: Simon Anderlich, južne železnice strojevodja v pok., 66 let.

Današnji list obsega 18 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Narodno zdravilo. Tako se sme imenovati bolesti utešujoče, mišice in živce repčujoče, kot mazilo dobro znano »Mollovo francosko žganje in sol«, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 2.— Po poštnem povzetju razpošlji to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na Dunaju, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izredno zahtevati MOLL-ov preporočil, zaznamovan s črtno znamko in podpisom. 538

Izrežite in pošljite. Ako nam pošljete to notico, dobite štiri dele belega čipkastega zastora, vsak del 100 cm širok, 300 cm dolg, vse skupaj za 4 K 70 v po povzetju. Tovarniška trdka S. Schein, c. in kr. dvorni in komorni dobavitelj na Dunaju, I. Bauernmarkt 10, 12 in 14.

Sodba o kakovosti avtomobilov. Raf. Tvornica Raf je tekom časa vozove drugih znamk zamenjala s svojimi vozili in je zamenjane vozove tujih tvrdk svojim odjemalcem ponudila za priložnostni nakup. Eden teh odjemalcev piše na zadevno ponudbo tele priznalne vrstice: »... Za vašo ponudbo se najtopleje zahvaljujem in pripominjam, da imam interes samo za R a f. Tekom mnogih let, ko vozim vašo znamko, sem se prepričal, da je kakovost prve vrste. Zato reji tudi ostanem zvest tej znamki in če me bodo zanimali vozovi...« Z odličnim spoštovanjem Auto-Palace, Ad. M. F.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 24. maja 1913

Maložbeni papirji.	Dinar	Blagova
4%, majevna renta	83.30	83.50
4-2%, srebrna renta	86.90	87.10
4%, avstr. krona renta	83.55	83.75
4%, ogr.	82.05	82.25
4%, kranjsko deželno posojilo	—	94.50
4%, k. o. češke dež. banke	87—	88—

Srečke.	454—	466—
Srečke iz 1. 1860 1/2	454—	466—
„ 1864	646—	658—
„ tisk	296—	306—
„ zemeljske 1. izdaje	286—	296—
„ 2.	249—	259—
„ ogrske hipotečne	239—	249—
„ dun. komunalne	479—	489—
„ avstr. kreditne	477—	487—
„ ljubljanske	63—	69—
„ avstr. rdeč. križa	55.50	59.50
„ ogr.	34.50	38.50
„ bazilika	27.50	31.50
„ turške	239—	242—

Nalozbe.	417—	420—
Ljubljanske kreditne banke	417—	420—
Avstr. kreditnega zavoda	416—	420—
Dunajske bančne družbe	512.75	513.75
Južne železnice	129.75	130.25
Državne železnice	721.40	722.40
Alpine-Montana	992.75	993.75
Česke sladkorne družbe	347.50	348—
Zivnostenske banke	265.75	266.75

Valute.	11.42	11.47
Cekini	11.42	11.47
Marke	117.80	118.10
Franki	95.62 ⁹⁰	95.77 ⁹⁰
Lire	93.40	93.60
Rublj.	253—	254—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 24. maja 1913.

Termin.

Pšenica za maj 1913	za 50 kg	10.63
Pšenica za oktober 1913	za 50 kg	11.40
Rž za maj 1913	za 50 kg	9.51
Oves za maj 1913	za 50 kg	8.41
Koruza za maj 1913	za 50 kg	8.05
Koruza za julij 1913	za 50 kg	8.10

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306.2 Srednji značilni tlak 738 mm

Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
23.	2. pop.	736.5	20.6	sr. sever	del. jasno
„	9. zv.	737.2	14.1	sl. szah.	jasno
24.	7. zj.	738.2	8.2	sl. jvzh.	„

Srednja včerajšnja temperatura 14.6°, norm. 15.0°. Padavina v 24 urah 0.0 mm.

Kdor svoj želodec ljubi, ne pije drugega, kakor želodčni likér

Najboljši želodčni likér!

Sladki in grenki.

Pristni „FLORIAN“ ne slabi in ne omami, ampak daje moč in veselje do dela!

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Tužnega srca javljamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, da je naša ljubljena soproga, oziroma dobra mamica, sestra in teta, gospa

Ivana Hudovernik

danes v soboto, 24. majnika zjutraj ob 7. uri po dolgi in mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, v 52. letu svoje starosti v Gospodu zaspala.

Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, 25. t. m. ob 6. uri zvečer na radovijskem pokopališču.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v več cerkvah.

Drago pokojnico oroporočamo v blag spomin in molitev.

V Radovljici, dne 24. majnika 1913. 1875

Vinko,

soprog.

Minka, Berta,

hčeri.

27 letna dist. vdova

brez otrok, 300.000 mark premoženja se želi poročiti s poštenim gospodom zagotovljene pozicije. Samo resne, direktne neanonimne ponudbe pod »Naturfreundin 27« Duisburg, Hauptpost. Stroga diskrecija obojestransko. 1876

Dolga prsto posestvo

okoli 100 oralov, lično, novo zgrajeno poslopje, veliko pritlikline na Spodnjem Koroškem, bi lastnica zaradi povrnitve na Kranjsko

zamenjala za hišo v Ljubljani.

Dopisi, če mogoče v nemškem jeziku pod šifro »Zamena 1870« na upravnništvo »Slovenskega Naroda«. 1870

Kdor noče prekmalu umreti

(vsled raka, vnetja slepiča in operacije) zaradi uporabe emajlirane posode in zadržanja emajla, ki se odkrhne, naj naroči direktno od izdelovalca higiensko aluminijevo posodo, ki je z ozirom na trpežnost mnogo cenejša nego druga posoda. Ker bom svojo izdelovalnico preselil na Balkan, razprodajam svojo veliko zalogo in dovožujem 40% popusta od detaljne cene v ceniku, v kolikor dopušča zaloga, namesto drage reklame. Pošljem na zahtevo na vpogled dve pokrovi, dva lonca, cedilnik, 6 žlič, žlic, vilic in nožev proti povzetju. Priročim cenik zastoj, po katerem si lahko vsakdo naroči potrebno posodo. Kar ne ugaja, sprejemem nazaj.

Frančišek Klesl,

1856

Náchod, Češko.

Kompanjon — konzorcij

oz. tudi več sotrudnikov z 20.000 K se išče v svrhu ustanovitve vsestranske trgovine, mesarije, pekarije, kakor tudi v svrhu razširjave že obstoječe kolodvorske restavracije brez konkurence z najboljšim prometom s trafiko in telefonom na glavni progi juž. železnice Slov. Štajerske. Ta železniška postaja je edina za več kakor sto občin z najboljšo in bogato kulturo kakor vino, sadje, seno itd. K podjetju pripada tudi 10 oralov travnikov z magacini in stavbišči tik poleg železniške proge. Podjetje obljublja najmanj 200.000 K letnega prometa. Prodaja ni izključena. Ponudbe pod »Brez konkurence« na uprav. »Slov. Naroda«. 1869

Razglednice

umetniške,

in pokrajinske

se dobe vedno v veliki izbiri v

„Narodni knjigarni“
Prešernova ulica 7.

C. kr. uradnik v pokoju,

mlad, izvešan posebno v vseh zemljemerskih in zemljiko-knjižnih opravilih, želi stalne službe v Ljubljani. Ponudbe pod »13/1765« na upravnništvo »Slovenskega Naroda«. 1765

Poziv!

Gospoj Mariji Kastello, Dunajska cesta šte. 19.

Pometajte pred svojim pragom, nas pa ne obrekujte dalje, sicer se vidimo pred C. kr. sodnijo. Anton in Marica Kolenc.

Valentin Hribar

Katinka Hribar roj. Mohorič

— poročena. —

1859

Mengeš

25. majnika 1913

Ljubljana.

Ženitev.

Izobražen trgovec, 37 let star, lastnik trgovine z mešanim blagom, 2 hiš z gospodarstvom na Spodnjem Štajerskem išče v zakon pridne, zdrave, brhke, vesele, energične deklice iz dobre meščanske hiše, stare od 26 do 33 let. Glavni pogoj: znanje slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, veliko veselje do trgovine in spretnost, da ne pomaga samo pri trgovini nego semtertja tudi sama lahko vodi, dalje znanje gospodinjstva in kuhanja. Zeli se nekaj tisoč kron. Stroga diskrecija. 1867

Dopisi s sliko pod »Sreča/1867« na upravnništvo »Slov. Nar.«

Št. 10219.

1872

Razpis.

Za zgradbo želožobetonskega mostu čez Čabranko pri Cabru.

na 13500 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo enotnih cen za posamezna proračunana dela naj se predložijo

do 9. junija t. l. ob 11. uri dopoldne podpisaneu deželnemu odboru.

Ponudbe morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposliti je zapečatene z napisom »Ponudba za prevzetje gradbe mostu pri Cabru«

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu (Turjaški trg šte. 4.) v uradnih urah.

Od dež. odbora kranjskega
v Ljubljani, dne 23. maja 1913.

Greh in smeh...

Zabeljene in osoljene kratkočasnce.

Brez dovoljenja knezoškofjskega ordinarijata izdal
Tinček Hudaklin.

»Cena 1 krono, s pošto 1 krono 10 vinarjev.«

Narodna knjigarna v Ljubljani, Prešernova ul. 7.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in znancem, da je Vsegamogočnemu dopadlo, našo iskreno ljubljeno soprogo, oziroma mater, staro mater in taščo, gospo

Margareto Petričič roj. Perdan

po dolgi, mučni bolezni, prevideno s sv. zakramenti, danes popoldne ob polu 5. uri odpoklicati v večnost.

Pogreb drage nepozabne se vrši v nedeljo, dne 25. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti na Resljevi cesti šte. 15 na pokopališče k Sv. Krištofu.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v različnih cerkvah.

V Ljubljani, dne 23. maja 1913.

Vaso Petričič
soprog.

Helena Snyer roj. Petričič
hči.

Dr. Albin Snyer
zet.

Pavel, Meta, Helena, Vaso in Binca
vnuki in vnukinje.

Štefan pl. Morawek
soprog vnukinje.

Prvi slovenski pogrebni savod Josip Turk.

SUHI GASILNIK OGNJA!

(Gasilna plamenica.)

Prav tista izvršitev, konstrukcija in tista vsebina kakor pri vseh drugih gasilnih aparatih s suho vsebino, ki pa stanejo po 20—25 kron.

Najboljše sredstvo za vsakega, da uduši požar takoj ob vnetju. — Zajam-
čeno ista vsebina kakor v vseh gasilnih aparatih s suhim blagom. —

K 5—komad.

Zahtevajte prospekte.

Dobiva se samo:

Drogerija „zum Tiger“ Dr. M. Nathansohn, Dunaj II., Praterstr. 40.

Kdor potuje v Primorje,
naj obišče
Hotel Bristol, Reka

80 moderno urejenih sob, električna luč,
lift, kopeli, kavarna, restavracija z iz-
vrstno kuhinjo. Zmerne cene.

Edini slovenski hotel na Reki
Spoštovanjem Pero Trpinac.

Nadležne kocine

na obrazu ali na rokah
odstrani v 5 minutah

Dr. A. Rixa
odstranjevalec kocin.

Zaj. neškodljivo, gotov
uspeh. Pušica za 4 K
zadostuje. Razpošiljanje strogo diskretno.
Kos. dr. A. Rixa, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17/E.
Zaloga v Ljubljani: Lekarna „pri zlatem
jelenu“, drogeriji A. Kane in „Adrija“.

Največja zaloga ur, juvelov, zlatnine in srebrnine

Najnižje cene!

Briljantni prstani (pristni la) od 15 K naprej
Diamantni prstani 10 „
14 kar. zlati prstani 3-50 „
Briljantni uhani 60 „
14 kar. zlati uhani 3-50 „
14 kar. zlate zapetnice 18 „

14 kar. zlate zapetnice z uro od 80 K naprej
Srebrne zapetnice z uro 18 „
Srebrne tula zapetnice z uro 20 „
14 kar. zlate damske ure 20 „
14 kar. zlate dam. ure z brilj. 48 „
14 kar. zlate dam. ure z diam. 28 „

14 kar. zlate damske verižice od 19 K naprej
14 kar. zlati damski collier 9 „
14 kar. zlate moške verižice 19 „
14 kar. zlate moške ure 40 „
14 „ zlate m. ure z dvoj. pok. 60 „
I. t. d. I. t. d. I. t. d.

Velikanska zaloga ur, verižic, zlatih, srebrnih in nikljastih, kakor vsi drugi v mojo stroko spadajoči predmeti, pariške mamornate ure itd.

Moje cene so stavljene tako nizko, da kljubujem največji konkurenci in
nudim svojim cenjenim odjemalcem največje in najboljše jamstvo.

H. Suttner glavna in razpošiljalna trgovina, Glavni trg št. 25
podružnica in delavnica, Sv. Petra cesta šte. 8 **H. Suttner**

Lastna protokolirana tvornica ur v Sviči. — Tvorniška znamka „IKO“. — Edino zastopstvo za Kranjsko tvornice ur „Zenith“.

Morske kopeli Selce

pri Cirkvenici,

obalne kopeli, solne kopeli, pečene
kopeli, otroško igrišče, restavracija in
kavarna v hiši, kranjska kuhinja, pri-
poroča 1761

Ludovik Heidinger, restavrater
Hotel „Rokan“, Selce.

Nb. Trikratna zveza vsak dan s
parobrodom v Reko tja in nazaj.

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo

in

zaloga štedilnikov

se nahaja: 535

Šmbožev trg šte. 9.

Fran Sax, elektrotehnik

Ljubljana, Gradišče 7

oblastv. konc. inštalater za električne naprave, luči, prenos
sile; dalje hišnih zvonil, telefonov itd. Strelovodne naprave!
Poprava v stroko spadajočih del. V zalogi blago prve vrste, pro-
računi na razpolago. Opremljen sem z najboljšimi in najno-
vejšimi preskuševalnimi aparati. — Cene in delo solidno!

Seydlin

Najbolje za zoba

Proda ali v najem se da po ugodnih pogojih

1816

hotel „Črna prst“

v Hudi južni tik železniške postaje.

Pojasnila daje Delniška pivovarna v Laškem trgu na Štajerskem.

Došle so
novosti

vezanih švicarskih oblek za deklice.

Cene čudo-
vito nizke.

Visoko, moderno podobo, lepoto linij, udobnost dajo samo

Warnerja Rust Proof

stezniki

(Originalno amerikan. izdelek).

Se pere kakor vsako drugo perilo, ne da bi se
odstranile vloge. Za vsak kos se jamči.

Edina zaloga v Ljubljani:

Josipina Podkrajšek,
Ljubljana, Cevljarska ul. 2.

Priporoča tudi veliko zalogo higien. perila
Jägrovega in Tetra ter vse druge modne
predmete najboljše kakovosti.

Poštna naročila se izvršujejo točno.

Bleščeče belo perilo.

Kakor na solncu beljeno — izgleda
perilo po polurnem kuhanju s primesjo

Persil

MODERNO PRALNO SREDSTVO

Persil ne vsebuje — kljub svojemu
hitremu učinku — nikakih perilo
škodljivih snovi. Zajamčeno neškod-
ljivo pralno sredstvo.

TOVARNA:

Gottlieb Voith
DUNAJ III. 1.

Naprodaj po vseh trgovinah.

Slamniki

in
klobuki

najmodernejših oblik

kravate

rokavice

perilo

palice, dežniki itd.

Vse potrebščine za turiste, lovce, tenis itd.

Specialna modna in športna trgovina

za gospode in dečke

J. Kette

Ljubljana,

Franca Jožefa

cesta šte. 3.

Solidna postrežba

Zmerne cene.

Zacherlin

pomaga čudovito kot nede-
sežni „uničevalci mrčesa“.

Pristen sumo v steklenicah.

Naprodaj, kjer so obešeni plakati.

Lepe reči.

Iz zgodovine konsumnega društva v Dolenjih Toplicah.

Akt o topliškem klerikalnem konsumnem društvu pada sicer že v arhiv, ampak zdaj se je nekaj zgodilo, kar daje temu aktu zopet značaj aktualnosti. Glavni matador propadlega konsumnega društva, župnik Erzar, postal je namreč regent nad gerentom topliške občine, je prevzel okoli 10.000 K občinskega premoženja in med tem blizu 2500 K v gotovem denarju. Nastane torej važno vprašanje, ali ima ta župnik kvalifikacijo dobrega gospodarja, vestnega oskrbnika tujeja denarja? Poglejmo malo, kako se je župnik Erzar kvalificiral kot glavni gospodar pri propadlem konsumnem društvu. Komaj je prišel v Toplice, že je hotel biti načelnik konsumnega društva. Veseli se želje so konzumarji hiteli v Novo mesto, da se ondi pri trgovskem sodišču župnik registrira za načelnika. Kakih deset konzumarjev je čakalo v mestu na svojega bodočega načelnika, a glej ga vraga, župnik se je tako skrtil, da ga še z lučjo pri belem dnevu ni bilo najti. In zopet je župnik izrazil željo, biti le o d b o r n i k društva, češ, da se za župnika ne spodobi, da bi bil načelnik. Tudi tej želji se konzumarji niso upirali. Ali župnik jim končno tudi te želje ni izpolnil. Tudi da bi bil odbornik, mu ne dopušča njegovo dostojanstvo. »Bom samo navaden u. d.«, tudi ud ni maral biti, ker se tudi to ni strinjalo z njegovo duhovno častjo, ampak podpiral pa je društvo, zelo ga je podpiral. Dasi ravno ni bil ne načelnik, ne odbornik, niti pravi ud, je vendar — pobiral ves denar, ves dnevni skupiček iz konzuma. Dekle, ki je bilo zaposleno v konzumu, mu je nosilo po 200, 500 po tudi do 700 K naenkrat »spravit« v vedno varni furovž. To spravljane izkupička se je na vsezadnje tudi klerikalnem v Ljubljani zazdelo nekam čudno. Poslali so nemudoma svojega zadržnega revizorja doli v Toplice z nalogom, naj si malo ogleda, kje in kako je spravil konzumni denar. Dopolanski vlak je revizorja pripeljal v Stražo in ob 12.12. je revizor stal že v župnišču. In bil — kar sicer ni navada strogih zadržnih revizorjev, napram božjemu namestniku — jako kratkih besedi z g. župnikom. — Denar sem! gospod župnik, je dejal strog revizor v zapovedujočem uradnem tonu. Bivši četovodja pri Janezih, sedanji božji namestnik Erzar, se je te komande tako vstrašil, da v prvem trenutku ni vedel, kaj bi odgovoril. (To pa je prišlo samo radi tega, ker je župnik konzumski denar tako dobro spravil.) Naposled se župnik vendar zateče h kosilu, češ, zdaj je poldne, jaz grem kosit. Ali ta revizor je bil nadvse nelojalen človek. Zabrusil je namreč župniku v obraz, da mu župnikovo kosilo toliko časa nič mar ni, dokler mu župnik ne pokaže, kje je denar. Tedaj je župnik še le uvidel, da s tem, denarja lačnim človekom, treba že malo bolj previdno postopati. Rekel je revizorju, da denarja tukaj nima nič, ker je vsega odposlal v Zadržno zvezo. To pa revizorju zopet ni bilo po volji. Zakaj vedel je, da ima topliški konzum mnogo dolgov (več kot premoženja) in da torej ne gre pošiljati v Zvezino blagajno denar, ki ga je treba za poravnavo računov. »No, pa mi pokažite vsaj knjige,« ukaže revizor župniku. Med tem je že zvonilo poldne, čas h kosilu, h kateremu se je župnik zopet zatekel, kar mu pa zopet ni nič pomagalo. Revizor je bil neizprosni, hotel je videti knjige. Ko mu jih župnik v potu svojega obraza od nekeod privleče, glejte to čudo: tudi knjiga je bila prazna. Kako se je knjiga izpopolnila in kje je bil spravljen denar konzumnega društva, o tem naj akt le še v arhivu molči. Ampak nekaj drugega se lahko že zdaj pove. Namreč, da je bil župnik na konzum, ki mu je provzročil pred kosilom take skrbi, od sile hud. Sklenil je, poslati ga na oni svet. Pa kako? V glavo mu šine srečna misel. V konzumu je bilo takrat nastavljeno poštno in zanesljivo dekle kot prodajalka. Kadar je bilo več opravila, ji je pomagal še neki trgovskoizurjeni domačin. Na ta dva je padlo župnikovo oko, njegovo srce pa se je domislilo, da pozna v Košani, kjer je kaplanoval, mlado, »zanesljivo« dekle, ki bi bila kakor nalašč za topliški konzum. Rotil je konzumarje toliko časa, da so se mu vdali, poštno domače dekle spodili iz konzuma in namestili župnikovo mlado znanko iz Košane. Ali se pa ta kaj razume na trgovino? so ga vprašali. — Zdaš se nič, pa bo kmalu prišla »notri«, bom že tudi jaz pomagal, tako je tolažil župnik sitne konzumarje. No, župnikova prijateljica je res kmalu prišla »notri«. Blago je razdajala, kakor je kdo hotel. Kar je bilo vredno 5 K, si lahko kupil za 1 krono. Pa tudi fantje so kmalu »notri« prišli. Seveda tudi sko-

zi okno, če so bila o polnoči vrata zaprta. Čim lepše se je razvijalo življenje na oni strani, tem bolj in hitreje je konzum hiral in umiral na drugi strani. Nastane splošna nevolja proti župniku in njegovi prijateljici. In ko je vihar splošne nevolje dospel do vrhunca, tedaj je neko temno noč blizu polnoči župnik potkal na župnikovo okno. Kaj je, gospod župnik? Kdo umira, ali kje gori? — Nič od tega! Ampak za božjo voljo vas prosim, dajte napreči voz in odpeljite mi prodajalko v Bršljin na kolodvor, da gre s prvim vlakom stran. Mora iti še nocoj iz Toplic! Župan je imel trudne konje, ali da župniku ustreže, vstane in gre z njim nekega kmeta prosit za voz. In ta kmet je župnikovo prijateljico ob 2. uri zjutraj peljal v spremstvu župnikove sestre na bršljiški kolodvor. Tu se zopet konča ta akt. Sledilo pa je temu aktu, kar je moralo slediti. V zadnjem trenutku poloma je takratni kaplan Krhar kot načelnik pridobil Sitarja za podnačelnika. Kmalu nato je g. načelnik izginil v Ljubljano, katoliški konzum je vzel vrag in ga obesil na vrat Sitarju kot preostalemu žalujočemu podnačelniku. In da ni tega vzor župnikovega gospodarstva pohvalil še državnih pravdnikov, je slavna katoliška Zveza v Ljubljani pokrila polom s 40.000 K. — Tako je župnik takrat gospodaril — kako bo zdaj, to se bo kmalu videlo.

Shujšanje — Povišanje teže.

Shujšanje po boleznih, zaradi pomankanja slasti in podobnega je na vsak način treba zatirati. Kdor v takih slučajih seže po Scottovi emulziji, pride, kakor je že večkrat pokazala izkušnja, v dvojnem pogledu hitreje do cilja. Najprej

SCOTTOVA EMULZIJA

močno povzdičuje slast do jedi, torej pospešuje zvišanje sprejema hrane, kar je samo na sebi telo krepi. Pa je tudi Scottova emulzija sama izredno redilna in zato večkrat v kratkem času povzroči vidno zvišanje moči in teže. Ker je Scottova emulzija sestavljena izključno iz najčistejših in najboljših surovin in po učinku vsekoli zanesljiva, je že zdavnaj potrjen nje svetovni sloves, da je najboljša emulzija.

Cena originalni steklenici 2 K 50 v. dobiva se po vseh lekarnah. Proti vpojilnosti 50 v. v plimskih znamkah dobi- te od tvrdke SCOTT & BROWNE d. o. s. na Dunaj VII. sklicuje se na naš jst enkratno vpojilnostev polskunje od kake lekarn.

Solčno zdravilišče
na Bledu 267 na Kranjskem, pre- krasna gorška lega ob jezerni, atmosfe- rično in čistno zdraviljenje, vodno zdraviljenje. Maj — oktober. Izvrstni zdravilni uspehi. 1073

STOLLWERCK ZLATO

najnovejša čokolada
Neprekosljiva v kakovosti in kupni vrednosti.

Proti 22
zobobolu in gnjilobi zob
izborno deluje dobro znana **antiseptična**

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodilom 1 krono.
Deželna lekarna Milana Leusteka v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajn juž. železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.
Melusine-ustna in zobna voda.
Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.
Blag. gospod lekarnar!
Prosimo vljudno, pošljite mi zopet tri steklenice Vaše izborno delujoče antiseptične melusine-ustne zobne vode, katera je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, utrja dlesno in od- stranja neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust je bom vsakomur kar najbolje priporočal.
Spoštovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

A. KUNST

Ljubljana
Zidovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval
Izredno izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.
Vsehrbna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovoli vzorce poslati. 40

Pozor! Pozor!

Dobre blago se samo hvali!
Kupite le **dober glasovir** in ne dajte se begati po kričeči reklamiranih trgovcev, ki imajo instrumente v komisiji in ki manj vredno blago na vse pretege hvalijo, da dosežejo večji dobiček. Jaz ne trgujem v komisiji, imam le **prvovrstno blago** in kupujem le za gotov denar, ker se le na tak način more **dobro robo po nizki ceni** prodati. **Jamčim pla- men 10 let** za dobro kakovost svojih instru- mentov. **Uglaševanje ter popravila** vseh sistemov izvršujem solidno in računam ceno.

G. F. JURÁSEK

koncesijonirani uglaševalec in trgovec glasovirjev v Ljubljani, Poljanska c. 13.

Josip Stupica

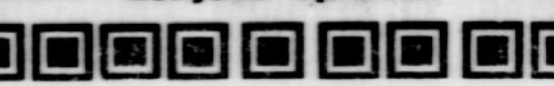
jermenar in sedlar
v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših **konjskih oprav**

— **krasno opremljene** —

kočije, druge vozove in najrazličnejšo **vprežno opravo**

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče **potreb- ne** — **ščine, že obrabljene vozove in konjske oprav.**

Svoji k svojim!

Zastonj
dobi vsak 1 ploščo in 200 igel, ako naenkrat naroči 10 plošč. roči 6 plošč. ::

: Zastonj :

dobi vsakdo 1 album in 200 igel, ako naenkrat naroči 10 plošč.

Gramofoni že od 21 K naprej

Avtomati že od 80 K naprej

tudi na prav primerne mesečne obroke.

Posebno ugodni nakup za gg. gostilničarje.

Vsa popravila gramofonov izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno. — Glavni zastopnik največjih tvornic, kakor znamke Angel Zonophon, Favorite, Odeon, Jumbo idr.

Preprodajalci dobijo popust.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Specialna trgovina

linih
ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani,

Zidovska ulica št. 5.

Predtiskarija

Tamburiranje

Montiranje ::

Plisiranje :: ::

Iščem potnika

za moko, sladkor, kolonijalno blago. Znati mora nemško, slovensko, italijansko in ki je že z uspehom po- toval po krajih, ki pridejo v poštev. Ponudbe na 1820 Josipa Pick, Gradec, Kalchberggasse.

Kolesarji!

Ako si hočete prihraniti znatnih nepotrebnih izdatkov, tedaj ne kupite in ne naročite nikjer koles ali kolesarskih potrebščin, **» dokler ne poznate naših cen za leto 1913. «**

Najboljši in najcenejši nakup

pri tvrdki

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 9-12,

špecialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in po- sameznimi deli. — Mehanična delavnica in garaža.

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj priljubljeni, lični in najboljše kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJ STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

K 12.50—16.50.

Priporočam se domača

konfekcijska trgovina

Maček & Ko.

Franca Jožefa cesta 3.

Sprejemajo se naročila po meri,

ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba. — Najnižje cene.

Kako sodijo zdravniki o Drallejevi brezovi vodi za lase.

Proti prezgodnjemu izpadanju las že desetletja intenzivno gojim lase in moram pri tem konstatirati, da so menjaje rabljene vode za lase — vseskozi proizvodi boljših firm — vse odredke pomoč. Pred tremi leti sem poskusil nato dr. Dralleja vodo za lase; **od takrat so mi lasje skoro popolnoma pojenjali izpadati**, osvežujoča brezova voda mi je pa za vsakdanje umivanje vode neuprjav toaletni pripomoček, ki se tudi pri kongestijah in glavobolu izborno obnaša. . . . Ne malo mi jih je hvaležnih zato spontano oddano mnenje.
Dvorni svetnik dr. R. v M.

Moji lasje, ki so preje pričenjali sumljivo siveti, so po Vaši brezovi vodi dobili lep svetlorumen blešč. **Prilijaj je popolnoma izgini . . . Gre za odličan** **fabrikat.**
Dr. S., praktični zdravnik.

Ker z Vašo antiseptično brezovo vodo morem dokazati **dobre uspehe**, prosim . . .
Dr. med. K., specialni zdravnik v D.

. . . Da se lasišče in koreninice las ohranijo voljne in zdrave, da se **pospešuje** in na to **magiljo rast** las zasluži resnično **Vaš izdelek** prednost **pred vsimi drugimi** . . . Vašo brezovo vodo bom še nadalje **priporočal svojim** **hilitom** . . . Tudi na tako zanimanja polna, radovedna deloma tudi nevošč- liva vprašanja, s čim negujemo lepe lase moje hčerke, se glasi vedno samo en odgovor: **»Dr. Dralleja voda za lase«.**
Dr. med. Z. v C.

Originalne predstojnih pisem, ki prinašajo te originalne v prepisu ozir. izveščku sem pregledal in se priprilal o njih pristnosti, kar s tem potrjujem.
Altona, dne 4. marca 1913.
podp. Adolf Dahm, kralj. notar.

Cena K 2.50 in 5.

Dobiva se po vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgov- inah s milom in boljših brivnicah.

Juri Dralle, Podmokli na L.

Obleke po meri **B. Götzl** Ljubljana

najnovejše oblike pri:

Mestni trg 19 — Stari trg 8.

315

Sprejme se

1863

spretna natakara

ali kakšna druga oseba, ki bi prevzela v najem dobrodoščo, čedno gostilno v sredini mesta. Naslov: „Gostilna pri kolesarju“ Gorica, Via Duomo 4.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt z manjšajočimi se 12 vplačili.

„SLAVIJA“

... vzajemno zavarovalna banka v Pragi. ... Rezervni fond K 58.461.432-56 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123.257.695-77

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Generalno zastopstvo v Ljubljani Vse pojasnila daje: Čigaj pisarne so v lastnej bančni hiši v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekt!

Vizitnice

v elegantni obliki priporoča

Narodna tiskarna.

Krasno posestvo

je na prodaj v prav lepem kraju blizu Celja, enonadstropna hiša, gostilna in trgovina z mešanico in manufakturnim blagom.

Velik sadonosnik, dva oralna vinograde, hlev, ledenica, klet ter veliko posode za vino, travniki, njive, gozd in velik inventar.

Proda se tudi sama hiša z gostilno in trgovino s sadnim vrtom in vinogradom.

Pojasnila daje

Hugo Turk v Ljubljani.

1865

KONCERT

godbe c. kr. pešpolka št. 27

se vrši jutri v nedeljo, dne 25. maja

v restavraciji

1874

hotel „Južni kolodvor“ (Stelzer).

Začetek ob 8. zvečer.

SINGER, 66'

šivalni stroj

20. stoletja in šivalni stroj za vse obrtne namene. Dobe se le v naših prodajalnicah z izveskom „S“ ali pa po naših zastopnikih. Singer Co. deln. dr. šivalnih strojev. Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4. — Kranj, Glavni trg št. 119. — Novo mesto, hiša lekarne Bergmann. — Kočevje, Glavni trg 79. Pozor pred zameno! Vsi od drugih prodajalcev pod imenom „Singer“ ponujani stroji so narejeni po enem naših najstarejših strojev, ki po konstrukciji, delovni moči in trajnosti daleč zastaja za našimi sistemi šivalnih strojev. — Na cenj. vprašanja vsako zahtevano pojasnilo. — Vzorci za vezanje, krpanje in šivanje zastoj in poštine prosto. 1363

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove vzorce 3 za 1 K, 6 za 1 K 80 h, 12 za K, 3-42 Ilustrovan cenovnik i zdravniškimi nasveti gratis in franko (zapri 30 h) — L. Singe. Higienična manufaktura, Dunaj 1. Wiesingerstr. 8 F

Na obroke zlata verižica

60 gramov težka, K 140—, mesečno 4 K. Prve vrste srebrna ura s 3 srebrnimi pokrovi 14 K. Pošilja se na vse strani. Kdor bi rad ceno kupil uro in verižico, naj piše takoj. R. Lechner, Breclava (Lundenburg) 299 trgovina z zlatino.

Vsakovrstne slamnike

od priprostih do najfinejših

priporoča 1840

Franc Cerar

tovarnar slamnikov

v Stobu, pošta Domžale pri Ljubljani.

Cene primerno nizke.

Važno za stavbne podjetnike in hišne gospodarje!

Izdelujem ter pošiljam

iz pocinjene železne pločevine, 1—4 metre dolge 1824

cevi in žlebove

po 1 K 40 h meter.

Edvard Müller, kleparski mojster, Sevnica ob Savi.

Toplice na Kranjskem

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akutov vrelec 38°C, ki daje vsak dan čez 30.000 hl radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in kopanjem. Izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija in masaža. Ravateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Bogato opremljene sobe. Izborno in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno kopališka uprava. 1178

Automobilska vožnja.

Vljudno naznanjam, da vpeljem od ponedeljka, dne 26. maja t. l. avtomobilno vožnjo po mestu in na deželo, ter pokopališče.

Stojšče za vožnje na pokopališče: Bohoričeva ulica.

Cene za kilometer 70 vin.

1668

Čakanje za vsako uro 2 K

Eliza Klopčavar, Dunajska cesta 8.

Gradbena, kulturnotehnična in zemljemerska pisarna

Ing. J. Skoberne & Ing. D. Gustinčič

Trst, via della Zonta št. 9. Telefon 16-31.

Konstruktivna, podjetniška in izvedeniška pisarna za vsa v gradbeno, kulturnotehnično in zemljemersko stroko spadajoča dela, kakor n. pr.: izvršitev del in načrtov za ceste, mostove, železnice, vodovode, uravnave voda, osuševanja in namakanja poljedelskih zemljišč, izdelovanje geometrijskih načrtov za zemljeknjižne odpise in prepise delitve skupnih zemljišč, ponovitve meja itd. Tehniška izvedeniška mnenja in nasveti. Genitve zemljišč in drugih tehničnih predmetov. Vedno točna izvršitev. Vedno točna izvršitev. 1866

Stalni krajevni agenti

zmožni nemščine se sprejmejo ali pa nastavijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. Ponudbe pod „MERKUR“, Brno, Neugasse Nr. 20. 1602

Mlekar

dobro izurjen v mlekarstvu, sirarstvu itd. išče stalnega mesta s 1. junijem. Naslov pod „Mlekar“ na upravništvu „Slovenskega Naroda“. 1814

Lepa izobrazena gospica

s premoženjem, z dežele, želi znanja z mladim uradnikom. — Ponudbe pod: „Zdena 100“ Kranj, poste restante. 1835

PRESELITEV

Tovarna pohištva J. J. Naglas

naznanja vdano,

da se je vsled poškodb na hiši Žurjaški trg šte. 7 morala začasno preseliti s svojo zalogo in prodajalno pohištva na Kongresni trg št. 12, vogal Vegove ulice

ter prosi najvljudneje velečenjene p. n. odjemalce, da jej blagovolijo ostati zvesti.

Z odličnim spoštovanjem

1860

J. J. Naglas.

Dva krojaška pomočnika

sprejemem takoj v trajno delo. Jv. Umek, krojač, Krastnik.

Stanovanje

obstoječe iz 2 ali 3 sob, 1845

išče mirna stranka s 1. avgustom.

Ponudbe na upravništvu „Slov. Nar.“ pod „Avgust 1845“ do 25. t. m.

Za večje tvorniško podjetje v Ljubljani se išče 1834

korespondent

oz. knjigovodja, (event. tudi ženska moč)

ki mora biti popolnoma več slovenske in nemške korespondence ali knjigovodstva; laščine zmožni imajo prednost. Reflektira se le na dobro in stalno moč. Ponudbe z navedbo referenc ter zahtevo plače naj se pošljejo na upravništvu „Slov. Naroda“ pod „Stalno 1212“.

!! 500 kron !!

Vam plačam, ako Vam moj uničevalec korena mazilo »Ria« ne odstrani brez bolečin v 3 dneh kurjih oces, bradavic in otiščancev. Lonček z jamstvenim pismom 1 krono. — Klemen, Košice (Kaschau) L. Postfach 12/64, Ogrska. 616

Sedlarskega pomočnika

koji je dobro izvežban tudi lakiranja, sprejme takoj 1833

Franc Oberš, sedlarski mojster v Kandiji pri Novem mestu.

10 hektarov prekrasnega parka za zračno kopel. Oglikovokisale toplice (31 stopinj). Vsi fiz.-dietet. zdravilni pripomočki za vse notranje in živčne bolezni, zlasti za bolezni srca, za ženske bolezni in za bolezni presnavljanja

1461

TOPOLŠICA

Sanatorijsko kopališče

pri Celju (Štajersko).

Šef-zdravnik dr. Viktor Hecht z Dunaja, bivši asistent prof. pl. Düringa.

Sahmannovo zdravljenje
za odebelenje in shujšanje.
Slovensko govoreč zdravnik.

Ottoman tukaj, Ottoman tam,
povsod me iščejo, povsod ljubijo.

Pod Najv. pokroviteljstvom Njog. ces. in kralj. Visekosti prejasnega gosp. nadvojvode Frana Ferdinanda Avstr.-Este.

Avstrijska Jadranska razstava

Dunaj 1913

C. kr. Prater Maj-Oktober
Odprto od 10. dopoldne do 2. popoldne.

Št. 374/pr.

Razpis.

Pri dež. banki kranjski se bo popolnilo mesto družega vodilnega uradnika.

Prosilci za to mesto morajo dokazati, da so dovršili juridične študije in da so v bančnih poslih povsem izvežbani. Plača se bo določila po dogovoru.

Prošnje, ki morajo biti opremljene s krstnim in domovinskim listom, s spričevalom o fizični sposobnosti, z navedenim spričevalom, s študijskimi spričevali, z dokazili o strokovni vsposobljenosti ter o znanju slovenskega in nemškega jezika, je predložiti

do 25. junija 1913 deželnemu odboru kranjskemu.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 23. maja 1913.

Potniki v Severno in Južno Ameriko
se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst — New York, Buenos Aires, Rio de Janeiro, Santos itd.

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vijakoma, električno razsvetljavo, brezničnim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopelj itd.

ODHOD PARNIKOV: V Severno Ameriko vsako soboto, v Južno Ameriko vsakih 14 dni.

Voznja iz Trsta v Kanado: (Portland, Quebec, Montreal) vsaki mesec enkrat. Cena 120 K.

Vsakovrstna pojasnila daje radevolje brezplačno in prodaja vozne liste glavni zastopnik za Kranjsko, Štajersko in Koroško

SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

== USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI ==

Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 3-20

NARODNA KNJIGARNA V LJUBLJANI, PREŠERNOVA UL. 7

Maslo, malisno štupo, suhe gobe, vinski kamen

jabolka namizna in hruške za mošt, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučne peske, koruzno slamo, smrekove storže, zelod, krompir, sploh vse deželne pridelke, kakor tudi petrolejske in oljate sode, ter močnatne solne in otrobne vreče kupi vsako množino

veletrgovina **ANTON KOLENC,**
Celje, Graška cesta 22. 3095

Zajamčen uspeh
ali denar nazaj.
Zdravilni izkaz
o izvrstnem učinku.

Bujne, lepe prsi
dobite ob rabi med.

dr. A. Rixa kreme za prsi
oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za vsako starost, **zanemljiv uspeh.** Rabi se zunanje. Poizkusna pušica K 3, velika pušica, zadostna za uspeh K 8. Razpošiljanje strogo diskretno. 1575

Kos dr. A. Rixa, laboratorij, Dunaj IX., Bergasse 17/E
Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogeriji Kanc in „Adrija“.

Pozor kolesarji!
Namesto K 120
samo kron 80.
Franko na vsako postajo.

V reklamne namene razpošiljam 200 novih svetovno znamenitih **graških** dvokoles model 1913, elegantnih in čvrstih, s torbo in orodjem namesto za K 120, za 80 K. Stropednim prostim tekom K 95 — s poštno vred. Ze rabljena kolesa od K 40 — naprej. Nova čvrsta guma po K 5 —, 6 —, 7 —, 8 —, zračne cevi po K 3 —, 4 —, 5 —. Svetiljke, zvonci, pedali in vsa ostala prtilikla po cenah na debelo. Popravila, emajliranje in ponikanje v lastni delavnici hitro in ceno. Razpošiljanje po povzetju. Na dvokolesa naplačila K 20 —. Plaćevanje na obroke izključeno. Cenovniki gratis in franko. Srbo-hrvaško dopisovanje. 1069

Tvorniško skladišče dvokoles in šivalnih strojev
A. Weissberg, Dunaj II.
Untere Donastrasse šte. 23/III

Kazensko-pravni red

z dne 23. maja 1873 šte. 119 državnega zakonika z dodanim

zvršitvenim propisom

In drugim zakoni in ukazi kazenski postopek zadevajajočimi.

Trdo vezan 5 K 60 v., po pošti 5 K 80 v.

Narodna knjigarna v Ljubljani.

ESKA

Hajmodernejša, najelegannejša
VOZNO KOLO
je triumpf avstr. industrije voznih koles. Brez konkurence. Nizka cena. Prodaja samo: **Ana Gorec**, specialna trgovina s kolesi in zposojevalnica koles, Ljubljana, Marije Terezije cesta šte. 14 (Pri novem svetu).

Prešernove slike

prodaja in razpošilja
: po poštne povzetju :

IV. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron.

➔ Za 10 kron ➔

se dobi eleganten damski prašni plašč ali pralni kostum.
Ravnatoko za 10 K listrasta ali pralna obleka za gospode.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Mlatilnice vseh vrst in konstrukcij

za gladko slamo, z iztesalcem slame, sitom, navadnim in dvojnimi čistjenjem

za obrat z motorjem, na vodo ali na gepeli

najnovejša in stanovitne konstrukcije izdelujejo in dobavljajo 1843

Ph. Mayfahrt & Co., Dunaj
tvornica poljedelskih in obrt. strojev
II, Taborstrasse št. 71.
Frankfurt na M., Berlin, Pariz.
700 odlikovanj.
Bogato ilustrirani katalog šte. 98 gratis in franko.
Željto se zastopniki.

Ljubljana, Marije Ter. cesta št. 11 : (Kolizej) :

Fr. Kapus

Ljubljana, Marije Ter. cesta št. 11 : (Kolizej) :

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Zaloga spalnih ter jedilnih sob
: v različnih najnovejših slogih :
Vsakovrstno drugo pohištvo.
Priznana solidno blago ter najnižje cene.
Zajamčeno trpežni izdelki.

Otomane, divani in žimnice
: različne kakovosti :
Velika izbira 3408
otroških vozičkov, vsakovrstnih slik, ogledal itd.

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1912:

== **K 214,160.979** ==

C. kr. priv.

Stanje denarnih vlog na hran. knjizice 30. aprila 1913:

== **K 69,624.920** ==

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic.

Vogel Marijin trg-Sv. Petra cesta (v bliž. „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 52,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjizice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustanova in pismena pojasnila in navesti o vseh v bančne stroke spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje **bančnih naročil** na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa zbiranja. Ispolniti in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

1660
Brezplačno: Prometna banka Ljubljana, — Telefon šte. 41.

Kadar hočete kupiti dobro blago, obrnite se na tvrdko

Katinka Widmayer

„pri SOLNCU“ za vodo,

ki ima v zalogi dobre in trpežne čevlje za dame, gospode in otroke. Izdelovanje suhih šopkov, nagrobnih vencev, trakov z napisi. Bluze, vrhnja in spodnja krila, nogavice, rokavice, vsakovrstno perilo itd. — Postrežba točna. — Cene najnižje. Prosim prepričajte se! 3440 Prosim, prepričajte se!

Kolesarji! Pazite,

da ne padete v roke raznim špekulantom in ne dajte se premotiti

pri nakupu kolesa od papirnatih obljub, dokler si še niste ogledali moje veliko zalogo prvovrstnih in originalnih

ES-KA IN ADLER KOLES.

Izvolite si torej ogledati in prepričati se bode, da se najboljši in primerno najcenejši kupi samo pri domači, strogo solidni tvrdki

ANA GOREC, specialna trgovina s kolesi in deli. Ljubljana, Marije Terezije cesta 14. (Novi svet) nasproti Kolizeja. Zahtevajte cenik. Največja izposojevalnica koles.

Priporoča se

modni salon damskih in vseh vrst slamnikov.

Najnovejše dunajske in pariške oblike.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Cene nizke!

Postrežba točna in solidna!

Pismena naročila se odpremijo obratno.

Z odličnim spoštovanjem

A. Adamič, Kranj.

1016

Idrija - Logatec, kolodvor.

Avtomobilna zveza

Idrija - Logatec, kolodvor.

Odhod iz Idrije: ob 6— zjutraj
12— opoldan
3:30 popoldan

Prihod v Logatec: ob 7:50 zjutraj
1:40 popoldan
5:10 popoldan

Odhod iz Logatca: ob 8:30 zjutraj
2:30 popoldan
6:30 zvečer

Prihod v Idrijo: ob 10:20 zjutraj
4— popoldan
8:15 zvečer

Cene z avtomobilnim omnibusom:

	I. razred	II. razred
Idrija - Logatec ali nasprotno	K 3—	K 2—
Idrija - Godovič	1:50	1—
Godovič - Hotedršica	1:50	1—
Hotedršica - Logatec	1:50	1—

Cene s kombiniranim avtomobilom:

	I. razred	II. razred
Idrija - Logatec ali nasprotno	K 3—	K 2—
Idrija - Godovič	1:50	1—
Godovič - Hotedršica	1:50	1—
Hotedršica - Logatec	1:50	1—

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus.

Točnosti se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamemo nobene odgovornosti za morebitno zamudo.

Valentin Lapajne v Idriji.

Štajerske fužine litega jekla

Fužine: Judenburg (Stajersko)

Centrala: Dunaj VI., Wallgasse 39

Danner & Co.

Izdeluje najboljša elektr. jekla za
:: orodje, konstrukcijska jekla, ::
jekla za vrtanje kamenja,
jeklo za sekire, nože in
različno domače orodje,
:: pile, kladva l. t. d. ::
:: najboljše kakovosti. ::

Dopisuje: slovensko, hrvaško, srbsko, rusko,
francosko, angleško, italijansko itd.

Avtomobilske vzmeti.

Največja zaloga novih do najfinjših
otroških vozičkov
in završne do najfinjših

žime.

M. Pakič

v Ljubljani.

Naravnim otrokom se
prijazno pozdravlja.

Josip Rojina

krojač prve vrste
se nahaja sedaj v lastni hiši

Franca Jožeta cesta 3.

konkurira z največjimi tvrdkami
glede finega kroja in elegantne izvršitve.

Tvorniška zaloga najfinjših angl.
in franc. specialitet blaga.

: Zavod za uniformiranje. :

Zdrave, rdečelične otroke hočete imeti?

Potem jim dajte uživati izboljšano, aromatično ribje olje iz lekarne pri zlatem orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje olje iz katerega je popolnoma odstranjen zoperi duh in vonj. 1 steklenica K 1-80.

Zoper kašelj, zasliznost in prehlajenje

je v tem času za otroke najboljše preizkušeno in mnogostransko priporočeno trpotčev sok. — 1 steklenica 1 krono.

Zaloga vseh tu- in inozemskih specialitet ter preizkušenih domačih zdravil.

Izborna toaletna sredstva „Ada“.

Vedno sveže gumijske specialitete

Oddajajo se tudi zdravila za člane vseh bolniških blagajn.

Razpošilja se 2 krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.

Josip Čižmár

lekarna pri zlatem orlu

Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

Cvetlični salon Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s trakovi in napisi se izdelujejo po najnižjih cenah. Delo okusno vezano. Velika zaloga krasnih suhih vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem

Viktor Bajt.

Brzjavi: Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Zvepleno Varazždinske toplice (Hrvaško)

Železniška, poštna, telefonska in brzojavna postaja. — Nov zdraviliški hotel z električno razsvetljavo. Staroznana radioaktivna žveplena kopel 58° C priporočljiva za irganje, revmo, ishijo itd. Pitna zdravilišča za bolezn v vratu, krlju, prsih, jetrah, želodcu in v črevesih. — Električna masaža, blatne, ogli. kisline in solne kopelji. ::

Odprto cele leto.

Novi hoteli. Krasna okolica. Vojaška godba. Prospekti zastoj od zdraviliškega ravnanstva. — Zdraviliški zdravnik dr. I. Lochert.

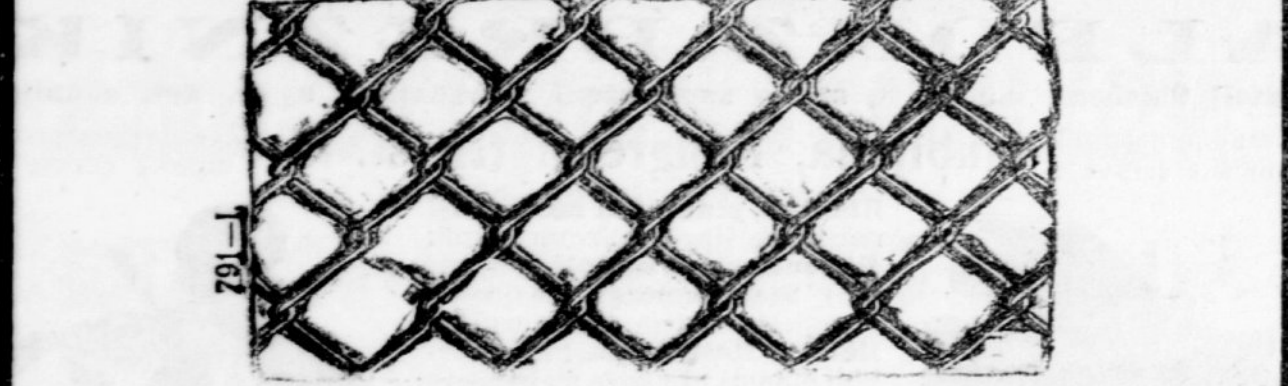
1320

POZOR! Ker izdelujejo enako se glaseče, ničvredne ponaredbe, zahtevajte torej izrecno **GOZDNI BISER** iz izdelovalne gozdnega bisera, Brno-Rusovice.

Štirloglate strojne žične pletenine

surove ali na ognju pocinkane, vseh debelosti in širokosti pentelj

posebno pripravne za ograjevanje gozdov, travnikov, vrtov, za voliere, okenske mreže ter mreže za posek in gramoz, dalje materialja za ograjevanje različnih debelosti jeklena bodeča žica za plotove, večkrat sukana, šesterooglasta, v ognju pocinkana strojna žičasta pletenina za varstvo proti zalozem, naslake, fozanarije, voliere, lawn-tenise, Rabitzevu steno, monirake stavbe, žičaste in ograje iz kovanega železa, stopniške ograje, okenske mreže, ograje za grobe, preloice, prečelja in balkone ter vse izdelne fabrikate dobavljajo po najnižjih cenah po priznani najboljši kakovosti

Hutter & Schrantz d. d., Dunaj VI., Windmühlg. 26/42

tvornica sitarskega in klobučevinastega blaga.

Vzorci in vsa pojasnila gratis in franko.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz Ljubljane čez Antwerpen v New-York

je proga

Red Star Line

Rdeča zvezda

Na naših parnikih Finland, Kronland, Vaderland, Zealand, Lapland in Samland, ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost, izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak iorek popoldne

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat čez Kanado v Severno Ameriko in je ta vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik

Franc Dolenc Anversa New York

v Ljubljani, Kolodvorska ulica odslej stev. 35, od južnega kolodvora na desno poleg predilnice.

Ljubljana Fr. Ševčik Zidovska ul. 7.

puškar

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke trocevke in puške Bock s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin po najnižjih cenah.

Popravila in narečbe se izvršujejo točno in zanesljivo. Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštnine prosto.

PEGE

Da se jih ubranite ali jih preženete rabite edini, uspešni, že 60 let od zdravnikov priporočeni, zanesljivo učinkujoči in neškodljivi preparat med. dr. A. RIXA originalno pasto **Pompadour**, oblikovano preiskano. Vse hibe polti, nosna in obrazna rdečica, ogrci, gube izginejo prav kmalu, polti in roke postanejo brezhibno lepe in aristokratsko fine. Lonček za poizkušnjo K 1.—, veliki lonček K 3.—. Dr. A. Rixa milo Pompadour 3 kom. K 1'80. Dr. A. Rixa puder Pompadour, ki mu je dajati prednost pred vsakim inozemskim pudrom, bel, rožnat ali rumen K 3.—. 1676

„Kosm. dr. A. Rix, laboratorij na Dunaju, IX, Berggasse 17/E.“
Zaloga v Ljubljani: Lekarna „pri zlatem jelenu“, drogeriji A. Kanc in „Adria“.

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

priporoča svojo

veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopice in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Vsak dan svež
sladoled
in
ledena kava

se dobi
v slaščičarni
J. ZALAZNIK
Stari trg št. 21.

G. Čadež
v Ljubljani
Mestni trg št. 14
poleg Urbančeve manuf. trgovine
priporoča
klobuke
slamnike

čepice, razno moško perilo,
kravate, ovratnike itd. itd.
Blago imam solidno, cene
zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH
Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo veliko izber
dežnikov in solnčnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Najbolje ograde salame, fina sočna gnjat (šunka), kranjske klobase, prekajeno meso, slanina s papriko, najboljši pristni ementalški sir ter sladko čajno surovo maslo priporoča trdka 1772

I. Buzzolini, Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Vsakdanje pošiljanje od najmanjše do največje množine po najnižji ceni.

Nova zbirka vzorcev je gotova!! Velika izbira! Ne pregledajte!
ŠE DANES! Pišite po novo zbirko vzorcev in po cenik

V. J. Havliček in brat, izvozni zavod, Poděbrady (Kralj. Češko).

Pomladne in poletne novosti 1913. — Najboljše je Havličekovo modno blago, zefiri, tkanine, damasti in žepne rute! 1913. — Oprave za neveste. — Vzorci poštnine prosti!

30 m ostankov K 18 1 preproga za na
40 m ostankov K 24 steno s sliko K 5'60.

Havličekova tkanina 1a 23 metr. K 15'50
1a 23 m K 17'—

Proti škodi po toči

zavaruje po zmernih cenah

poljske in travniške pridelke

c. kr. priv. avstrijska zavarovalna družba

„DUNAV“ na Dunaju.

Vsa pojasnila daje

1610

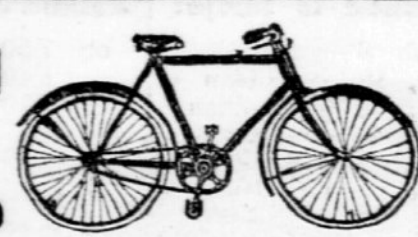
generalni zastop v Ljubljani, Slovenski trg 8 in pa krajevni zastopniki.
Posredovalci se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

vozniških koles

šivalni stroji

Brezplačni kurzi za
vezenje v hiši.
Pisalni stroji
„ADLER“
Pletilni stroji
vseh velikosti.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Turjaški trg št. 7.

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke
sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet
žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

**ELEKTROTEHNIŠKA
DELNIŠKA DRUŽBA
PREJE
KOLBEN IN DR.
PRAGA-VYSOCANY**

Dinamo stroji in električni motorji. :
Naprave za električno razsvetljavo in
prevajanje električne sile. : Električni
obrat vseh vrst. : Ventilatorji. : Tur-
bogeneratorji, električne železnice in
lokomotive, žerjavi in dvigala. : Obloč-
nice in žarnice vseh vrst. : Vodne
turbine vseh sestavov (Francis, Pelton).
: Točna, ceno in hitra popravila vseh
električnih strojev drugih tvrdk. : Vse
potrebe za instaliranje. : : : : :

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severonemškega Lloyd“

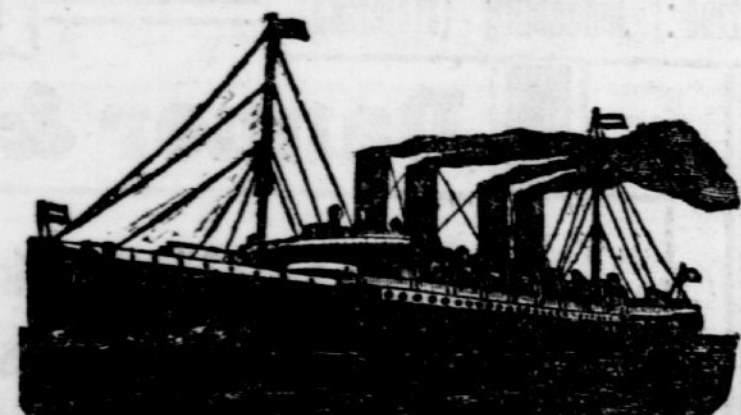
iz

3411

Bremna

v

New York

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ WILHELM“, „KAISER WILHELM d. GROSSE“.

Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, rečna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor Colorado, Meksiko, Kalifornijo, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naša družba posebno ugodno in izredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta kakor Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Pozor!! Berite!!

„PFAFF“ Pozor! Pozor!

Kdor si želi kupiti v resnici dober šivalni stroj, naj kupi samo pravi

PFAFFOV STROJ

ki nosi na glavi in stojalu ime „Pfaff“ in se zanj 10 let jamči.

Velika zaloga koles

kakor **Waffenrad, Puch**, solidno ljudsko kolo **Kosmos** in **Ilirija** kakor tudi vsi posamezni deli in popravila po najnižji ceni pri trdki:

Franc Tschinkel, Kočevje št. 240.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

Ustanovljeno l. 1842. **Tovarna oljnatih barv, laka in firneža** Telefon številka 154.

BRATA EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja

Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana

Delavnica: Igriška ulica št. 6. Električna sila.

Canadian Pacific

iz Trsta v Ameriko.

Nova direktna brzoparobrodna linija 1363

za potnike in razno blago v Kanado in Zdr. države Severne Amerike.

Odhod iz Trsta v četrtek, 15. maja 1913.

Brzoparniki so tako zgrajeni, da obstoji III. razred samo iz kabin ali kamric za 2 in 4 osebe skupaj, so najmodernejše opremljene in zračne, na razpolago imajo potniki na krovu sprehajališče, jedilni in kadilni salon s kompletno domačo godbo itd. Hrana je domača, izvrstna postrežba in najnižje cene. Priljaga je do 100 kg prosta. Vsi potniki 3. razreda so nastanjeni v kabinah in imajo vse udobnosti, zato je ta nova linija najpripravnejša za potnike v Ameriko in za pošiljanje raznega blaga na vse strani Amerike. Vsa tozadevna pojasnila daje točno in brezplačno, koncesionirana potovalna pisarna

Ed. Smarda v Ljubljani, Dunajska c. 18, v hiši Kmetske posojilnice.

RAF

Ventilni vozovi.

14/18, 24/28, 40/45 HP.

Vozovi brez ventila.

25/30 in 30/35 HP.

Liberška tvornica avtomobilov z o. z.

Liberce, Češko.

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta števil. 9-12.

Perje

za postelje in puh

prilporeča po najnižjih cenah

EMIL KRAJEC

preje F. Hiti

Pred Skofijo števil. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Ustanovljeno 1845.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in snaženje oblek.

Aporetura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

F.K. Kaiser, puškar

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6

prilporeča svojo bogato zalogo raznovrstnih pušk in samokresov lovskih potrebščin, vseh del koles (biciklov) kakor tudi umetelni ogenj po najnižjih cenah. Popravila pušk, samokresov in biciklov točno in solidno. Cenovnik zastoj in poštne prosto.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga

steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov l. t. d.

Gostilniška in kavarnarska namizna posoda po najnižjih cenah.

Fr. J. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

IZPRAŠANI OPTIK.

NAJVEČJA ZALOGA OKUL, ŠČIPALNI KOV, TOPLOMEROV, ZRAKOME ROV, DALJNOSLEDNOV, ZEŠ, BUSCH, GÖTT, ITO, MIKROSKOPOV, INSTRUMENTOV, ZA INŽENIRE, ITD.

DELAVNICA Z ELEKTRIČNIM OBRATOM. CENIKI BREZPLAČNO.

Trgovina z orožjem in c. kr. zaloga smodnika Lechner & Jungl, Gradec, Sporgasse 1.

prilporeča po tvorniških cenah kot najboljše branilno orožje avtom. žepne pištole, točno zastreljene sistemov „Browning“, Steyr“, „Mauzer“ in „Bayard“ samokresi najbogatejše izbire že od K 550 naprej, floberti in karabinarice, dvocevne lovske puške od 36 K naprej. Patrone, patronske stročnice itd. itd. Cenovnik gratis in franko. 4658 Cenovnik gratis in franko.

1,800.000 frankov

znašajo pri vsakoletnih 6 žrebanjih 1677

glavni dobitki turških srečk!

Vsaka srečka zadene in ima trajno denarno vrednost! Kupnina se poravnava v mesečnih obrokih po samo 4 krone 75 vin. Kupec dobi izključno igralno pravico že po vplačilu prvega obroka.

Prihodnje žrebanje dne 1. junija 1913.

2,387.000 kron ozir. frankov

znašajo pri vsakoletnih 15 žrebanjih glavni dobitki izborne skupine 4 srečk na mes. obroke pa samo 6 K 25 v. Prospekte z natančnimi pojasnili razpošilja: Češke industr. banke glavno zastopstvo v Ljubljani.

Sprejmejo se provizijski zastopniki.

Priporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg števil. 9. — Lastna hiša.

Krasne **KOSTUME,** Fine **BLUZE** Moderne **STEZNIKE,**

PRASNE PLASCE, **SPORTNE KAPE,**

NOČNE HALJE, **OTROSKE CEPICE,**

KRILA. **PERILO.**

OTROŠKE oblekice — obleke za **MLADENKE**

Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana, Kolizejska ulica št. 16

prilporeča slavnemu občinstvu svoje bogato opremljeno vrtnarstvo, kakor tudi okusno izdelane vence, šopke in trakove.

Dalje ima na razpolago :: za izposojevanje :: ob mrtvaških odrih drevesne cvetlice, kakor tudi najfinerše dekoracijske cvetlice za dvorane :: in balkone. ::

Imam tudi vsakovrstne sadike do najzlahtnejših cvetlic in zelenjadi. Sprejemam tudi naročila za na deželo. Vsa naročila se izvršujejo točno in solidno. Brzjavke: I. Bizovičar, vrtnar, Ljubljana.

Št. 10/o. z. o. 1794

Razpis

mesta zdravnika

za zdravstven okoliš Podgrad, Materija in Jelšane v Istri.

Podpisani zdravstveni odbor razpisuje službo občinskega zdravnika za letno plačo in potno odškodnino vred K 4500.—.

Zdravnik mora stanovati v Podgradu kjer je sedež okrajni sodni in drugim uradom, mora imeti v kraju svojega sedeža lekarniško omaro ter se natančno ravnati po službenem navodilu za občinske zdravnike Istre, razglašenim v ukazu c. kr. primorskega namestništva z dne 16. marca 1909, števil. IV. a. 155/12—08.

Prosilci za to službo naj pošljejo svoje prošnje na občinski urad v Podgradu (Istra) do 15. junija 1913 ter dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse, avstrijsko državljanstvo, domovinsko pravico, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje službovanje ter znanje slovenskega ali hrvaškega jezika.

Zdravstveni odbor v Podgradu,

dne 16. maja 1913. Predsednik: **Ivan Babnič.**

J.C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
nega blaga. ::

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Priporoča se **modna trgovina**

Ljubljana **Peter Šterk** Stari trg 18

Specijalna trgovina najmodernejših **bluz** in **jutranjih oblek**.
I^a perilo za gospode, dame in otroke, moderni **moški klobuki**,
panama in drugi **slamniki**, stezniki, rokavice, nogavice, vezene,
nakit in vse potrebščine za šivilje itd. 1754

Priznana najnižje cene, postrežba točna.

Modni salon
Stuchly - Maschke

3 ZIDOVSKA ULICA 3
naznanja in priporoča častitim damam tu in na deželi
svojo krasno izbiro ravnokar došlih

dunajskih in pariških modelov kakor največjo zalogo **športnih klobukov**.

Zalni klobuki vedno v zalogi.

Popravila se točno izvršujejo. 1463 Cene brez konkurence!

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS HENNESSY & CO. COGNAC
LE V IZVIRNI POLNITVI.

Pozor!

Drože (Presgerm)

Naznanjam vsem odjemalcem za Drože, da sem preselil svojo znano tovarno v lastno hišo na Krakovski nasip št. 26 ter jo uredil na vodno silo s turbino, zato mi je mogoče, postreči brez konkurence po nizkih cenah in z najboljšim blagom. — Opozarjam pa, da moje materične drože so za 50% boljše od vsakih špritnih drož. Špritne so mehke in vsebujejo vodo, zato jih nudi konkurenca po 80 vin.

Pričakujem cenjenih naročil in beležim s spoštovanjem

Makso Zaloker

tovarnar drož 3627

v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Lasne kite

najfinije kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za laso in brado „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča

Štefan Strmoli

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,

(vogal Mestnega in Starega trga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase

Strogo solidna najstarejša domača tvrdka.
Juveli, zlatina, srebro ter razne ure.

Popravila in nova dela po najnižji ceni.

Edina zaloga ur z znamko

„TUP“

Ceniki zastoj. Ceniki zastoj.

Lud. Černe,

juvelir, trgovec z urami ter zapri-
seženi sodni cenilec. 234
Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Pozor!

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir

94

M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zaprišeženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote **daleč nadkriljujoči** dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno **apno**.

Priporočila in izpričevala 2307

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

A. Hauptmann-a nasledniki

A. ZANKL SINOVI

LJUBLJANA.

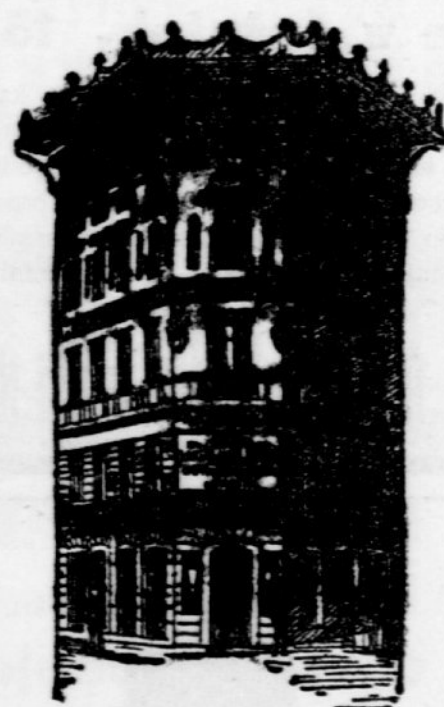
Tvornica kemičnih barv, lakov in firnežev, priporoča:

Oljate
barve

Suhe
barve

Emajlne
barve

Fasadne
barve

Maršičev trg št. 1.

Vse vrste:
„firnežev,“
„čopičev,“
„lakov,“

Mavec
(Gips)

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje;

192

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastoj!

Ceniki zastoj!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica 8,000.000 kron.

152

Stritarjeva ulica številka 2.

Rezervni fondii okroglo 1,000.000 kron.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

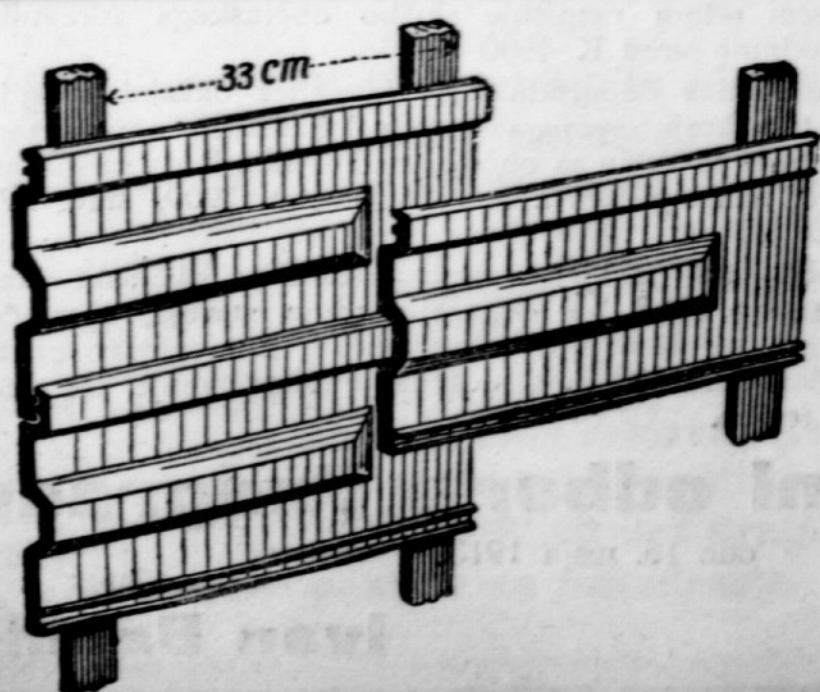
ter jih obrestuje od dne vloge po čistih ::

4 3/4 0

Promese k državnim srečkam iz l. 1864

celo à K 40—
polovico à K 20-50

Glavni dobiček K 300.000—
Žrebanje dne 2. junija 1913.

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

: tovarna zarezanih strešnikov :

ponudi vsako poljubno množino dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

:: s poševno obrezo in priveznim nastavkom. ::

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše **kritje** streh sedanosti.

Na željo postajemo takoj vopre in popis.
Spretni zastopniki se sprejmejo.